

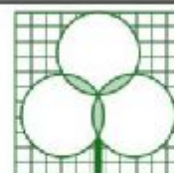
SZELESTE ÉS VONZÁSKÖRZETÉNEK ERDÉSZETI TÉRSÉGFEJLESZTÉSI TERVE

- 2007 -

I. KÖTET

MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

MgSzH Központ
Erdészeti Igazgatóság
Regionális és Zöldövezeti
Tervező Osztály
Balatonfüred, Erdész köz 2.

SZELESTE ÉS VONZÁSKÖRZETÉNEK ERDÉSZETI TÉRSÉGFEJLESZTÉSI TERVE

2 0 0 7

I. KÖTET

Felelős tervező: Dávid József

Tervező: Szamosfalvi Károly.....

Osztályvezető: Czírok István

Igazgató: Wisnovszky Károly.....

Balatonfüred, 2008. április

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETŐ	1
2.	ELŐZMÉNYEK	3
3.	VIZSGÁLATOK	5
3.1.	A tervezési terület jellemzése	5
3.1.1.	Földrajzi elhelyezkedés, megközelítés	5
3.1.2.	Földterületi adatok	7
3.1.3.	Természetföldrajzi adottságok	9
3.2.	A térség története	11
3.3.	Természetvédelem	13
3.3.1.	Országos jelentőségű védett terület	13
3.3.2.	Helyi jelentőségű védett területek.....	13
3.3.3.	Natura 2000 területek.....	14
3.4.	Erdőgazdálkodás	15
3.5.	Környezetvédelem	18
3.6.	Üdülés – idegenforgalom, közjóléti tevékenység	20
4.	FEJLESZTÉSI TERV	21
4.1.	Területfelhasználási terv	21
4.2.	Közjóléti feltárás terve	22
4.2.1.	Gépkocsis közlekedés	22
4.2.2.	Kerékpáros közlekedés	23
4.2.3.	Lovaglőutak	35
4.2.4.	Gyalogos túraútvonalak	37
4.3.	Közjóléti létesítmények tervei	39
4.3.1.	Acsád.....	40
4.3.2.	Bő	43
4.3.3.	Gór	47
4.3.4.	Hegyfalu.....	52
4.3.5.	Pósfa.....	58
4.3.6.	Répcseszentgyörgy	62
4.3.7.	Szeleste	72
4.4.	Növénytelepítési terv	83
4.4.1.	Külterületi erdőtelepítési lehetőségek.....	83
4.4.2.	Véderdősáv telepítések	87
4.4.3.	Fasortelepítések.....	90
4.4.4.	Egyéb növénytelepítések	109
4.5.	Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai	109
4.6.	A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése	110
4.7.	Talajelőkészítés, növényültetés technológiai előírásai	111
4.8.	Növénykezelési, -fenntartási, -ápolási munkák előírásai	112
5.	INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT	113
5.1.	Anyagi erőforrások	113
5.2.	Személyi és eszközigények.....	115
5.3.	Ütemezési javaslat	116
6.	TERVEZŐI KÖLTSÉGELEŐIRÁNYZAT	117

7. ZÁRÓ GONDOLATOK.....	118
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	119

MELLÉKLETEK

TÉRKÉPMELLÉKLETEK

Szeleste és vonzáskörzetének Erdészeti Térségfejlesztési Terve

- Tematikus térképek M = 1 : 50 000
 - Tulajdonviszonyok
 - Erdők rendeltetés szerinti megoszlása
 - Faállománytípusok
 - Erdők korosztály szerinti megoszlása
- Tervtérképek
 - Területfelhasználási terv M = 1 : 25 000
 - Gőr – Szabadidőpark
Területfelhasználási térkép M = 1 : 1 000
 - Pósfa – Sport- és szabadidőpark
Területfelhasználási térkép M = 1 : 750

II. KÖTET

Kastélyparkok fejlesztési tervei

- Acsád – Szegedy kastély parkja
- Szeleste – Festetich-Baich kastély parkja (Szelestei Arborétum)
- Hegyfalu – Széchenyi-Gerliczy kastély parkja

1. BEVEZETŐ

A Kőszegalsóerdő-csepregi erdőtömb keleti folytatását adja a közel 1.500 ha-os, egybefüggő acsádi-góri-szelestei erdő. Az erdőtömbön áthalad az országos ismertségű és jelentős turistaforgalmú Országos Kéktúra útvonal, ennek nyugati kezdőpontja a közeli Írott-kőn van.

Az erdőtömb környezetében meglévő és tervezett víztározók gazdagítják a tájat és az élőhelyet, kínálnak közcélú hasznosítási lehetőségeket.

A települések belterületén önkormányzati- és magántulajdonú kastélyparkok találhatóak, ezek értékes növényanyaga a kezeletlenség következtében –tisztelet a kivételnek- folyamatosan pusztul.

Az önkormányzatok az ökoturizmus fejlődésének elősegítése érdekében alapvetően érdekeltek. Térbeni elhelyezkedésük és természeti adottságaik erre igen kedvezőek, környezetükben jelentős látogatottsággal bíró és európai hírű gyógyfürdők (Bük, Sárospatak, Szeleste) találhatóak, továbbá Szombathelyen is erőteljes fejlesztésnek indult a gyógyfürdő minőségi kiépítése. A kerékpározás iránti igény folyamatosan emelkedik, a vendégek a fürdők szolgáltatásain kívül egyéb programokra is igényt tartanak.

A gyógyfürdők kerékpárutas (illetve kerékpározható nyomvonalas) összekötésével megteremthető a kerékpáros átközködés, továbbá folytatandó az Ausztria irányából érkező kerékpárutak kiépítése, hálózatba foglalása. Nyomvonalvezetésüknek biztosítani kell az erdőtömb erdőkezelőt minimálisan zavaró feltárását, a meglévő látványosságok bemutatását.

Szükség van olyan erdőterületet érintő látványos közcélú fejlesztésre, amely tartalmaz és érdekes programot tud nyújtani a helyben élők és a turisták számára. Ezen túlmenően a meglévő pihenőhelyek egységes szemléletű közjóléti fejlesztésére, valamint csekély mértékben új helyszínek létesítésére is szükség van.

Az újonnan elkészített településrendezési tervekben számottevő véderdősáv telepítési előírás van, ezek közül kiemelkedik a tervezett M86 gyorsforgalmi út kísérrő fásítása. A fátlan síksági részeken tájfasítás elvégzésére van szükség.

Az erdőtömb körüli peremterületeken számottevő kezeletlen, felhagyott, gazdasági küszöbhatár körüli szántó művelési águ földrészlet kapcsán alternatív hasznosításként erdőtelepítési szándék mutatkozik.

A fejlesztési terv hangsúlyosan foglalkozik az önkormányzati kezelésben lévő kastélyparkok növényállomány-kezelési feladataival, műszaki- és közjóléti fejlesztésével.

A fentiekben bemutatott szerteágazó, az erdőt is érintő ökoturisztikai fejlesztés sikeres és eredményes megvalósulása a vidékfejlesztéshez szorosan kapcsolódó, egységes szerkezetű erdészeti térségfejlesztési terv meglétét igényli. A terv az erdő többcélú hasznosítási lehetőségeit tárja fel, iránymutatást ad az önkormányzatok részére az erdő és kapcsolódó területeinek igénybevételi lehetőségeihez, annak mikéntjéhez.

A terv birtokában az erdőt érintő változásokat az erdészeti szakigazgatás kellő előkészítettséggel tudja irányítani.

Az elkészített erdészeti térségfejlesztési terv a fentieket foglalja magába, tartalmazva az érintettek egyetértését.

A fejlesztési terv a megvalósítás érdekében benyújtott pályázatok műszaki mellékleteként felhasználható.

2. ELŐZMÉNYEK

Az önkormányzatok kezdeményezése és eredményes pályázata alapján létrejött tervezési munkát a Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatósága közvetítésével Igazgatásunk feladatai közé beillesztette. A tervezési munka folytatása a korábban elkészített Csepreg környéki erdészeti térségfejlesztési tervnek.

A 2007 június 11-én megtartott előkészítő tárgyaláson az alábbi tervezési feladatok körvonalazódtak:

- településrendezési tervek, turisztikai fejlesztési programok feldolgozása
- egységes szemléletű erdészeti térségfejlesztési tervezés megvalósítása, ökoturizmus elősegítése
- erdőtelepítési igények és lehetőségek feltárása, véderdősáv telepítési előírások megismerése, tájfasítás szükségességének mérlegelése
- az acsádi-góri-szelestei erdőtömb turisztikai feltárási terve, forgalomszabályozás
- emlékhelyek, közjóléti létesítmények minősítése, szükségessége, fejlesztése
- önkormányzati kezelésben lévő kastélyparkok kezelési programja, fejlesztési javaslatai
- érintettek bevonásával többlépcsős egyeztetés.

A tervezési munkához szükséges erdőgazdálkodási üzemtervi térképeket, az erdők leíró adatállományát, a települések külterületi átnézeti térképeit a Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságától kaptuk meg. A tervezéshez felhasználtuk az Igazgatóságunk rendelkezésére álló $M = 1:10.000$ léptékű topográfiai térkép-szelvényeket és ortofotókat.

Az egyes települések településrendezési terveibe történő betekintést, szükség szerinti másolatok készítését az érintett önkormányzatok biztosították, továbbá Bő esetében igény alapján a tervező engedélyét is beszereztük a felhasználáshoz.

A beszerzett térképekből digitális úton állítottuk elő tervezési alaptérképeinket.

A terepi munkákat 2007 szeptembere és 2008 márciusa között végeztük el. A helyszínelések során az önkormányzatok munkatársainak segítségével bejártuk a területet, megismertedtünk a fejlesztési elképzelésekkel és lehetőségekkel. Ennek megfelelően történtek az adatgyűjtések, az alaptérképek kiegészítései a „lépéses helyszínelés”, valamint a kézi GPS mérési adatainak felhasználásával.

A fejlesztési program összeállítása során a fentieken túlmenően figyelembe vettük a kistérségi, valamint megyei területfejlesztési koncepciókat. A fejlesztési irányokat és lehetőségeket „menet közben” többször is egyeztettük az érintettekkel s elvégeztük a szükséges módosításokat. Ezekbe az egyeztetésekbe bevontuk a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Szombathelyi Erdészeti Igazgatóságát, a Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságát, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság illetékes természetvédelmi őrét.

Kastélyparkok vonatkozásában az intézményvezetők aktív bevonásával állítottuk össze fejlesztési elképzeléseinket.

A fejlesztési program egyeztető- és záró tárgyalására 2008. április 15-én Szelesten, a Festetich Kastélyszálló tárgyalótermében került sor, itt ismertettük az erdészeti térségfejlesztési terv tartalmát.

A tárgyalásról készített Emlékeztetőt a Mellékletek között helyeztük el.

Jelen dokumentációt az egyeztető tárgyaláson bemutatott és elfogadott fejlesztési program alapján állítottuk össze.

3. VIZSGÁLATOK

3.1. A tervezési terület jellemzése

3.1.1. Földrajzi elhelyezkedés, megközelítés

A hét település közigazgatási területét érintő tervezési terület Vas megye északnyugati részében helyezkedik el. Lehatárolásának alapját az acsádi-góri-szelestei erdőtömb érintettsége, valamint a korábbi Csepregi tervhez kapcsolhatósága adta. A tervezési terület közvetlen szomszédságában van Bükfürdő, itt évente közel egymillió ember fordul meg. Kialakultak Szelesten is a gyógyvízre alapozott igényes vendéglátás alapjai, ennek fejlesztését a szennyvízkezelés megoldatlansága gátolja. A terület forgalmára kihatással van harmadik gyógyfürdőhelyként Sárvár, továbbá a közeli Kőszegi-hegység, amely kedvelt kirándulóhellyé vált. Területünkön áthalad az Országos Kéktúra turistaút, ezen szintén nagyon sokan túráznak.

Lakónépesség 2005-ben

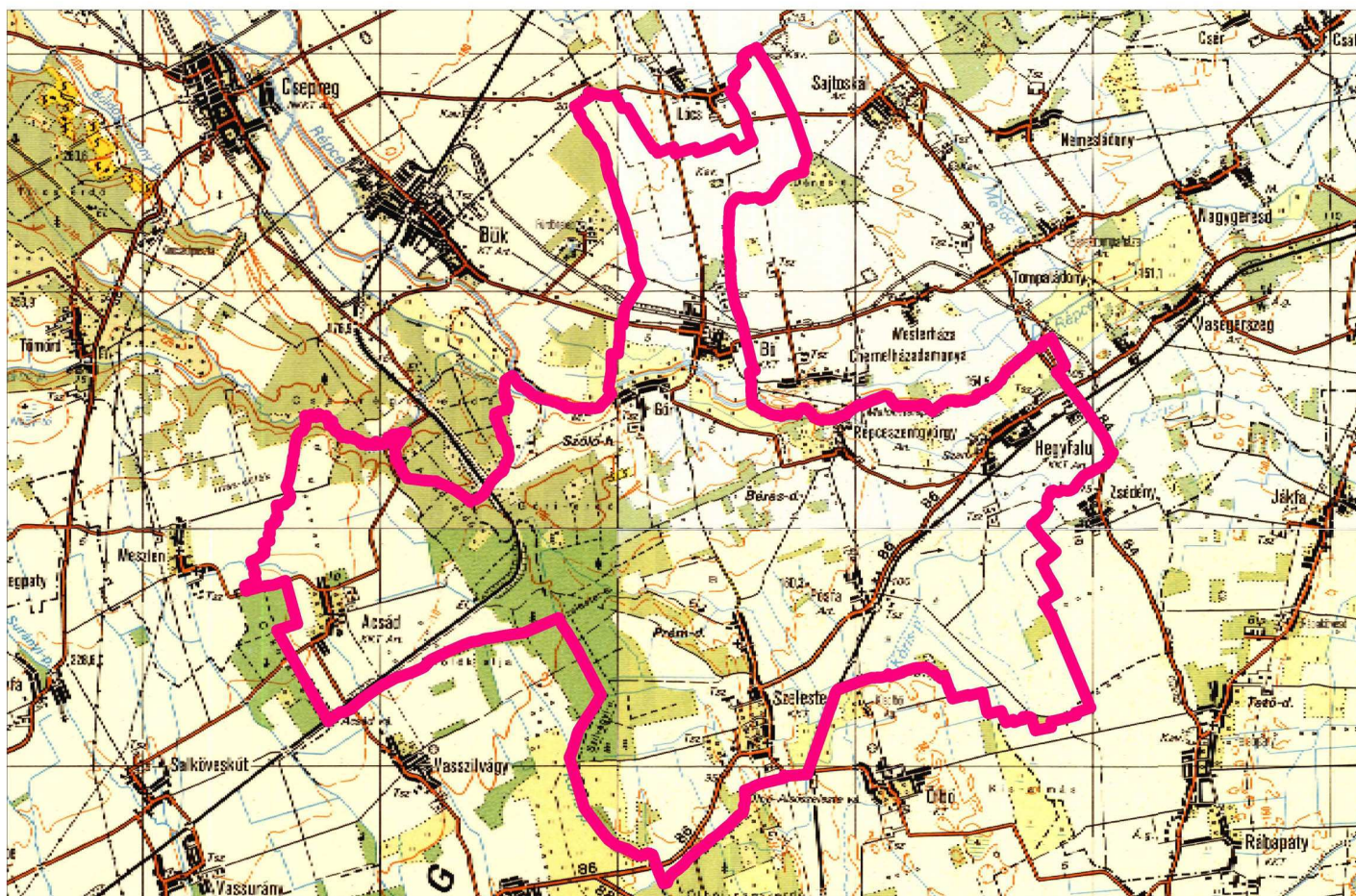
Település	Népesség (fő)
Acsád	650
Bő	684
Gór	263
Hegyfalu	799
Pósfa	305
Répcseszentgyörgy	118
Szeleste	716
Összesen:	3.535

(Forrás: www.x-travel.hu)

A tervezési terület közlekedési adottságai jók. A terület déli részén áthalad a hatalmas kamionos forgalmat lebonyolító 86. sz. főközlekedési út, a terület keleti szélét Hegyfalunál érinti a 84. sz. főközlekedési út. Ezeken túlmenően számos alsórendű közút biztosítja a települések jó közúti elérhetőségét. Gór a közúti közlekedés szempontjából zsáktelepülésnek számít.

Vasúton a Szombathely-Sopron (15 menetrendi számú), valamint a Hegyeshalom-Szombathely (16 menetrendi számú) vonalon közvetlenül elérhető tervezési területünk.

A települések közúti tömegközlekedését a Vasi Volán menetrend szerinti buszjáratok biztosítják Kőszeg és Szombathely központtal.

3.1.2. Földterületi adatok

Tervezési területünk művelési ágankénti adatait, valamint az erdészeti nyilvántartás szerinti erdőterület-adatokat az alábbi táblázat tartalmazza.

Földterületi adatok

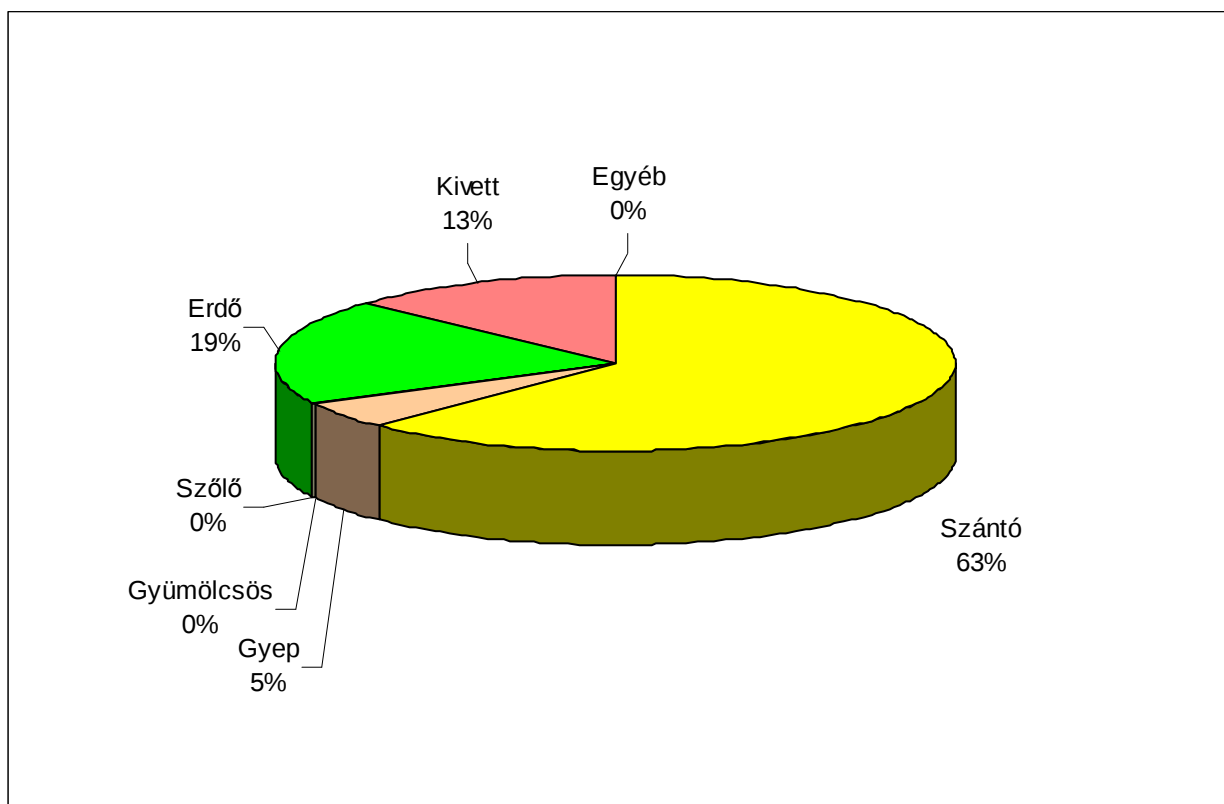
(ha)

Település		Területkimutatás TAKARNET adatok alapján (2008)													Erdőtervi adat
		Település össze- sen	Fekvésenként			Művelési áganként									
			Belterület	Külterület	Zártkert	Szántó	Gyep(legelő)	Gyep(rét)	Gyümölcsös	Szőlő	Kert	Kivett	Fásított terület	Erdő	
Acsád		1433.5	86.4	1347.1		794.4	15.1	64.9	1.3			136.5	1.6	419.7	423.8
Bő		1066.5	107.2	959.3		829.3	2.0	48.2	4.8			168.9		13.3	13.9
Gór		1098.8	54.4	1011.6	32.8	560.4	3.9	18.1	6.3	2.1	2.5	95.2		410.3	415.6
Hegyfalu		1189.3	85.0	1104.3		813.8	85.2	27.1	2.7			184.1		76.4	77.9
Pósfa		534.5	43.4	491.1		408.0	19.9	13.0	2.5			73.3		17.8	22.2
Répcseszentgyörgy		574.6	39.4	520.6	14.6	444.0		21.4	8.8	0.3	0.4	65.1		34.6	34.6
Szeleste		2074.9	128.2	1946.7		1119.0	51.2	15.8	8.1			317.8		563.0	580.1
Összesen	ha	7972.1	544.0	7380.7	47.4	4968.9	177.3	208.5	34.5	2.4	2.9	1040.9	1.6	1535.1	1568.1
	%	100	7	92	1	63	2	3	0	0	0	13	0	19	

A területi adatok alapján a tervezési terület erdősültsége 19 %, ez gyakorlatilag az országos átlaggal egyezik meg.

A két nyilvántartás közötti erdőterület-különbség az erdőtervezett, ám nem erdő művelési ágban szereplő földrészekből (erdőtelepítést követően be nem jelentett művelési ág váltás, erdőtömbön belüli erdőgazdálkodási célra használt nem erdő művelési ágú területek erdőtörvényben való szerepeltetése), valamint olyan erdő művelési ágú földrészekből adódik, amelyekre az erdőtörvény hatálya nem terjed ki (pl. belterületi élőfagyűjtemény, -arborétum, -közpark; üzem-, major- és tanya-fásítás; út, vasút és egyéb műszaki létesítmény tartozékát képező fásítás; 1.500 m²-nél kisebb, erdőtömbön kívüli fával borított földrészlet).

Művelési ágankénti megoszlás

3.1.3. Természetföldrajzi adottságok

A tervezési terület az V. Nyugat-Dunántúl erdőgazdasági tájcsoporthoz 45. Sopron-Vasi-síkság erdőgazdasági táj 45c. Gyöngyös-sík erdőgazdasági tájrészletében helyezkedik el. Bő közigazgatási területe a 45a. Ikva-Répcé-sík erdőgazdasági tájrészletben található.

A magyarországi kistáj-kataszter szerinti besorolása:

Nagy-táj: 3. Nyugat-magyarországi peremvidék

Középtáj: 3.2. Sopron – Vasi-síkság

Kistáj: 3.2.12. Répcé-sík

3.2.13. Gyöngyös-sík.

Földtan

A Répcé mentén három különböző korú és eredetű kőzettest érintkezik a felszín alatt. Tervezési területünkön a Soproni-hegységi és a Kőszegi-hegységi szerkezeti egység található. Előbbi idős, átalakult palák építik fel, jellemző kőzete a csillámpala és a gneisz, míg az utóbbinál a bázisos vulkanitokból zöldpala, a meszes üledékekből mészpala és mészfilit képződött. Ezek mellett itt a mészmentes üledékekből különböző csillámpala és fillitféleségek alakultak ki.

A medencealakulás kezdete a miocén elejére tehető. Hosszan tartó lepusztulási időszak vette kezdetét, az idős kristályos kőzetekre jelentős üledékrétegek rakódtak, melyek a Répcé mentén 1.000 – 2.000 m vastagságúak (Pannon-tó feltöltődése). A száraz periódus utáni csapadékosabb időszakban alakultak ki az ősi folyók, amelyek nagy vastagságban homokot és kavicsstakarókat hagytak hátra. Ezt a kavicsstakarót a pleisztocén végén lösz fedte le, ami a sok csapadéknak köszönhetően kilúgozódott, tömörödött, vályoggá formálódott. A felszínt jelenleg többkevesebb meszet tartalmazó lösz és vályogtakaró alkotja, amely alól itt-ott előbukkan a Répcé kavicsstakarója.

Domborzat

A táj 150-200 mBf tengerszint feletti magasságú egyhangú síkság, amelyet a helyüket állandóan változtató folyók alakították ki.

A Répcé-síkon az Ős-Répcé a térben és időben egymástól függetlenül süllyedő területeken különböző korú hordalékkúpokat épített, amelyek nagyjából egységes kavicsstakaróvá forrtak össze. Az alföldies jellegű, tökéletes síkság benyomását keltő táj egységes, alig tagolt felszínét változó vastagságú (5-15 m) hordalékkúp jellegű kavicsstakarók, jégkorszaki vályoggal fedett széles és lapos erodált háta, régi kavicsos völgyelések, valamint a Répcé elsorvadt medrei, holtágai és völgytorzói jellemzik.

A Gyöngyös-sík jórészt tökéletes síkság, felszínalaktani jellegét a lefolyástalan vagy rossz lefolyású lapos medencék kusza hálózata, valamint a Gyöngyös elsorvadt holtmedrei teszik némileg változatossá. A régi Gyöngyös-medrek szivárgó

vízfolyásaikkal és csordogáló ereikkel behálózták az egész síkságot, ennek köszönhetően sajátos felszínalaktani vonások alakultak ki.

Éghajlat

Tervezési területünk a mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves és mérsékelt száraz éghajlatú övezet határán fekszik.

1850 – 1900 órán át süt a Nap. Középhőmérséklet 9,5 – 10 °C.

A nyugatias szelekkel érkező párás légtömegeknek köszönhetően átlagosan 650 mm csapadék hullik le évente. A hótakarós napok száma eléri a negyvenet, a hó átlagos maximális vastagsága 25 cm körüli.

Uralkodó szélirány az északi és a déli.

Vízrajz

A táj a Répce vízgyűjtő területéhez tartozik. Ebbe torkollik be jobb oldali vízfolyásként a tervezési területünket is érintő Ablánc-patak és a Kőris-patak.

A Kőris-patakon található a mesterséges duzzasztással kialakított Ruszki-tó 1.7 ha-os felszíne. Állóvizek tekintetében tervkészítésünk időszaka alatt folyik a büki véstározó állandó víztározóvá alakításának engedélyeztetési eljárása. A tervezett víztározó nyugati széle érinti Bő település közigazgatási területét.

Bő rendezési tervében szerepel a belterületet délről kerülő Répce mellett egy jóléti tó kialakítási programja is.

A felszínközeli kavicsrétegek szolgáltatják a talajvizet, ami a Répce mentén 5 - 7 l/s/km² mennyiségű, a felszínhez közel (2 - 4 m) található. A folyótól távolodva a vízmennyiség 1 l/s/km² alá csökken, növekszik a nátrium- és a szulfáttartalom, sőt jelentős a nitrátszennyezettség is. Ezért a talajvízkutak vizét ivóvízként használni nem tanácsos.

Az artézi kutak többsége 100 – 200 m közötti mélységű, jelentős mennyiségű, jó minőségű vizet hoznak a felszínre. Fontos vízbázist alkotnak, védelmük kiemelt jelentőségű.

A táj legnagyobb kincse a föld mélyén rejlő termálvíz. Bükön 1957-ben szénhidrogén-kutatás közben nagy mennyiségű termálvizet tártak fel, 1965-ben a vizet hivatalosan gyógyvízzé nyilvánították, 1979-től gyógyhely a mai Bükfürdő.

Gyógyvizet találtak Szelesten is, az értékes összetevőkkel rendelkező gyógyvízre alapozott idegenforgalmi infrastruktúra színvonalas kiépítésének jelenlegi legnagyobb akadálya a szennyvízkezelés megoldatlansága (a jelenlegi szűkös kapacitás nem teszi lehetővé az idegenforgalmi bővítés engedélyezését).

Talajok

A Répce-folyótól délre az agyagbemosódásos barna erdőtalaj uralkodik. Ezen a területen a kavicsot fedő löszös réteg viszonylag vékonyabb, ezért gyakran előfordul, hogy a talajszelvény felhalmozódási szintje lenyúlik a kavicsrétegre és azt agyaggal összecementálja.

Növényzet

Vas megye északi szeglete növényföldrajzi szempontból a nyugat-dunántúli (Praenoricum) és az alföldi (Eupannonicum) flóraidékek határán fekszik, a Vasi flórajárásba (Castriferreicum) tartozik.

A térség potenciális erdőtársulásai közé a mészkerülő gyertyános tölgyesek (Luzulo-Querco-Carpinetum), a cseres kocsánytalan tölgyesek (Querco petraeae-cerris), a fenyőelegyes tölgyesek (Pino-Quercetum), vízfolyások mentén a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum), az égerligetek Carici-Alnetum croaticum) és a kőrisligetek (Carici remotea – Fraxinetum) fejlődtek ki.

Tervezési területünkön jelentős az ültetett erdők részaránya, a teljes erdőterület 34%-án akác, 27%-án fenyők vannak.

3.2. A térség története

A korai települések létrejötte elsősorban a vízpartokhoz kötődött, ahol a halászat, vadászat és gyűjtögetés mellett a kezdetleges földműveléshez szükséges megfelelően nedves földterületek is rendelkezésre álltak, ezek termőképességét az időnkénti áradások javították.

Az előkerült emberi életre utaló első emlékek mintegy nyolcezer évvel ezelőttről, az újkőkorból származnak. Ilyen tárgyak tervezési területünkön belül a góri Kápolna-dombon kerültek elő, ezen a helyen hosszabb ideig állt fenn őskori település, amely a későbbiekben megerősített helyként a környék központja lehetett.

Az ezt követő rézkorból is elsősorban innen kerültek elő emlékek.

A fémművesség által előállított eszközök a mezőgazdasági termelés fejlődését s így nagyobb számú népesség megtelepedést tette lehetővé. Ezt a későbbi korokból nagyobb számban előkerült tárgyak bizonyítják (Halstatt kultúra itteni emlékei, földművesek által lakott falvak nyomai, római kori leletek).

Az első tartósan berendezkedő nép a VII. század második felében az avar volt. Az Avar Birodalmat a frankok szüntették meg, az uralmuk alá került avarok között egyre jobban tért hódított a kereszténység, amely megkönnyítette a volt Pannónia nyugati részének a Frank Birodalomba való beolvasztását. A környéket 860 körül a salzburgi érsek kapta meg, aki személyesen jelent meg egy Ablanza nevű település templomának felszentelésén (Ablanza egyes feltételezések szerint a Csepreg melletti, a középkorban még létező Ablánc falu lehetett).

A magyar nép tartós megjelenése a Dunántúlon a 900-as évhez köthető. A térség jelentősége akkor növekedett meg, amikor a kalandozások kényszerű befejezése után a magyarok kénytelenek voltak visszavonulni a történelmi Magyarország határvidékéig. A nyugati erők ellen a természeti akadályokat kihasználva határvédelmi rendszert, ún. gyeput alakítottak ki. Ennek a védelmi rendszernek része volt a Répce melletti átjárókat ellenőrző településhálózat. Az elsődleges védvonalat a későbbiekben kiegészítették egy másodikkal is.

Az államalapítással a megyeszékhelyként működő ispáni várakhoz kerültek a királyi tulajdonban lévő területek falvainak lakói. A Répce-folyótól és az Ablánc-

pataktól északra elhelyezkedő falvak Sopron vármegyéhez tartoztak, míg a délre esők Vas vármegyéhez.

A tatárjárást követően több falut kellett telepések segítségével újraneépíteni. Ekkor költöztettek hospeseket többek között Hegyfaluba is.

A XIV.–XV. század nagy változását a köznemesi falvak jogállásának megerősödése jelentette. A volt várföldek népei által lakott települések szabadságukat egészen a feudalizmus utolsó századáig meg tudták őrizni.

A török idők nagy veszteségeket okoztak a vidéknek. A török háborúk mellett a rendi függetlenséget megőrizni akaró felkelések is sok szenvedést hoztak a környékre. 1621-ben a felkelők pártjára állt Csepreget, részben vallási felbuzdulásból is, szinte a földdel tették egyenlővé a császári zsoldosok. Mellette más településeken is nagy károkat okoztak mindkét fél katonái, több helyen kénytelen volt elmenekülni a lakosság. Ugyanez történt 1686-ban az utolsó nagy török hadjárat idején és az azt követő felszabadító háború itt telelő zsoldosai miatt is.

A környék másik egyházi központja Répceszentgyörgy volt, kisebb hitéleti központ alakult ki Hegyfaluban is.

Néhány év békés időszak után, több évre húzódó háborúságot hozott a Rákóczi-szabadságharc. Kuruc és császári katonai központ is volt Csepreg, a harcok ismét nem kímélték a térség lakosságát. Talán még a hadjáratoknál is nagyobb pusztítást végzett a harcokat követő utolsó nagy pestisjárvány.

A háborúk végeztével elkezdődhetett a nyugodt termelőmunka. A Nádasdy-birtokok elkobzását követően a kincstártól a Draskovichok és az Esterházyak, valamint a Felsőbüki Nagy-, a Szentgyörgyi Horváth-, valamint a Chernel-családok vásárolták meg a térséget. A gazdasági gyarapodás az épületekben is nagyon jól lemérhető. Ekkor alakították át barokk stílusban a protestánsoktól visszavett középkori eredetű templomok zömét, az erődítményekből kastélyokká átalakított úri lakok létesültek, több kastélyépületet ezidőtájt alakítottak át a ma is látható látványos formájukra (Szeleste, Acsád, Répceszentgyörgy, Hegyfalú, Gőr). Természetesen új építmények is létesültek a barokk jegyében.

A mezőgazdaság, az ipar, a közlekedés egymást támogatván jelentős fejlődésnek indult, ennek köszönhető a jelen korra kialakult állapot.

3.3. Természetvédelem

3.3.1. Országos jelentőségű védett terület

Tervezési területünk az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatási területén helyezkedik el, a természetvédelmi feladatokat ez a szervezet látja el. Szakhatósági szempontból a terület a Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez tartozik.

Területünkön országos jelentőségű védett területként a Szelestei Arborétum található. Részletes bemutatása a II. kötetben található.

3.3.2. Helyi jelentőségű védett területek

Tervezési területünkön több helyi jelentőségű védett terület található, ezek kastélyparkok. Önkormányzati kezelésben a Szegedy kastély parkja (Acsád) és a Széchenyi-Gerliczy kastély parkja (Hegyfalu) van, míg magántulajdonban a Horváth kastély parkja (Répceszentgyörgy) tartozik a helyileg védett területek közé.

Az önkormányzati kezelésű kastélyparkok részletes bemutatását szintén a II. kötet tartalmazza.

Részlet a Horváth-kastély parkjából

3.3.3. Natura 2000 területek

A NATURA 2000 területek meghatározásakor tervezési területünket érintően a kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek közé az Ablánc-patak völgye (Területkód: HUON 20003), valamint a Váti gyakorlótér (Területkód: HUON 20005) került.

Az Ablánc-patak völgyét változó szélességben követő kijelölés Acsád közigazgatási területén érinti tervezési területünket mintegy 162 ha-on.

A Váti gyakorlótér Szeleste közigazgatási területére is átnyúlik, itt 186 ha-on a Tuskóst és a hozzá közvetlenül kapcsolódó erdőket és a vizes élőhelyű réteket foglalja magába.

A Tuskós

3.4. Erdőgazdálkodás

A hét település teljes közigazgatási területére számított erdősültség 19 %, az acsádi–góri–szelestei erdőtömbön kívül csupán néhány kisebb erdőfolt található. Az erdők több mint felét kultur erdei fenyvesek és akácok borítják, a fenyvesek száradnak, területi visszaszorulásuk megindult. A természetsterű tölgyeseket és cseres-tölgyeseket általában tarvágásos üzemmódban kezelik, az erről történő elmozdulás a közelmúltban elkezdődött, alkalmaznak már természetsterű felújítási módot is.

Az erdők 48 %-a állami tulajdonban, 52 %-a pedig magántulajdonban van.

Erdők kezelők szerinti megoszlása

1. Állami tulajdon		759,0 ha
- Szombathelyi Erdészeti Igazgatóság	749,3 ha	
- Sárvári Mezőgazdasági Rt.	6,6 ha	
- Vas Megyei Állami Közútkezelő Kht.	2,8 ha	
- MÁV Igazgatóság Szombathely	0,3 ha	
2. Magántulajdon		809,1 ha
- Egyéni erdőkezelő	684,1 ha	
- Erdőbirtokossági kezelés	6,9 ha	
- Társulás előtti gazdálkodók	10,6 ha	
- Rendezetlen gazdálkodási viszony	107,5 ha	
Összes erdőtervezett terület:		1.568,1 ha

Az erdőállományok jellemzőit az alábbiakban mutatjuk be.

Elsődleges rendeltetés megoszlása helység szerint

Helység	Védelmi erdők			Gazdasági erdők			Eü., szoc., turisztikai	Oktatás- kutatás	Egyéb	Mind- összesen
	Védő	Védett	Összesen	Faanyag	Egyéb	Összesen				
Acsád	1.4		1.4	396.0		396.0	9.3		17.1	423.8
Bő	1.1		1.1	12.5		12.5			0.3	13.9
Gór	0.3		0.3	400.8		400.8			14.5	415.6
Hegyfalu	4.3		4.3	46.1		46.1			27.5	77.9
Pósta	1.3		1.3	18.8		18.8			2.1	22.2
Répcseszentgyörgy	0.9		0.9	33.6		33.6			0.1	34.6
Szeleste				556.7		556.7		2.0	21.4	580.1
Összesen:	9.3		9.3	1464.5		1464.5	9.3	2.0	83.0	1568.1

A táblázat vízszintes sorai a település szerinti erdőterület-megoszlást mutatja, ebből jól kirajzolódik az erdőtömbbel érintettség.

Rendeltetés tekintetében a gazdasági erdők döntő túlsúlya lehetővé teszi a kialakult erdőgazdálkodási gyakorlatot. A védő erdők között megtalálható a talajvédelmi-, a mezővédő-, a településvédelmi- és a műtárgyvédelmi erdő.

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdőként a parkerdő rendeltetés jelenik meg két Ablánci Malomcsárda melletti erdőrésztben (fiatal mézgás éger állományok, rendeltetésüknek csak korlátozottan tudnak eleget tenni).

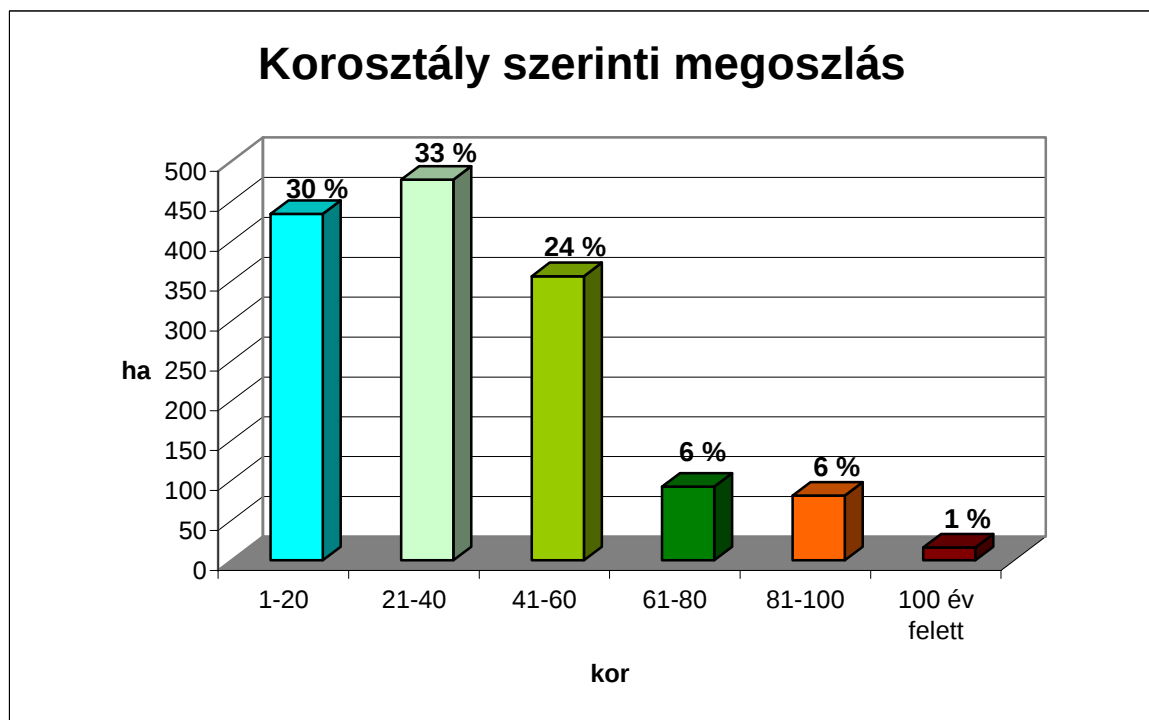
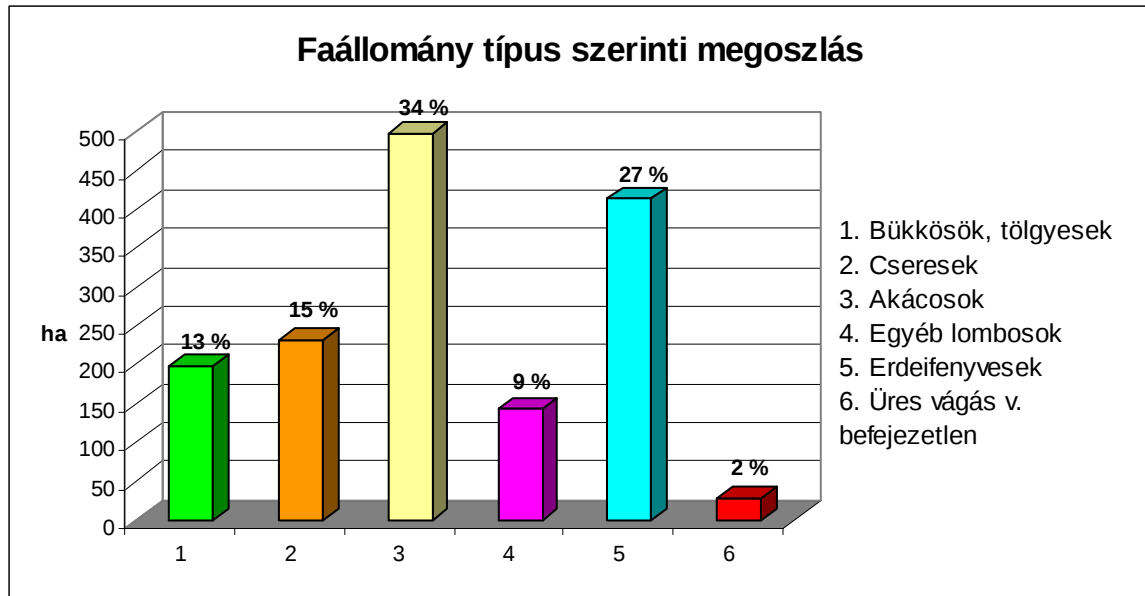
Parkerdő rendeltetést a tulajdonos/erdőkezelő kezdeményezésére a gazdasági rendeltetésű erdők esetében be lehet vezetni. Ez olyan erdőrésztben javasolt, ahol közjóléti tevékenység is folyik. Fejlesztési tervünkben nem szerepel olyan erdőtervezett terület, ahol kiterjedt közjóléti tevékenységet tervezünk, ezért a meglévő erdőkben új parkerdő rendeltetés bevezetésére nem teszünk javaslatot, ám a jóléti céllal tervezett erdőtelepítések viszont kapják meg a parkerdő rendeltetést!

Korosztálytáblázat

Fafaj		K O R O S Z T Á L Y O K								
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-60	61-80	81-100	100-	Össz.
Cserjék	Cserjék									
Tölgyek	Kocsányos tölgyek	28.6	23.6	9.2	10.8	60.5	16.7	20.5	4.3	174.1
	Kocsánytalan tölgyek	1.5	4.3		0.2	4.4	5.7	6.6	2.6	25.3
	Egyéb tölgyek		9.1	10.3	1.6	7.2				28.2
Cser	Cseresek	47.0	13.6	5.3	2.5	26.7	57.4	54.0	7.6	214.0
Bükk	Bükkösök					4.0			0.1	4.0
Gyertyán	Gyertyánosok	1.4	0.9	0.2	0.9	4.2	5.5		0.5	13.6
Akác	Akácok	105.8	134.5	208.7	14.3	27.3			1.2	491.7
EKL	Juharok	0.9	0.9	0.4	1.2	0.8				4.2
	Szilek		0.0	0.1						0.1
	Kőrisek	9.3	7.9	4.1	1.9	9.7	3.3			36.1
	Egyéb kl1			0.1	0.1					0.2
	Egyéb kl2	0.2				0.3				0.5
	Egyéb kl3					0.4				0.4
	Egyéb kl5			0.1	0.1		0.3			0.4
Nyarak	Nemes nyarak1			0.7	2.3	0.2				3.1
	Nemes nyarak2	5.9	1.3							7.2
	Hazai nyarak			0.9	1.1	1.9				4.0
	Egyéb nemes nyár			0.0						0.0
ELL	Füzek 2	0.3	1.4	1.4	1.1	2.5				6.7
	Égerek	2.9	1.1	26.2	5.0	10.5	1.8			47.6
	Hársak					0.6				0.6
	ELL					0.2				0.2
				0.0						0.0
Fenyők	Erdei fenyők	4.9	22.1	92.7	70.4	182.7	0.9			373.8
	Feketeftenyők		0.9	0.1		9.1		0.2		10.3
	Lucfenyők		2.4	2.9	0.5	0.3				6.1
	Vörösfenyők	0.9								0.9
	Egyéb fenyők 4		0.4			2.8				3.2
Összes erdő:		209.6	224.3	363.6	113.9	356.2	91.6	81.2	16.3	1456.7

Pótlás alatti + üres terület: 28.4
Egyéb részletek területe: 83.0

Mindösszesen: 1568.1

A faállomány típus megoszlás jól mutatja az idegenhonos ültetvényszerű erdők magas részarányát, viszont nem tükrözi a tarvágásos módon kezelt erdőket (gyakorlatilag valamennyi ebbe a kategóriába tartozik).

A korosztály megoszlás igazodik a fafajmegoszláshoz és a tarvágásos üzem módhoz. A száradó erdei fenyveseknek köszönhetően elenyésző a fiatal fenyvesek részaránya, helyettük az akácok és kis mértékben a cserések növekvő belépési aránya figyelhető meg.

A tulajdonviszony és a faállományok együttes vizsgálata során egyértelműen megállapítható, hogy a magántulajdonú erdők között döntően akácosok vannak, valamint az erdők átlagos kora ezekben az erdőkben lényegesen kevesebb, mint az állami tulajdonú erdők esetében.

A legértékesebb erdők Szeleste községhatárban találhatók, ezek erdészeti kezelésben vannak. Ennek alapvetően termőhelyi oka van, a kezelési tevékenység az elakácosodás megelőzésében játszik szerepet. Itt jegyezzük meg, hogy tulajdonosi hovatartozástól függetlenül az értékes erdőállományok (tölgyesek, cseresek) elakácosodása nem megengedett, az erdészeti hatóság szankcionálja.

Az erdőállomány-vizsgálatok tematikus térképeit a Térképmellékletek között helyeztük el.

3.5. Környezetvédelem

A környezet védelme nem csak természeti környezetünk, élőhelyünk hosszú távú fennmaradása szempontjából lényeges, hanem a turizmus fejlesztésének is fontos alapkérdése, ráadásul igen rövid távon ható feltétele.

Az idegenforgalom fejlődése csak olyan térségekben indul meg, ahol nincs jelentős környezetterhelő létesítmény, ahol általános környezeti rend uralkodik. Amennyiben ezt végig gondoljuk, környezetünk védelme nem csak ökológiai, hanem lényeges ökonómiai igény is. Ez tervezési területünk vonatkozásában mindenki számára különösen szem előtt tartandó.

A tervezési terület és térsége környezeti ártalmakkal viszonylag kevésbé terhelt, a lokális hatású ártalmak viszont jelen vannak. Ezek közül feltétlenül kiemelendő vonalas szennyezőként a 86. sz. főközlekedési út forgalma, amelyen a hatalmas tehergépkocsis forgalomnak köszönhetően nem elhanyagolható mértékű zaj- és rezgés ártalom (folyamatosan 60 dBA felett van!), továbbá levegőszennyezés keletkezik (kipufogógázok, por ártalom). A kibocsátások elérik, vagy meghaladják az egészségügyi határértékeket, ez elsősorban a belterületi szakaszokon okoz jelentős problémát. Ebből a szempontból is nagyon örvendetes az M86. gyorsforgalmi út építési terve, gyors megépítése közös érdek. Környezetvédelmi szempontból fontos az út védőfásítása is, a vidék jövője szempontjából nem fogadható el az, hogy különböző okokra hivatkozva nem biztosítható a véderdősáv területe. A földtulajdonosokkal meg kell értetni a véderdősáv jelentőségét, el kell érni kedvező hozzáállásukat (ne kérjenek irreális földárat), továbbá a véderdősáv területbiztosításához szükséges pénzüsszeget az út beruházási összegének részévé kell tenni. Ez alapvetően a helyben élők érdeke, nekik kell ezt a beruházónál szorgalmazniuk.

Talajvédelem

A domborzati viszonyok miatt eróziós károk csupán minimális mértékben fordulhatnak elő. A jellemzően szántó művelési ágú, fátlan területeken újra ki kellene alakítani a véderdősáv rendszert (mikroklíma és talajnedvesség megőrzés).

A mezőgazdasági művelési módok megválasztásánál nagy hangsúlyt kell fektetni a termőföld tulajdonságaihoz igazított használatra.

Vízminőség-védelem

A tervezési terület a Répce és a Kőris-patak függvényében a felszíni vizek szennyeződések tekintetében a fokozottan érzékeny vagy az érzékeny kategóriába tartozik. Ehhez igazodva használható a mezőgazdaságban a vegyszer és a műtrágya, a hulladéklerakók és az ipari telepek létesíthetőségénél is figyelembe kell venni. Örvendetes, hogy Szeleste kivételével az összes településen megoldott a zárt szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás.

Szeleste immár 15 éve küzd ennek megvalósításáért, ám az állandóan változó pályázati előírások miatt eddig nem tudta előteremteni a beruházáshoz szükséges anyagi erőforrásokat. A lakossági és az önkormányzati anyagi teherbírás nem elegendő a beruházás teljes összegének előteremtéséhez. A szennyvízkezelés megoldatlansága a gyógyvízre alapozott további fejlesztések legfőbb akadály.

A talajvíz mélysége 2 – 4 m között változik, kémiaiilag főleg kalcium – magnézium – hidrogénkarbonátos. Kiterjedten jelenik meg a nitrátosodás is.

A rétegvizekre alapozott artézi kutak száma jelentős, vízhozamuk jó. A vidék termálkútjai (Bükkfürdő, Szeleste, Sárvár) híresek, a jelenlegi és jövőbeni fejlődés alapjai, ezért a termálvizek hosszú távú védelme alapvető érdek.

Levegőtisztaság-védelem

Elsődleges feladat az ipari szennyező-forrásokból és a lakossági kibocsátásokból (fűtés) származó terhelések csökkentése.

Jelentős ipari létesítmény tervezési területünkön nincs, a levegő tisztasága megfelelő. Szelesten a Sága Baromfiipari Zrt. Takarmánykezelő telepénél a technológiából származó légszennyezési kibocsátás nem haladja meg a határértéket, azonban a gyártásból eredő bűzhatás érzékelhető környezetében.

A földgázvezetékek kiépülésével és a gáz lakossági felhasználásával a fűtési igény légszennyezése jelentősen visszaesett.

Zaj- és rezgésvédelem

Fő kibocsátó a 86. sz. főközlekedési út hatalmas forgalma, jellemzését, a védekezés módját a fejezet elején ismertettük.

A mező- és erdőgazdálkodáshoz kötődő gépjárműves forgalomból eredő zaj- és rezgésártalmak esetlegeseek, rövid idejűek, nem jelentősek. Ettől függetlenül az üdülőterületeken és azok közelében korlátozni lehet ezt a forgalmat (időszak, útvonal kijelölés).

Hulladék-ártalmatlanítás

A települési hulladékok csak a kijelölt hulladéklerakó helyeken helyezhetők el. Ezeken a lerakóhelyeken be kell tartani a technológiai előírásokat, elsősorban a rendszeres takarás elvégzését.

A jövő a szelektív hulladékgyűjtésé és –feldolgozásé. Ennek fontosságát minden lakossági fórumon hangoztatni kell.

Az illegális hulladéklerakók felszámolása halasztást nem tűrő önkormányzati feladat. Általánosan megfigyelhető, hogy a közelmúltban bezárt szeméttelpeken és

azok környezetében, a megközelítő utak mellett a lakosság még mindig előszeretettel helyezi el a különböző hulladékokat.

A települési önkormányzatok hathatósabb intézkedése szükséges a patak völgyekben, a települések belterületéből kivezető földutak mentén, az erdőszéleken általánosan előforduló hulladék lerakatok felszámolásához is. Nem elég a közmunka keretén belül elvégzett évi egyszeri-kétszeri szeméthyűjtés, tudatformálásra, a kölcsönös szerepvállalásra van szükség.

3.6. Üdülés – idegenforgalom, közjóléti tevékenység

Vas megye idegenforgalmi adottságai kedvezőek: vonzó táj, kellemes klíma, számottevő kulturális emlék és jelentős termálvízkincs, a nyugati határszélből adódó kedvező földrajzi helyzet jellemzi a megyét. Ezeket az előnyöket eddig a termálturizmus (Bük, Sárovar) és az osztrák bevásárló turizmus (Szombathely, Szentgotthárd) kapcsán sikerült kihasználni, illetve a Kőszegi-hegység turisztikai kínálatával tudják biztosítani. A fekvés adta előnyök mellett nincsenek kellően feltárva és minőségi idegenforgalmi terméként hasznosítva a megye természeti és kulturális értékei, elsősorban a műemlékvárosokhoz és a falusi turizmushoz kapcsolódóan. A falusi turizmus fejlesztése azért is kiemelkedő, mert – a külföldi tapasztalatok alapján – meghatározó szerepe van a falusi térségek fejlődésének elősegítésében.

Tervezési területünk idegenforgalmi helyzetét alapvetően Bük (Bükfürdő) határozza meg, amely komplex üdülőhely és gyógyhely. Értékes összetételű gyógyvíz Szelesten is rendelkezésre áll, az erre alapozó fejlődés volumene az adottságok miatt kisebb mértékű lehet, mint Bükfürdő esetében. A Festetics Kastélyszálló, az Arborétum színvonalas vendéglátást biztosít, a gyógyfürdő és a hozzá kapcsolódó fejlesztési elképzelések megvalósításával értékes idegenforgalmi centrum alakulhat ki.

Bükfürdő közelében lévő településeken színvonalas fizetővendég hálózat alakult ki, ám ma már világosan látszik, hogy a jövő útja az önálló üdülőkörök és üdülőkörfaluk, sportterületek építése, az ökoturizmus feltételrendszerének kiépítése és biztosítása. Ezekben a meglévő és tervezett erdőterületeknek, a szabadidőköröknek, a kirándulási útvonalaknak hangsúlyos szerepe lesz.

Belterületen az önkormányzatok a település lánivalóiról, történetéről tájékoztató táblákön adnak információt, környezetükben kis pihenőköröt alakítottak ki.

Tervezési területünk erdőtömbjén áthalad az Országos Kéktúra nyomvonala. Erre épülően csupán az Ablánci Malomcsárda, valamint a közelében lévő Vándortábor nyújt (nyújtott) szolgáltatást.

Az erdőkezelők a tervezési terület erdeiben közjóléti tevékenységet nem végeznek, pihenőkörök, irányító táblák nem létesültek.

4. FEJLESZTÉSI TERV

A fejlesztési terv elsősorban az erdőterülethez, az erdészeti ágazathoz köthető fejlesztési lehetőségeket tárja fel, ám ezek mellett számba veszi mindazon turisztikai vonzerőt, amely a helyben élőket és a térséget felkeresőket szolgálják.

A tervben foglaltak nem csak az elkövetkező egy-két év beruházási elképzeléseit fogalmazzák meg, hanem egy olyan 8-10 évre szóló programot tartalmaz, amelyek megvalósulása esetén a térséget felkeresők kulturált kiszolgálása, szabadidejének fásított környezetben történő eltöltése színvonalasan biztosított lesz.

A fejlesztéssel érintett területek az állami tulajdonon kívül magántulajdont is érintenek. Erdőterület vonatkozásában a tervezett közjóléti létesítmény által elfoglalt terület tulajdonosi, kezelői hovatartozása a *Tulajdonviszonyok* és a *Területfelhasználási terv* című térképlapok összevetésével állapítható meg, továbbá azok részletes leírásánál is szerepelnek. Erdőn kívüli területek esetében jó-részt önkormányzati tulajdonú fás területeken szabadidőparkok létesítését vagy fejlesztését tervezzük.

Tervünk olyan átfogó erdészeti térségfejlesztési terv, amely középtávra összegyűjti a tervezett erdészeti közjóléti- és egyéb turisztikai beruházásokat, megadja azok leírását, jelen árakon kalkulált költségbecslését. A nagyobb beruházások támogatásához kiviteli tervre lesz szükség. Ezek kötelező melléklete a hivatalos ingatlan-nyilvántartási térkép és az érintett földrészletek Tulajdoni lap másolatai. A pályázatokat a tulajdonosokon kívül mások is benyújthatják (pl. önkormányzat). Az utóbbi esetben nagyon lényeges, hogy a tulajdonosok egyetértő nyilatkozata csatolva legyen a pályázatokhoz.

Az ismertetett okok miatt jelen tervünkhöz a részletes tervezéssel érintett kastélyparkok kivételével nem mellékelünk Tulajdoni lap másolatokat, hiszen azok csupán a jelenlegi tulajdonviszonyokat mutatják, a kiadástól számított 90 napon túl végrehajtandó beruházások esetében már nem érvényesek.

4.1. Területfelhasználási terv

A területfelhasználási terv alapját az érintett települések településrendezési tervei, az érintett kistérségek területfejlesztési koncepciója és programja, Vas megye Területfejlesztési Programja és az Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. törvény) adja, továbbá figyelembe veszi az önkormányzatok, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. konkrét és egyeztetett elképzeléseit.

A magasabb rendű tervfajták a táj természeti adottságainak hosszú távú megőrzését, illetve annak gazdagítását irányozzák elő. Ezzel összefüggésben az erdőterületek megtartásának elsődlegességét, a sík felszínek jó minőségű mezőgazdasági területeinek defláció elleni védelmét szorgalmazzák, melyet védőerdősávrendszer létesítésével lehet megoldani. A változatos domborzati viszonyok többféle területhasználatot tesznek lehetővé, ez jellemzője is a tájnak. A tájhasználati módok sokfélesége kedvezően hat az üdülési potenciálra. A felhagyott mezőgazdasági területek erdővel történő betelepítése hosszabb távon emeli a tájképi po-

tenciált, hozzájárul a rendezett tájkép kialakításához az ipari területek, bányák, hulladéklerakók erdővel történő lehatárolásához, takarásához.

A felsorolt igények szem előtt tartásával tervünk fasorok, erdősávok, erdők telepítési szükségességét és lehetőségét egyaránt tartalmazza.

A meglévő közzóléti létesítmények és történelmi emlékhelyek fejlesztési javaslatait, továbbá újak létesítési elképzeléseit a 4.3. fejezetben ismertetjük.

Ez utóbbiak vonatkozásában olyan belterületi részek is szerepelnek, melyek kialakítása megteremti a természeti környezethez a kapcsolatot, szorosan illeszthető a közzóléti tevékenységhez. Hangsúlyosan foglalkozunk az önkormányzati tulajdonban lévő kastélyparkok és a Szelestei Arborétum kezelési és felújítási feladataival. Ezzel segítséget kívánunk nyújtani az itteni értékes növényállományok megmentéséhez és bemutathatóságuk kialakításához.

Az erdészeti térségfejlesztési tervben szereplő területfelhasználási kategóriák térbeni elhelyezését a **Területfelhasználás c. térképlapunk** tartalmazza a helyi megnevezésükkel együtt. A részletesebb tervezéssel érintett kastélyparkok, a Szelestei Arborétum, két szabadidőpark külön térképlapokon is szerepelnek.

4.2. Közzóléti feltárás terve

4.2.1. Gépkocsis közlekedés

Tervezési területünk keleti szélén halad el a 84. sz. főút, míg Hegyfalú – Pósfá – Szeleste belterületein keresztül a hatalmas és egyre növekvő forgalmú 86. sz. főút (hétezer, nyolcezer jármű naponta, melynek felét a tehergépkocsik teszik ki). A két főúton kívül számos országos mellékút biztosítja a gépkocsis közlekedés lehetőségét, ezek teremtik meg a Dunántúl fő közlekedési folyosóihoz való kapcsolódási lehetőséget.

Az országos közúthálózat fejlesztés részét képezi a 86. sz. főutat tehermentesítő M86 jelű gyorsforgalmi út megépítése, amely a főúttól délre haladva az érintett települések belterületeit elkerüli. A gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalát tervtérképünkön ábrázoltuk. Szeleste közigazgatási területén belül látható főútvonalhoz csatlakozása az építés ütemezéséből adódik.

Acsád vonatkozásában távlati fejlesztésként jelentkezik a település nyugati részén az M9 számú gyorsforgalmi út lecsatlakozásából adódóan a 8636 jelű Acsád – Kőszeg összekötő út új nyomvonala. A gyorsforgalmi út tervében a 8638 jelű Söpte – Csepreg összekötő út Acsádot érintő szakaszán is új nyomvonal jelentkezik. Ez lehetővé teszi, hogy a belterületről kikerül az átmenő forgalom, így a kulturális örökségvédelmi szempontból érzékeny Béke utca mentesülhet a gépjármű forgalom káros hatásai alól. Említett összekötő utak tervezett nyomvonalait tervtérképünkön rögzítettük.

Kistérségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése közé tartozik több önkormányzati földút átminősítési terve, ezekkel a szomszédos települések közötti közlekedési kapcsolat kívánják javítani. Tervezett településközi utak:

- Hegyfalu sportpálya – Kőrös patak – Zsédény
- Hegyfalu Rózsa major – Rábapaty
- Pósfa – Répceszentgyörgy
- Pósfa - Rábapaty
- Pósfa – Ölbő
- Szeleste – Gőr
- Gőr – Bük (víztározó gátja mellett)
- Acsád – Gőr.

A közutakon történő gépkocsis közlekedés a KRESZ előírásainak betartása mellett mindenki számára biztosított. Más a helyzet a magánutak, így többek között az erdészeti feltáró utak esetében is. Az erdők védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény szabályozza az erdészeti magánutak közcélú használatát. E szerint ilyen jellegű használatot az erdőkezelő engedélyezhet vagy szabályozhat a saját gazdasági, erdővédelmi érdekei alapján.

Általánosságban megállapítható, hogy az erdészeti feltáró utak közcélú gépkocsis használata gazdasági, környezetvédelmi, természetvédelmi okok miatt nem kívánatos, ellentétes a gyalogos és kerékpáros túrázók érdekeivel. Az erdészeti feltáró utak paraméterei lényegesen kedvezőtlenebbek a közutakétól, ebből adódóan a rajtuk történő közlekedés lényegesen balesetveszélyesebb.

Az erdőkezelők többsége jelenleg sorompóval akadályozza meg az erdőterületre gépkocsival történő behajtás lehetőségét. Ezen a gyakorlaton tervünk nem kíván változtatni, azaz mi sem támogatjuk erdészeti feltáró utakon a gazdálkodással összefüggő gépjárműves közlekedésen kívüli gépkocsis forgalmat.

4.2.2. Kerékpáros közlekedés

Az idegenforgalom és az ökoturizmus szempontjából elsőrendű fontosságú a térség kerékpárút hálózatának fejlesztése. Ehhez igazodva a magasabb rendű tervfajták – országos, megyei és kistérségi szintűek – sorra meghatározták a kiépítendő kerékpárutak nyomvonalát. Ezek jellemzően a meglévő közutak mellett vannak, megvalósításuk még nagyon a kezdeti stádiumban van.

Fejlesztési tervünk a magasabb rendű tervfajták figyelembevételével mellett különböző kiépítettségi szintű nyomvonalakból álló kerékpárút-hálózatot tartalmaz négy, jól elkülöníthető típus alkalmazásával.

Alkalmazott kerékpárút-típusok és azok rövid jellemzése:

- Meglévő kerékpárút – önálló nyomvonalon futó, szilárd burkolatú, szabványos kiépítésű meglévő kerékpárút
- Tervezett kerékpárút – az előző paraméterekkel bíró, jelenleg nem létező kerékpárút

- Kerékpárbarát közlekedési út – olyan alacsonyrendű közlekedési út, amelyen csekély közúti forgalom van, a tehergépkocsik megjelenése esetleges
- Kerékpározható erdei (zártkerti, mezei) út – elsősorban jó minőségű erdészeti feltárási út (magánút) és a hozzá vezető erdőn kívüli földutak, jelen kiépítettségük alapján alkalmasak a kerékpározásra, igénybevételekhez a tulajdonos hozzájárul.

A kerékpárút-hálózat terepi jelölésére szükség van. A jelölést önálló kerékpárutak esetében a KRESZ előírásai szerint kell elvégezni. Az összes típusra alkalmazható a térségben már jól működő információs rendszer annyi kiegészítéssel, hogy a táblákon a típus is kerüljön feltüntetésre (ne keressen senki sem kerékpárbarát közlekedési út mellett önálló kerékpárutat). A kerékpározható erdei utaknál szükség szerint a fák törzsén kerékpáros alakot ábrázoló piktogram is jelenjen meg.

A kerékpárbarát közlekedési utakon közlekedő kerékpárosok védelme érdekében az önkormányzatok kezdeményezzék a közút fenntartójánál a sebességkorlátozás bevezetését – 40-60 km/óra -, valamint a kerékpárosok jelenlétére figyelmeztető tábla kihelyezését.

Erdőt érintően azért van szükség a kerékpározható erdei utak kijelölésére, hogy a kerékpárosok az erdőterületen kiszámítható módon jelenjenek meg, biztosítsuk számukra az erdőben történő kerékpározás lehetőségét. A lehetőség megteremtése után jogosan fel lehet lépni a nem kijelölt utakon kerékpározókkal szemben.

A kerékpározás feltételeinek megteremtéséhez a nyomvonalak kiépítése vagy jelölése mellett kerékpárkölszöngzőkre és kerékpáros szervizekre is szükség van. A tervezett hálózat teljes kialakításával párhuzamosan ilyen szolgáltatás bevezetését Szelesten, Acsádon és talán Répceszentgyörgyön javasolunk bevezetni (Bükfürdőn már most is van ilyen szolgáltatás). A szolgáltatók együttműködésével ki kell alakítani olyan rendszert, hogy a kölcsönzött kerékpárt bármelyik szolgáltatónál le lehessen adni, ne kelljen visszatérni abba a kölcsönzőbe, ahonnan a kölcsönzés történt.

Tervezési területünkön tervezett kerékpárút-hálózat kapcsolódik a csepregi tervben szereplő nyomvonalakhoz.

A hálózat kialakítása során törekedtünk az egyes települések belterületeinek összekötésére, a meglévő közjóléti és kultúrtörténeti helyszínek elérésére, a forgalmas közutak lehetőség szerinti elkerülésére.

Fejlesztési tervünk kerékpárút hálózati tervét típusonként mutatjuk be.

1. Meglévő kerékpárutak

a.) Szeleste belterület

Hossza: 1.350 m

Szeleste belterületén áthalad a hatalmas forgalmat lebonyolító 86. sz. főközlekedési út. A főút belterületi szakaszának jelentős része mellett balesetmegelőzési céllal, a kerékpárosok biztonságérzetének növelése céljából került kiépítésre a kerékpárút. Északi vége önkormányzati belterületi ut-

cához csatlakozik, déli vége nem kapcsolódik semmihez sem, innen tovább csak a 86. sz. főúton lehet haladni.

2. *Tervezett kerékpárutak*

Ebbe a csoportba azok a kerékpárút-szakaszok kerültek, amelyek a forgalmas közutak mellé tervezettek, a magasabb rendű tervfajtákban szerepelnek, továbbá a tervezési területen belüli „működő” kerékpár-hálózat kialakítása érdekében feltétlenül szükséges kiépítésük.

a.) *Szeleste – meglévő kerékpárút déli hosszabbítása*

Hossza: 450 m

A tervezett kerékpárút kiépítése sürgős, létrejöttével a településen belül a lakosok illetve az üdülővendégek a 86. sz. főút igénybevétele nélkül tudnak közlekedni. Megteremti a kapcsolatot a László-majossal, a Csordahajtó úttal, leágazási lehetőséget biztosít a Kastélyszálló, a strand és gyógyfürdő felé.

b.) *Szeleste – Pósfa – Hegyfalu*

Hossza: 7.300 m

A 86. sz. főutat kiváltó M86 gyorsforgalmi út (elkerülő út) építése Vát térségében elkezdődött. Szeleste elkerülő szakaszának I. ütemű tervezett megvalósítása a Tölgyfás réten keresztül csatlakozik a jelenlegi 86. sz. főúthoz. Az elkerülő út építésének folytatása Pósfa – Hegyfalu irányába a II. ütemben tervezett, ennek időpontja ma még nem meghatározott, ezért ezen szakaszán indokolt önálló kerékpárút építése.

A tervezett kerékpárút a 86. sz. főút mellett halad, indulópontja az M86 gyorsforgalmi út I. ütemű becsatlakozásánál van. Innen halad Pósfán keresztül Hegyfaluba. Itt a belterületet elhagyva eléri a 84. sz. főutat, innen kétszeri jobbra fordulást követően Hegyfalu vasútállomásához ér.

Hegyfalu belterületén nagyon keskeny a főút szabályozási szélessége, ezért itt csak a gyalogjárda igénybevételel lehet kerékpárutat létesíteni, valamint várhatóan háromszor is át kell kelni a főút másik oldalára. Ez fokozott baleseti veszélyforrást jelent, közlekedéstechnikai elemek kiépítésével ennek kockázatát csökkenteni kell.

c.) *Bük – Góri víztározó – Bő*

Hossza: 900 fm

A Bük felől érkező kerékpárút folytatásaként kell megépíteni ezt a tervezett kerékpárutat Bő belterületéig, a 8614 sz. közút déli oldalán. Ezzel a két település között közvetlenül létrejön a kerékpáros kapcsolat, a nyomvonal a tervezett Termál-kerékpárút része.

d.) *Bő tervezett üdülőterületének kerékpárútjai*

Együttes hosszuk: 6.900 m

Bükfürdő közelsége miatt nagyobb kiterjedésű üdülőterület iránti igény mutatkozik. Ezt az igényt Bő településszerkezeti terve a belterülettől elkülönítetten a büki községhatár melletti üdülő- és sportterület kijelöléssel oldja

meg. Ennek elérésére és feltárására kerékpárutak létesítését javasolja a hivatkozott terv. A kerékpárutak nyomvonalát tervtérképünkön jelöltük. Ezek gerincét az a Nagyér-patak melletti turisztikai kerékpárút adja, amely dél felé Szeleste és Sárvár irányába, míg észak felé Zsirán keresztül az ausztriai kerékpárút hálózathoz kapcsolódhatna és része lehet a Termál kerékpárútnak.

3. *Kerékpárbarát közlekedési utak*

a.) *Ablánci Malomcsárda – Acsád*

Hossza: 3.300 m

Acsádot Bük irányából eléri a 8638 jelű összekötő út. Ezt a közutat a csepregi tervben alacsony gépjárműves forgalma miatt kerékpárbarát közútként vettük figyelembe, ez a kerékpárút szakasz annak folytatása. A közút a büki vendégek körében ma is igen népszerű, sok kerékpáros túrázik itt, Acsád belterületére beérve jellemzően Meszlen irányába haladnak tovább. Ha az Acsádot elkerülő közút megépül, a kerékpározható nyomvonalat továbbra is a jelenlegi közúton kell tartani.

b.) *Acsád – Meszleni községhatár*

Hossza: 1.300 m

Az előző kerékpárút-szakasz folytatásaként az alacsony forgalmú 8636 jelű összekötő úton halad Meszlen irányába, a bükfürdői vendégek között kedvelt kerékpáros nyomvonal.

c.) *Acsád belterület – vasútállomás*

Hossza: 2.600 + 400 m

Az Acsád belterületén lévő közúti csatlakozástól induló kerékpározható közút végig halad a belterületen, elhalad a Szegedy kastély parkja előtt, majd a Hosszúvíz-patakon lévő híd után Vát irányába fordulva éri el a külterületen lévő vasútállomást. Amennyiben a közút vasúti átjárójánál nem fordulunk be a vasútállomás irányába, akkor a közúton továbbhaladva Szombathelyre juthatunk el.

A templomnál a temető felé van egy 400 m-es leágazója, amely a belterület határáig tart.

d.) *Szeleste – Ölbői községhatár*

Hossza: 900 fm

A 8446 jelű összekötő útra jelölt nyomvonal a 86. sz. főút melletti meglévő kerékpárútról ágazik le és halad Ölbő irányába.

e.) *Szeleste László major – váti községhatár*

Hossza: 2.150 m

A nyomvonal a 86. számú főútra jelölt, Szombathely felé teremt meg tervezési területünk kerékpáros kapcsolatát.

A nyomvonal e kerékpárút-típusban való szerepeltetésének csak akkor van létjogosultsága, ha a Szelestét elkerülő M86 gyorsforgalmi út megépül. Miután ez belátható időn belül megvalósul, így nincs értelme itt önálló kerékpárút megépítésének. Az elkerülő út megvalósulásáig ezt a szakaszt nem szabad kerékpározható nyomvonalnak tekinteni!

f.) Szeleste Pocsári pihenő – M86 csomópont

Hossza: 1.050 fm

A nyomvonal a 86 számú főútra jelölt, Hegyfalú irányába teremti meg a kerékpáros kapcsolatot. Erre a szakaszra is igazak az előző nyomvonalnál tett megállapítások (elkerülő út I. ütemének megvalósulásához kötött értékelések).

g.) Szeleste belterületi utcáira jelölt kerékpározható nyomvonalak

Együttes hosszuk: 2.650 m

Szeleste belterületén jelölt kerékpározható utcák feltárják a gyógyfürdőt és környezetét, a tervezett kempinget, csatlakoznak külterületi utakhoz, a meglévő kerékpárút északi végéhez kapcsolódóan Felsőszelestén keresztül megteremtik a kapcsolatot a szomszédos települések felé.

h. Pósfa Kossuth utca

Hossza: 750 m

A Pósfá belterületének fő feltáró utcájára jelölt kerékpározható nyomvonal Répceszentgyörgy felé teremti meg a kerékpáros kapcsolat lehetőségét.

i.) Hegyfalú – Répceszentgyörgy

Hossza: 2.300 m

A két települést összekötő alacsony forgalmú útra (8632 j.ök. út) jelölt kerékpározható nyomvonal alternatív és könnyebb lehetőséget kínál a két település közötti kerékpáros közlekedéshez, hozzájárul a térségen belüli kerékpáros körtúrák változatos megtételéhez.

j.) Hegyfalú belterületi utcáira jelölt kerékpározható nyomvonalak

Együttes hosszuk: 600 m

A tervterképen jelölt nyomvonalak Hegyfalú belterületét érintően a 86 sz. főút mellett haladó tervezett önálló kerékpárúthoz csatlakozva egyrészt a Rózsa-major irányába, másrészt a Malom irányába haladnak és külterületen a kerékpározható földutakon (negyedik kerékpárút típus) folytatódnak.

k.) Répceszentgyörgy belterületi utcáira jelölt kerékpározható nyomvonalak

Együttes hosszuk: 650 fm

A tervezési területet lefedő kerékpárút hálózaton belül Répceszentgyörgy térbeni elhelyezkedésének köszönhetően központi helyet foglal el, a szomszédos települések mindegyikéből vezet ide kerékpározható nyomvonal. A belterületbe befutó utak összekötését biztosítják ezek a kerékpárút-szakaszok.

l.) Góri közúti elágazó – répceszentgyörgyi községhatár

Hossza: 1.700 m

A Górt és Répceszentgyörgyöt összekötő alacsony forgalmú közútra (8632. j.ök.út) jelölt kerékpározható nyomvonal a két település határán véget ér, onnan a répceszentgyörgyi Horváth kastély irányába földúton lehet tovább haladni erdők között.

m.) Gór Kápolnadomb – Bő Árpád utcai elágazás

Hossza: 2.350 fm

A két végpont között a 8633. jelű összekötő út halad, melynek a Kápolnadombnál vége is van. A nyomvonal áthalad Gór és Bő belterületén, továbbá a Répce-folyón átkelve össze is köti a két települést. Bőn az Árpád utcai elágazó után a kerékpározható nyomvonal önálló kerékpárútként folytatódik a tervezett üdülőterület felé.

n.) Bő Árpád utca

Hossza: 500 m

A településszerkezeti tervben a régi vasúti nyomvonalra tervezett kerékpárút belterületi szakaszát fedi le ez a nyomvonal. Az utca jó állapotú, alacsony forgalmú, ezért itt költségtakarékossági okból nem kell önálló kerékpárutat kiépíteni.

o.) Bő Petőfi utca

Hossza: 1.150 m

A 8614. jelű összekötő út belterületi szakaszát fedi le a Petőfi s. utca. A közeli Bükfürdő elérhetőségét biztosító közút jelentős gépjárműves forgalommal terhelt, kerékpárbarát közlekedési útnak csupán belterületi mivolta miatt lehet tekinteni (50 km/h megengedett sebesség).

A Petőfi S. utca járda felújításakor a járda mellett kerékpárút kiépítésére is szükség lesz, erre a településszerkezeti tervben elhelyezett mintakereszt-szelvény ad útmutatást. Ennek időpontja jelenleg nem ismert, ezért szerepeltetjük ebben a kerékpárút-típusban ezt a szakaszt.

4. Kerékpározható erdei (zártkerti, mezei) utak

a.) Acsád osztályerdő – Vasúti aluljáró – Nagy irtás- Gór Kápolnadomb

Hossza: 5.850 m

A Bük – Acsád közötti közútra az Ablánci Malomcsárdát követő emelkedő tetején, az erdő sarkán egy jó minőségű erdészeti feltáróút csatlakozik ki délkeleti irányból. Ezen az úton 500 m-t megtéve találunk egy vagyonvédelmi sorompót, melyet elhagyva balra kanyarodik a jó minőségű „fehér út” (murvás út). Ezt követően elérkezünk egy útkereszteződéshez, és egyben az Acsád-Bük községhatárhoz, a keresztező úton halad az Országos Kéktúra nyomvonala. Itt keleti irányba fordulva érjük el a vasúti aluljárót. Ezt követően már Gór település határában erdőszélen, majd meglévő jó minőségű er-

dészeti feltáró úton a Nyíres erdőn át érjük el a Gőr 16-os tag északi sarkánál lévő útelágazást. Itt Nagy irtás felé, a ritkábban használt és gyengébb minőségű feltáró úton halad tovább a nyomvonal Gőr irányába. A Szőlő-hegy tetőn érünk ki az erdőből, innen tovább mély keréknyomos mezőgazdasági út vezet a tervezett szabadidőparkig, amely mellett már jó állapotú földúton haladva érhető el a Kápolnadombig kiépített belterületi út, amelyet kerékpárbarát közlekedési útnak jelöltünk, azaz ebbe az irányba is adott a kerékpáros továbbhaladás lehetősége.

Az ismertetett nyomvonal a Gőr 16-os tag északi sarkától Acsád rendezési tervében Gőr elérésére tervezett településközi útként szerepel (megyei területrendezési tervre alapozva, távlatokban megvalósuló). A szakasz kerékpározhatóságát ennél sokkal előbb biztosítani kell, ezért a leírt elágazót követően az erdő széléig (1.110 fm) cserjevisszavágással közlekedési úrszelvény biztosítására (sz = 4m), továbbá a szükséges helyeken az út mélyedéseinek víztelenítésére és murvával történő feltöltésére van szükség.

Ezt követően az összevágott mezőgazdasági út (700 fm) gréderezésére, víztelenítésére és szükség szerinti murvás stabilizálására van szükség.

Vasúti aluljáró az Országos Kéktúra vonalán

b.) Acsád temető – Göndöcs ház – Szeleste Új major

Hossza: 6.800 m

A nyomvonal Acsádot és Szelestét erdőn áthaladva köti össze. Acsád rendezési tervében Gőr elérésére tervezett településközi útként szerepel a Gőr 17G jelű erdőrészlet délkeleti sarkáig, ez egyben községhatár sarok is.

A temető és a vasút előtti erdőszél (itt állt a Göndöcs ház) közötti mezőgazdasági utat (2.150 fm) kétoldali árok határolja, ezek a kezeletlenség következtében teljesen elcserjésedtek és elfásodtak, a fás szárú növényzet az árkon kívüli területekre illetve az út koronája felé is folyamatosan terjed. Az út korábban stabilizálva volt, az erdőgazdaság rendszeresen karbantartotta. Jelenleg a temetőt követően az út első 500 m-es szakaszát használják a mezőgazdasági gépek, ezt követően a sűrű növényzetnek köszönhetően gyakorlatilag járhatatlan az út.

A bemutatott 2.150 fm-es mezőgazdasági utat újra használhatóvá kell tenni. Ennek érdekében az út koronájáról és padkájáról, továbbá az árkokból el kell távolítani a fás szárú növényzetet, az út és padkaprofil, a vízelvezető árkokat, a vízelvezetés műtárgyait helyre kell állítani. Amennyiben műszakilag lehetséges, úgy az árkok külső rézsűin és külső oldalain már meghagyhatók cserjék és fák, ám ne maradjon áthatolhatatlan sűrűség, továbbá az elszáradt és a műszaki munkák közben megsérült egyedek eltávolítandók. A megtartott és némiképp kezelt növényzav ökológiai folyosóként hasznos környezetvédelmi elem.

A tárgyalt kerékpározható nyomvonal Göndöcs ház utáni 3.350 m-es szakasza jó minőségű erdészeti feltáró utakon („fehér út”) halad.

Az erdőből az egykori munkásmelegedő faháznál lépünk ki, innen a nyomvonal végéig (1.300 fm) régi aszfaltozású mezőgazdasági úton érjük el a Szeleste – Górk közötti településközi önkormányzati utat. Ez a szakasz erősen kikátyúsodott, javításra szorul. Ezt a javítást az Új major nevű felhagyott telep hasznosításával párhuzamosan javasoljuk végrehajtani.

c.) *Előző két kerékpározható nyomvonal összekötése*

Hossza: 1.500 m

Az a.) és b.) jelű kerékpározható nyomvonalat a Górk 17G jelű erdőrészlet délkeleti sarkánál lévő útelágazás és a Górk 16-os tag északi sarkánál lévő útelágazás között köti össze jó minőségű erdészeti feltáró úton. A nyomvonal teljes egészében része a korábbiakban már hivatkozott Acsád – Górk tervezett településközi útnak.

d.) *Szeleste kemping – László major – Csordahajtó út - Tuskós*

Hossza: 2.600 m

A tervezett kempingtől indulóan használt és jól járható, jellemzően fásított mezőgazdasági földutakon éri el az egykori katonai területet, ahol az önkormányzat sport- és szabadidőközpontot kíván létrehozni. A tervezett kerékpározható nyomvonal ennek elérése miatt szükséges.

A László majori saroktól 200 m-re van a 86. sz. főút mellé tervezett önálló kerékpárút végpontja.

e.) *Szeleste Tanárok útja – Pósfai község határ – 86. sz. főút*

Hossza: 1.800 m

A szelestei Berzsenyi Dániel utcáról leágazó Tanárok útján haladva a nagy forgalmú főút kikerülésével lehet elérni Pósfá határát a tervterképen jelölt

mezőgazdasági utakon. A javasolt kerékpározható nyomvonal a főút mellé tervezett önálló kerékpárúthoz kapcsolódik.

A nyomvonallal érintett mezőgazdasági utak jó állapotúak, mezőgazdasági gépekkel folyamatosan használják. Egy-két szakaszon az utat kísérő cserjéket időnként vissza kell szorítani, ezek együttes hossza kb. 500 fm.

f.) *Felsőszeleste – Gőr*

Hossza: 3.950 m

A külterületi mezőgazdasági utat Szeleste irányából a községhatárig 2006-ban az Európa Terv keretében leaszfaltozták, csapadékvíz-elvezető árkokkal látták el, közvetlen környezetét rendezték. A nyomvonal góri szakasza széles murvás út, amely az átmenő tehergépkocsis forgalomnak köszönhetően csapadékos időszakokban rendszeresen kikátyúsodik.

A nyomvonal a jövőben önkormányzati településközi úttá fejlesztendő, ehhez a góri 1.800 fm-es szakasz közút minőségű kiépítésére van szükség. A kiépítéstől függetlenül legalább a tehergépkocsik áthajtását meg kellene akadályozni, ez mindkét település érdeke.

g.) *Felsőszeleste Falu rétje – Répceszentgyörgy*

Hossza: 3.000 m

Az előző nyomvonallal letérve jól járható mezőgazdasági utakon el lehet jutni Répceszentgyörgyre. Ezt az utat jelöli a kerékpározható nyomvonal. A Répceszentgyörgy 5B jelű erdősáv által érintett útszakasz másik oldalán is van akác sarjakból álló sáv, így ezen a 600 fm-es szakaszon a földút nehezen tud kiszáradni, ezért itt a közlekedési úrszelvényt 6-8 m szélességűre kell növelni.

h.) *Pósfa Kisölbői út*

Hossza: 1.250 m

A kerékpározható mezőgazdasági út jó minőségű stabilizált murvás út, tervezett településközi önkormányzati út. Az út és közvetlen környezete az út ingatlanvilvántartási határáig példamutatóan rendben tartott.

Az út nyomvonala az M86 megépítésével párhuzamosan kisebb korrekción fog átesni. A szakasz vége a községhatáron a Kőrös-patak hídján, ennek közepén fog megépülni a Kisölbővel közös szennyvíztisztító telep.

i.) *Pósfa Cenzusi dűlő – Kőrös-patak – Rábapatyi községhatár*

Hossza: 3.700 m

A külterületi mezőgazdasági utakra jelölt kerékpározható nyomvonal Pósfa településrendezési tervében tervezett településközi önkormányzati útként szerepel. A tervezett út érdekessége, hogy a „Kőrös eleje keleti” helynévvel jelölt területnél lévő útsatlakozás után 1.400 fm-es szakaszon (a Haraszi dűlő nevű helyen) egyáltalán nincs földút, helye teljesen el van művelve, az azt követő szakasza pedig felhagyott egykori keskeny földút, amely két oldalról cserjével teljesen benőtt. Ezekből adódóan ennek a kerékpározható

nyomvonalnak csak akkor lesz létjogosultsága, ha a településközi út ezen a nyomvonalon megépül.

A nyomvonalra csak a kerékpározhatóság biztosítása érdekében nincs szükség, hiszen Hegyfalu irányából biztosított tervezett kerékpárút-hálózatunk Rábapaty felé történő összeköttetése.

j.) Pósfa - Répceszentgyörgy

Hossza: 1.700 m

Pósfa rendezési tervében ez a nyomvonal meglévő településközi útként szerepel. A külterületi mezőgazdasági földút jó állapotban van, rendszeresen használják a mezőgazdasági gépek, térbeni elhelyezkedéséből adódóan átmenő forgalma minimális.

k.) Hegyfalu – Rózsa major – Rábapatyi községhatár

Hossza: 4.600 m

Tervezési területünk kerékpárút-hálózatának Rábapaty, majd Sárvár felé történő kapcsolatát biztosítja. A nyomvonal mezőgazdasági gépekkel folyamatosan használt, a belterület és Rózsa major között aszfalt burkolatú, majd azt követően jó minőségű széles földút.

Hegyfalu rendezési tervében a jelzett kerékpározható nyomvonal meglévő településközi útként szerepel, átmenő forgalom nincs. Az M86 gyorsforgalmi út megépítésével párhuzamosan nyomvonalvezetését az új út környezetében korrigálni fogják a tervtérképünkön látható mértékben.

l.) Hegyfalu – Malom – Petőszegi dűlő – Répceszentgyörgy

Hossza: 2.550 m

A hegyfalui szanatóriumtól a Répce-folyó felé indulva először a magántulajdonban lévő és látogatás előtt elzárt egykori malmot és annak üdülőtélkes környezetét, majd azt követően nyugati irányba fordulva közepes minőségű, némely szakaszán mély keréknyomos mezőgazdasági földutakon lehet elérni Répceszentgyörgy belterületét. A malomig egykoron aszfaltos út épült, a karbantartás hiánya miatt mára ez a burkolat töredezetté és kátyússá vált, ám ez a szakasz jelen állapotában még kerékpározható. A földutak 600 m-es szakaszán szükség van gréderezésre, víztelenítésre, útfelszín szórásos stabilizálására.

m.) Répceszentgyörgy belterület - (volt) szentgyörgyi malom

Hossza: 800 m

Répceszentgyörgy és Chernelházadomonya közötti gépjárműves közlekedés lehetőségét biztosítja a nyomvonal, a Répce-folyón az itteni malom mellett építettek erre alkalmas hidakat (a folyó fő ága és a malom vízellátása miatt két meder van). Az út jó minőségű, murvával stabilizált, széles, kerékpározásra kiválóan alkalmas.

n.) Répceszentgyörgy Horváth kastély – Góri rét – Közút a góri községhatárnál

Hossza: 1.300 m

A Horváth kastélytól északi irányba kétoldali idős vadgesztenye fasor között töredezett burkolatú út indul, amely a felhagyott egykori csónakázó tó után nyugati irányba fordul és jó minőségű földútként folytatódik a sokfafajú, keskeny erdőben (3. tag). Az útkanyarból egy gyalogösvény tart tovább északi irányba, amelyen a Répcén elhelyezett gyalogos hídon keresztül Chernelházadamonyára lehet eljutni. Az ösvény jól kitaposott, sok gyalogos és kerékpáros használja, a két település belterületét gyakorlatilag egyenes vonal mentén köti össze.

Visszatérve az erdőben található földútra, annak kettes erdőtagot érintő 600 fm-es szakasza szintén jó minőségű erdei földút (magánút), gépjárművekkel gyakran használják. Ezen a szakaszon az esetlegesen behajló ágak visszavágásán túlmenően a kerékpározhatóság biztosítása érdekében egyéb munka elvégzésére nincs szükség.

o.) Gór Kápolnadomb – víztározó gátja – tervezett kerékpárút

Hossza: 1.350 m

A leírt nyomvonal jó minőségű földúton halad, biztosítja Gór bekapcsolását a Bükfürdő környéki kerékpárút hálózatba. Amennyiben valamilyen oknál fogva nem engedélyezik a víztározó gátjának kerékpáros használhatóságát, akkor a kerékpározás a gát mentett oldalán lévő földúton (tervezett településközi összekötő út) is biztosítható. Ebben az esetben a víztározó és a környező táj látványától lesz megfosztva a kerékpáros.

A kerékpárút hálózat tervezésével foglalkozó fejezetünk végén az alábbi táblázat mutatja az egyes kerékpárút-típusok hosszát.

Kerékpárút	
Típus	Hossz (m)
Meglévő kerékpárút	1.350
Tervezett kerékpárút	15.550
Kerékpárbarát közlekedési út	24.350
Kerékpározható erdei út	42.750
Összesen:	84.000

A tervezett kerékpárút-hálózat mellett pihenőhelyek kialakítására is szükség van. Ezek részletes ismertetése a 4.3. fejezetben található.

A kerékpározható utak terepi jelölése piktogramok fatörzsre festésével, illetve egységes, a piktogramot szintén tartalmazó irányító táblák kihelyezésével történjen. A tábla tartalmazza az elérendő hely nevét, távolságát, a leküzdendő magasságkülönbséget.

A kerékpározható utak nyomvonala típusjelölés mellett jelenjen meg a turistatérképeken is!

A nyomvonalak felfestésével párhuzamosan az erdőkezelőknek fel kell vállalniuk azt a kötelezettséget, mely szerint az erdei munkák során megrongált útszakaszokat a munkák befejezése után hamar helyreállítják a további használhatóság érde-

kében. Az önkormányzatok tulajdonában lévő külterületi utak esetében a kerékpáros használhatóság folyamatos biztosítása önkormányzati feladat.

Az erdészeti feltáró utak magánútnak minősülnek, így még a kerékpározható nyomvonalak kijelölése esetében is meg van az erdőkezelők korlátozási joga, amely a gazdálkodással összefüggésben napszakhoz vagy időtartalomhoz egyaránt kötődhet.

Költségbecslés

Az önálló kerékpárutak becsült létesítési költsége, valamint a kerékpározható nyomvonalak javításához szükséges munkákat és azok tervezői költségbecslését az alábbiakban foglaljuk össze.

		<i>eFt</i>
1.	Önálló kerékpárutak építése	
	15.550 fm 25.000 Ft/fm	388.750
2.	Felhagyott mezőgazdasági és erdészeti földutak űrszelvényében lévő, illetve oda behajló fás szárú növényzet eltávolítása	
	4.950 fm 300 Ft/fm	1.485
3.	Mezőgazdasági utak kátyúzása a kerékpározha- tóság javítása érdekében	
	7.800 fm 100 Ft/fm	780
4.	Földutakon vízállásos szakaszok megszüntetése a víz kivezetésével, a mélyedés szükség szerinti feltöltésével	
	90 db 1.500 Ft/db	135
5.	Földes, vizesedő erdészeti feltáróút murvázása 20 cm vtg.-ban a kerékpározhatóság javítása érdekében	
	1.400 fm 3.000 Ft/fm	4.200
6.	Kerékpározható erdei-mezei utak piktogram- szerű jelölése	
	42,75 km 7.500 Ft/km	321
7.	Kerékpárutak (összes típus) mellett irányító táblák kihelyezése	
	60 db 20.000 Ft/db	1.200
	ÖSSZESEN:	NETTÓ 396.871
	azaz	

NETTÓ Háromszázkilencvenhatmillió-nyolcszázhetvenegyezer 00/100 forint.

4.2.3. Lovagloutak

Hazánkban a lovas sportoknak egyre több tagja és érdeklődője van. Ezek közül a tereplovaglás kedvenc időtöltés a lovasok körében, a lovas iskolák környezetében számos lovaglót alakul ki, ahol oktatókkal vagy nélkülük jelennek meg a kisebb-nagyobb lovascsoportok. Annak érdekében, hogy az erdőt érintően ez ne legyen zavaró, valamint kiszámíthatóvá váljon a lovasok megjelenése, lovaglótak kijelölésére van szükség azokon a területeken, ahol erre igény mutatkozik. Erre gondolni kell, hiszen az erdőtulajdonos nem köteles eltérni a lovasok erdőt érintő lovaglását, ebből következően a nyomvonal-kijelölés csak az erdőtulajdonos (erdőkezelő) engedélyével történhet.

Az önkormányzati tulajdonú külterületi földutak szabadon használhatók, ám az ezek közötti átközeledés érdekében igénybe veendő földrészlet-határokon vezetett nyomvonalak használhatóságához szintén a tulajdonosok beleegyezése szükséges. Ezeken a rövid szakaszokon a földtulajdonosok saját maguknak alakítottak ki földutakat.

Tervezési területünket illetően Bő rendezési tervében jelenik meg lovaglót-tervezet. Ezen túlmenően Szelestén a Bioüzem mellett illetve Répceszentgyörgyön most is van lóartás, ezeken a helyeken a lovaglási lehetőség is biztosított. A meglévő lovasudvarok és a tervezett elképzelések összekötésére lovaglót-hálózat kialakítását javasoljuk, ezek rövid bemutatása az alábbiakban látható.

a) Bő - Gőr

Hossza: 3.100 m

A rendezési tervben szereplő lovas túraútvonal a víztározó gátjától indul a Répce északi partján, majd az üdülőfalú kiépítésével párhuzamosan létesítendő új gyűjtőúton elhalad a belterület déli szélén, itt éri el a tervezett lovastanyát. Ezt követően a Chernelháadamonya felé vezető földúton halad tovább. A nyomvonal nyugati végét a víztározó gátjával párhuzamosan meg lehet hosszabbítani Gőr irányába egészen a tervezett szabadidőparkig.

Az összességében 3.100 m hosszú nyomvonal túlnyomórészt vízhez kötődő szép természeti környezetben halad, turisztikai helyszíneket köt össze. A Répce melletti szakaszon nincs út, használatához a tulajdonos egyetértése szükséges.

A lovas túraútvonal kijelölésének csak akkor van értelme, ha Bőn kialakul a lovas bázis.

b) Bő - Répceszentgyörgy

Hossza: 5.000 m

Bőről Gőr irányába a közúton indul a nyomvonal, majd a Répcén átkelve a folyó déli partján, a mezőgazdasági földek szélén kitaposott földutakon halad tovább Répceszentgyörgy irányába. A Gőri rét keleti szélén déli irányba fordulva elhagyja a Répcét és a felhagyott damonyai úton halad az Angol kert felé. Az erdőbe érve ketté válik. Egyik ága a keleti irányba tartó erdei úton halad tovább a Horváth-kastélyhoz illetve a tervezett szabadidőpark-

hoz, majd innen tovább vezet a felhagyott szentgyörgyi malomnál lévő hídon keresztül Chernelházadamonya felé. Másik ága egyenesen fut tovább, elhalad az Angol kert mellett, majd a közutat keresztezve meglévő földúton eléri a magtár közeli lovasudvart.

Az ismertetett nyomvonal 2.200 m-es szakasza a Répce mellett halad, itt nincs önálló helyrajzi számos földút, ám gépek által kitaposott nyomvonal van. Használatához a földtulajdonosok beleegyezése szükséges.

c) *Répceszentgyörgy - Szeleste*

Hossza: 5.800 m

A nyomvonal az előző lovaglót-szakaszhoz kapcsolódóan a Szeleste irányába vezető földúton keresztül éri el Felsőszeleste. Itt a Berzsenyi Dániel és a Petőfi Sándor utca érintésével megközelíti a Felsőszelestei kápolnát, majd földutakon továbbhaladva eléri a kétoldali idős fasorral szegélyezett Acsádi út nyugati végét. Itt csatlakozik a következő lovaglót-szakaszhoz *(d) pont alatt mutatjuk be*.

A nyomvonal a két település összekötésén túlmenően a meglévő két lovasudvar összekötését is szolgálja, továbbá tervezési területünk lovaglót-utakkal érintett területének egymásba kapcsolódó feltárását is lehetővé teszi. A tervezett szakasz döntően meglévő, önálló helyrajzi számos utakon halad.

d) *Szeleste*

Hossza: 2.800 m

A tervezett lovas- és lovaskocsis nyomvonal egyik végpontja a tervezett kempingnél, az Arany J. utcánál van. Innen nyugati irányba, a két oldali idős fasorral szegélyezett Acsádi úton indul nyugati irányba, majd az erdő sarkán dél felé fordulva szintén meglévő földúton a László major irányába halad tovább. A major közelében éri el a Csordahajtó utat, amelyen először a lovasbázist, majd a Tuskós területére tervezett szabadidőközpontot éri el. Itt a lovas sporthoz kapcsolódóan lovas akadálypályák, tereplovaslásra alkalmas nyomvonalak kialakításával lehet teljessé tenni a szolgáltatást.

A tervezett nyomvonal végig jó minőségű külterületi mezőgazdasági földúton halad. Az Acsádi út és a Csordahajtó út közötti összekötő földút jellemzően nem az ingatlan nyilvántartás szerinti nyomvonalon halad, az eredeti utat teljesen benőtte a cserje. A szakasz hossza 450 m, itt biztosítani kell az eredeti nyomvonal használhatóságát, ez tuskóirtásos cserje- és faki-termeléssel, tereprendezéssel, a földút és víztelenítő árkainak profilképzésével oldható meg. Ennek költségeit nem szerepeltetjük a lovasutak költségei között, hisz ezt a munkát a lovaglás biztosításától függetlenül el kellene végezni.

A későbbiekben a lovaglót-hálózat tovább bővíthető, ám azok erdőt érintő szakaszainál mindig meg kell szerezni az erdőtulajdonosok (erdőkezelő) hozzájárulását.

A lovaglótak terepi jelölése, a nyomvonalak fahasználat utáni karbantartásának kötelezettsége, erdészeti utakon a korlátozás lehetősége ugyanolyan ismérvek alapján történjen, mint ahogy azokat a kerékpárutaknál leírtuk.

Költségbecslés

		<u>eFt</u>
1. Lovaglót piktoqramszerű jelölése fatörzsön, terepártyakon		
16,7 km	7.500 Ft/km	125
2. Irányító táblák kihelyezése		
15 db	20.000 Ft/db	300
	ÖSSZESEN:	NETTÓ 425

azaz

NETTÓ Négyszázhuszonötezer oo/1oo forint.

4.2.4. Gyalogos túraútvonalak

Tervezési területünk erdős részén jelzett túraútvonalként az Országos Kéktúra halad keresztül, amely ezt követően Szeleste belterületén végig haladva déli irányba hagyja el a település közigazgatási határát. A kék jelzésű túraút nyomvonalát térképmellékletünkön ábrázoltuk, **tervezési területünkön belüli hossza 11.500 m.** Ezen túlmenően más jelzett túraútvonal nincs tervezési területünkön.

A Kéktúra erdőt érintő szakasza jellemzően jó minőségű feltáró utakon halad, a külterületi mezőgazdasági utakról ez már nem mondható el minden esetben, ám összességében azért gyalogosan, ha kisebb nehézségek árán is, de járhatók. A belterületi szakasz természetesen jól járható, a 86. sz. főutat érintő részén a hatalmas gépkocsi forgalom az erdő csendje és tiszta levegője után különösen zavaró.

A túraútvonal terepi jelzése jó és egyértelmű.

A közjóléti feltérési terv alapvető célja, hogy az érdekes helyszínek elérhetőségét, azok rendszerbe (hálózatba) foglalását úgy oldja meg, hogy természetbarát módon minél többet tárjon fel az adott terület látnivalóiból. Ebből következik, hogy a Kéktúrához kapcsolódóan tervünkben is meg kell tervezni a megfogalmazott célt kielégítő gyalogos túraútvonal-hálózatot. Ezt oly módon tesszük meg, hogy a Kéktúrát elérő különböző típusú tervezett kerékpárutakat egyben gyalogos túraútvonalaknak tekintjük, s ily módon adott tervezési területünk gyalogos túraútvonal-hálózata is. Tehát a tervezett kerékpárutak egyben gyalogos túraútvonalak is legyenek.

Ennek sűrűsége annyiban csökkenthető, hogy a településeket összekötő önálló kerékpárutak nem sorolandók ide, hiszen azok forgalmas közút mellett haladnak, s ilyen vonatkozásban nem tekinthetők ideális gyalogos túraútvonalaknak.

A tervezett gyalogos túraútvonalak a terepen a szokásos módon festéssel jelölendők. Ez a Turistaszövetség bevonásával történjen, továbbá gondoskodni kell a turistatérképen való megjelentetésről is.

A turistautak találkozási pontjaiban egységes megjelenésű irányító táblák elhelyezése szükséges. Ezeken a táblákon az elérendő cél, a távolság, a gyalogos eléréshez szükséges időtartam szerepeljen.

A gyalogos túraútvonalak kialakításához, terepi jelöléséhez külön költségbeclést nem rendelünk, hiszen ezek a kerékpárutaknál már egyszer megfogalmazásra kerültek.

Országos Kéktúra részlet az Ablánc völgyében

4.3. Közjóléti létesítmények tervei

Közjóléti létesítményeknek nevezzük azt az általában erdőben kialakított helyszínt, ahol olyan berendezések és eszközök vannak elhelyezve, amelyek az érdeklődők, a kirándulók részére hozzáférhetők, szabadidejük eltöltését, ismeretük gyarapítását, rekreációjukat szolgálják.

A vizsgálatok és a tervezés során minden olyan helyszínt igyekeztünk feltárni, amelyek ezeket a célokat szolgálják. Nem csak az erdőterülethez és nem csak az erdészeti ágazathoz kapcsolódó létesítményeket vettük számba, hanem minden olyan turisztikai vonzerőt, amely a helyben élőket és a térséget felkeresőket egyaránt szolgálják.

Fejlesztési tervünk kiemelten foglalkozik a települések belterületén lévő önkormányzati tulajdonú kastélyparkokkal, továbbá a gazdag növénygyűjteménnyel rendelkező Szelestei Arborétummal. A jövőbeni hasznosításuk ismeretében jelen terv keretein belül is foglalkozni kell ezekkel az értékes növénygyűjteményekkel, hiszen ágazatunk nem nézheti tétlenül, hogy ezen parkok értékes növényállománya tovább pusztuljon. Tervünkben elsősorban a növényállomány egészségi állapotához igazított rövid távú kezelési feladatokat, a fafajgazdagságot fenntartó ültetési javaslatokat, a turisztikai bemutatathatóság érdekében elvégzendő fejlesztési feladatokat fogalmazzuk meg. Ezekkel a tervekkel az önkormányzatokat kívánjuk segíteni a pályázati pénzeszközök elnyeréséhez.

A pályázati lehetőségek a parkok és arborétumok ügyében széleskörűek, állandóan változnak, nem csak az FVM-hez kötődnek. Itt jegyezzük meg, hogy ezek a parkok általában műemléki környezetük miatt műemléki szempontból védettek, ezen túlmenően természetvédelmi védettséget is élveznek. Ebből következően a munkák megkezdése előtt műemléki és természetvédelmi egyeztetésre van szükség.

A fejezetben településenként, azokon belül először a meglévő létesítményeket és az azokkal kapcsolatos fejlesztési javaslatokat, majd az újonnan tervezett közjóléti létesítmények részletes ismertetését adjuk meg.

Az ismertetett közjóléti létesítmények, a külterületi keresztek térbeni elhelyezkedését piktogramok segítségével tervtérképünkön ábrázoltuk. Ez segítséget ad ahhoz, hogy adott közjóléti létesítményt melyik településhez tartozó leírás tartalmazza. A részletesebb tervezéssel érintett Szelestei Arborétumot és a belterületi parkokat külön térképlapokon is ábrázoltuk.

4.3.1. Acsád

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A község területén már a római korban éltek emberek, ezt bizonyítja, hogy határában 1930-ban római kőszarkofág került elő. A hagyomány szerint az Ablánc-patakon települt ősi malomban már az 1. században gabonát őröltek. Ablánc nevű határrészén feküdt a középkori Ablánc falu, melynek 865-ben szentelték templomát. Acsád települést 1255-ben Achad néven említik először.

Nevét a hagyomány szerint a honfoglaló magyarok egyik vezéréről Acsádról kapta. Temploma a 15. században épült. Lakói a 16. században evangélikusok lettek, de az ellenreformáció során nagyrészt rekatolizáltak. A megmaradt evangélikus hívek ezután Nemescsóra, majd Meszlenbe jártak istentiszteletre.

A falu nevezetessége a 15. században épült, majd barokk stílusban átalakított temploma, valamint a Szegedy kastély, amely egy 1723-ban létesített udvarház felhasználásával épült, amit aztán 1824-ben klasszicista stílusban átalakítottak. A hozzá tartozó akkor még 5 ha-os parkban van az ország legidősebb páfrányfenyője, melyet 1820-ban telepítettek, illetve az akkori park szélén található a védett platánfasor.

A falu szülötte Rákosi Jenő (1842. november 12.) újságíró, költő a Népszínház első igazgatója, a Budapesti Hírlap alapítója, valamint dr. Fettich Nándor (1900. január 7. – 1971. május 17.) régész, ötvös, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

A település lakói közül az első világháború 37, a második világháború 15 áldozatot követelt.

A településnek ma 650 lakója van.

(Forrás: www.acsad.hu)

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Kastélypark

Szegedy kastély parkja

Részletes ismertetése a II. kötetben található.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 12.856 eFt

b.) Szálláshely, pihenőház

Ablánci Malomcsárda

A szép megjelenésű Malomcsárda az Ablánc-patak völgyében helyezkedik el.

A múltról egy műemlék vízimalom tanúskodik, amelyben már az 1. században búzát őröltek az acsádi molnárok. A legenda szerint a környező erdőben fogták el Sobri Jóskát, a Dunántúl egyik leghíresebb betyárját.

A csárda éttermi és szállodai szolgáltatásai mellett számos szabadidős tevékenységet is kínál, saját kisállat-parkjában háziállatokat lehet testközelből megismerni. Az erdő övezte, gyönyörűen karbantartott 1,5 ha-os parkszerű környezet ideális feltételeket nyújt az aktív pihenéshez, a kikapcsolódáshoz.

Az Ablánci Malomcsárda az acsádi közút, továbbá az Országos Kéktúra mellett helyezkedik el, pihenőhely szerepét egyaránt betölti az autós és a bakancsos turisták között. A Kéktúra egyik pecsételő helye is itt van.

A helyszín további érdekessége az a bejárat melletti 3 db kőrisből álló facsoport, melyet az ablánci molnár 1900-ban ültetett Sisi emlékére. A fákat Erzsébet királyné fáinak nevezik.

A csárda előtti kaszált réten egy rossz állapotú védőház van, a rendezett környezetben zavaró a látványa, ezért lecserélésre javasoljuk hasonló megjelenésű fa védőházikó építésével. A védőházikó mellett 2 db ülögarnitúrát és 1db hulladékgyűjtőt is el kell helyezni. A forgalmas helyszín egy nagyméretű térképes tájékoztató táblát is kíván. A táblán a környék látnivalóinak térképes bemutatása, az Országos Kéktúra útvonal leírása, valamint az egészséges testmozgás fontosságának ismertetése szerepeljen. Az információkat úgy kell összeállítani, hogy rövidebb-hosszabb gyalogtúrák megtételére biztassa az érdeklődőt.

A tervezett közjóléti berendezések becsült költsége: NETTÓ 1.140 eFt

A tervezett pihenő helye az Ablánci Malomcsárda előterében

c.) **Kemping** **Vándortábor**

Az Ablánci Malomcsárda közelében (nyugati irányba 200 m-re), az erdőbe beékelődve található egy Vándortábor. A közel 2.100 m² alapterületű, 055/2 helyrajzi számú ingatlan magántulajdonban van. A léckerítéssel körbehatárolt területen 4 db faház, továbbá 1 db fogadó téglapépület van, melyhez tekintélyes méretű fedett terasz is tartozik.

A tulajdonos távol lakik, a tábor üzemeltetése információink szerint esetleges, az egykor kedvelt helyszínen egyre kevesebb táborozó fordul meg. Miután a tábor jövőképe bizonytalan, ezért tervünkhöz kapcsolódó konkrét fejlesztési feladatot nem tudunk megfogalmazni.

Mindezek mellett a Vándortábor ideális helyen van, a működéséhez szükséges feltételeket mindenképpen meg kellene teremteni.

d.) Külterületi kereszt

A település határában a váti és a szombathelyi út találkozásánál egy jó állapotú kőkereszt található. A kultúrtörténeti értéknek számító vallási létesítmény közvetlen környezete nagyszerűen rendben tartott (kerítés, növényesítés), mintául szolgál a többi település határában található kőkeresztek közvetlen környezetének és műszaki állagmegóvásának fenntartásához.

Külterületi kereszt a közúti csomópontnál

**MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEKNÉL TERVEZETT MUNKÁK
BECSÜLT KÖLTSÉGE
ACSÁD KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN:
NETTÓ: 13.996 eFt
azaz
NETTÓ Tizenhárommillió-kilencszázkilencvenhatezer 00/100 forint.**

4.3.2. Bő

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A település határának korai lakottságát egy 1909-ben előkerült kőkorszaki kőeszköz és egy honfoglalás kori, nyakban hordott tárgy bizonyítja.

A honfoglalás után a 10. – 11. században a nyugati határ őrizetével megbízott kazár, esetleg besenyő népességet telepítettek ide. Egyes vélemények szerint a Lélel és Bulcsúval együtt harcoló Sur vezér nyári szállása volt itt. A település neve alapján egészen korai alapítású, nemzetségi központ lehetett. A török eredetű „bő” szó ugyanis a honfoglaló magyaroknál vagyonost illetve nemzetségfőt jelentett. Írásban viszonylag későn jelent meg a falu neve, 1239-ben Beu formában. Ekkor az Osl nemzetséghez tartozó Szatmár fia, Miklós, itt levő birtokait a Templomos Lovagrendnek adományozta. Ezt a rokonság megtámadta, mondván, hogy örökölt és nem szerzett birtokról volt szó, így élni akartak visszaváltási jogukkal. A király által elrendelt vizsgálat a templomosoknak juttatta a területet. 1265-ben egy határjárás során már a Johannita Lovagrend birtokrészeit is említi a vasvári káptalan oklevele. A tulajdonosok konventet létesítettek itt.

A templomos rend 14. század elején történt feloszlatása után a johanniták kapták meg az egész falut, amelyet többször elzálogosítottak. 1384-ben Keresztéllyel együtt évi száz aranyforintért Szentgyörgyi Tamás dalmát-horvát bán bérelte. Ebben a században említették Kisbőt, mint a Damonyai-család tagjainak részét. Ez azonban nem jelentett teljes szétválást a két rész között, inkább csak a birtokosok miatti megkülönböztetést segítette. A későbbiekben nem is bukkant fel többet ez a névalak.

A fehérvári johanniták 1434-ben a soproni rendház vezetőjének adták át birtokukat. Ő 1483-ban Mátyás királytól kiváltságot szerzett alattvalóinak, amelynek értelmében az ott lakókat senki nem tartóztathatta le, ítélhette el, és adót sem szedhetett tőlük földesurukon kívül. Ezt 1499-ben megerősítette II. Ulászló is, aki tized- és vámmentességgel is bővítette a jogokat. A későbbiekben e mentességek és a megszerzett vásártartási jog mezővárosi rangot jelentett a településnek.

1500 körül, valószínűleg a Csepreg környéki harcokban a település elpusztult, de lakói néhány év múlva újjáépítették.

Ez ideig úgy vélték, hogy a Sopront 1522-ben elhagyó johannitákat a Nádasdy-család követte a birtokosok sorában. Ezzel szemben a 16. század második felében is kimutatható a lovagrend tényleges birtoklása. Valószínűleg egy részét szerezte meg a főúri család, esetleg azt is csak mint zálogbirtokosok. A Bocskai-felkelés idején Mankóbüki Horváth Péter szerezte meg, aki hosszas pereskedéssel akarta érvényesíteni igényét. 1636-ban, miután korábban a johanniták végképp lemondtak róla, a soproni jezsuitáké lett, de Nádasdy felügyelete továbbra is fennmaradt. Bár az 1767. évi urbárium adatai szerint a pornói apát volt a földesúr. A jezsuita rend felszámolása után a Jankovich-családé lett a birtok, és egészen 1945-ig bírták azt.

A Nádasdyak kegyuraságukhoz kötötték, hogy a lakosság a század második felétől a reformáció hívévé vált. 1595-től református egyház működött itt, egyetlenként a környéken. 1643-ban Nádasdy Ferenc katolikus hitre térésekor elvették a hívektől templomukat, de az 1646. évi országgyűlés rendeletére visszakapták a református hívek. 1651-ben a katolikus összeírók éppen ezért be sem tették ide a lábukat. 1660 Pünkösdjén azonban már a jezsuiták vették vissza a templomot, Sárvárról érkezett katonai segítséggel, ezzel lassan teljesen megszűnt a településen a protestáns vallás. A 19. században már csak katolikusok lakták.

1666-ban a földesurak megerősítették a település vásártartó jogát, így továbbra is megmaradt mezővárosnak, aminek emlékét még az 1725-ben készített pecsétje is megőrizte. A város fénykora a 17. – 18. századra tehető. Évente négy országos állatvásárt tarthattak. Az ide kötött, de elsősorban a környékbeli mestereket összefogó céhek közül a takácsok 1604-ben, a csizmadiák és a vargák 1674-ben szereztek privilégiumlevelüket. 1785-ben 107 házban 625 lakos élt. A környék egyik fontos központja volt még a 19. században is. 1880-ban 1.077, 1930-ban 1.213 lakosa volt.

1872-től mezővárosi jogállását elvesztette. A két világháború között körjegyzői székhely működött a községben. 1950-ben a korábban Sopron megyéhez tartozó települést Vas megye közigazgatásához csatolták.

A II. világháború óta 40 %-kal csökkent a falu népessége, amely jelenleg 684 fő. A természetes fogyásból és az elvándorlásból adódó csökkenés 1990 óta megállt, sőt kissé nőtt a község lakónépessége.

A falu foglalkozási szerkezete urbánus. Az aktív keresők több mint fele a szolgáltatásban, közel 1/3-a az agrár-gazdaságban és 17 % az iparban dolgozik. A munkavállalók jó része a turizmusból él, sokan járnak be Bükre. A község ellátottsága, a humán szféra színvonala, ugyan messze lemarad szomszédja, Bük mellett, a település mégis mikrocentrumnak minősül, hiszen négy falura terjed ki a vonzása. Itt van a körjegyzőség központja. A faluban postahivatal, iskola, óvoda, kultúrház, valamint orvosi rendelő működik.

Bő gazdasága a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek mellett az idegenforgalomra, Bük közelségére épül. A gyógyfürdő közelsége jelentős jövedelmek forrásává teszi a szálláshely-szolgáltatást és vendéglátást a községben.

(Forrás: www.bo.hu)

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) **Külterületi keresztek**

A település határában kettő kőkereszt és egy Mária-szobor található, állapotuk elfogadható. Ezek a kultúrtörténeti értékek számító vallási létesítmények egy-egy adományozó család anyagi támogatásával épültek 100 – 110 évvel ezelőtt.

A mezőgazdasági tájban ezek az épített művi elemek a közvetlen környezetük gondos ápolása ellenére idegenül hatnak, szükségesnek ítéljük környezetbe illesztésüket, illetve a keresztet felkereső hívők részére 1 db ülőpad kihelyezését. A tájba illesztés 4 db sorfa minőségű, földlabdás fa kiültetésével valósítható meg. A fák 4 m-nél közelebbre ne kerüljenek a kereszthez. Ültetésre javasolt fafajok: kislevelű hárs, vadgesztenye, korai juhar. Egy-egy kereszthez négy darab egyforma, vagy két-két darab eltérő fafajú fát ültessünk.

A jelenleg meglévő bozót a kegyhelyek 5 m-es környezetéből eltávolítandó, ekkora felszínen rendszeresen kaszált felszín alakítandó ki. Kettő létesítménynél a meglévő vaskerítés festése felújítandó, a harmadiknál pedig (1 A jelű erdőrészlettől északkeletre) egy 2x2 m-es oldalhosszúságú, 0,8 m magas léckerítés építését javasoljuk.

A kerítéseken belüli terület az egyényári virágok, esetleg talajtakaró cserjék ültetési helye legyen, állandó rendezettségükre figyelni kell.

A tervezett üdülőterület melletti kereszt a lócsi közút közelében van, ezt kerékpározható nyomvonalként jelöltük. Ezekből adódóan a kegyhelyek vallástörténeti jelentősége, építésük mikéntje, fenntartási gyakorlatuk az érdeklődők részére egy tájékoztató tábla segítségével bemutatható. Ezt a táblát a kereszt közelébe javasoljuk kihelyezni, továbbá a közút mellett egy irányító tábla elhelyezésére is szükség van.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 440 eFt.

TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) **Sportterület**

Golf akadémia, minigolf, tenisz, edzőpályák, tartalék sportterület

Bükkfürdő szerencsés közelsége folytán Bő településnek kedvező lehetősége van a turizmus még kiaknázatlan területeinek feltárására, meghonosítására. A turizmus kínálta lehetőségek közül eddig csupán a fizetővendéglátást használta ki a település lakossága.

A rendezési terv a továbblépés szükségességét és annak lehetőségeit tartalmazza. Ezek alapkoncepciója a kistérségi kapcsolatok erősítése, ezen belül a települések helyének kijelölése. A szálláskínálat bővítése, struktúrájának szélesítése, a vendéglátás, a kereskedelem és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások koncepcionális fejlesztése révén egy jobban kiszámítható gazdasági bázissá válhat az idegenforgalom. Bő vonatkozásában ez többek között egy üdülőfaló létesítésével valósítható meg. Az üdülőfaló iránt konkrét beruházási igény merült fel, helyszíne a Bükkfürdővel közvetlenül szomszédos terü-

let a tervtérképen jelölt helyszínen és kiterjedésben. Ezen belül a rendezési terv részletes szabályozási terv készítése kötelezettség előírása mellett 27 ha-os felszínen különböző funkciójú sportterületek megvalósítására tesz javaslatot.

A sportterületek kialakításával kapcsolatban jelenleg fejlesztési tervünkhöz kapcsolódó feladatot nem lehet megfogalmazni.

b.) Szálláshely, pihenőház

Üdülők, tartalék üdülőterület

Az a.) pontban leírt üdülőterületi fejlesztés részei a tervezett üdülők és a tartalék üdülőterület. Együttes területük: 62 ha.

A lócsi úttól északra a területelőkészítő munkák, a közművek kiépítése 2007-ben elkezdődött.

Az üdülőterületek megvalósulása előtt közjóléti vonatkozásban fejlesztési tervünkhöz kapcsolódó feladatot közjóléti berendezés mélységben nem tudunk megfogalmazni. Itt jegyezzük azonban meg, hogy a rendezési tervben szereplő, az üdülő- és sportterületet védő fásítások programtervét a 4.4. fejezetben ismertetjük. Ezek a fásítások gyorsan végrehajtandók annak érdekében, hogy a tervezett erdők minél hamarabb be tudják tölteni védő szerepüket. A minimum 100 m széles erdők a későbbiekben (kb. 20 év múlva) alkalmasak lesznek erdei pihenőhelyek és játszóhelyek, erdei tanösvények, kocogóösvények, tornapályák kialakítására. Ezek tartalmi megfogalmazását az akkori igényekhez igazítva kell meghatározni közjóléti fejlesztési terv keretén belül.

c.) Kemping

Kemping, üdülőfalu

A Répcén tervezett tóra szervezve strand és horgásztó, a folyó és a belterület között mintegy 28 ha-os területen egy kemping és egy üdülőfalu létrehozását javasolja a rendezési terv. Ennek részletes tervei ma még nem ismertek, ezért fejlesztési tervünkhöz kapcsolódó beruházásokat jelenleg nem tudunk megfogalmazni.

4.3.3. Gór

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A Répce mentén, Bükfürdő közelében elhelyezkedő település területén ősidők óta éltek emberek. Határában a Kápolnadombon neolitikus, késő bronzkori és kora vaskori leleteket, valamint népvándorlás kori germán sírokat tártak fel. Római kori emlék az 1. századból származó sírkő, amit a templom főoltárának lépcsőjébe építettek be. A Kápolnadombon a középkorban vár is állott, lakótornyának és falainak alapjait ugyancsak feltárták. Egyes vélemények szerint a honfoglalás utáni első lakói a Megyer törzs kíséronépeiként ide telepített határőrök voltak. Gór első írásos említése 1279-ből származik *Guor* alakban. A hagyomány szerint a községet a fazekasok germán védőszentjéről Szent Goárról nevezték el. A faluban ugyanis a középkorban jelentős volt a fazekasipar. Más vélemény szerint a szláv Govor személynévből, esetleg a török góré (örhely) főnévből származik. 1333-ban Gwar, 1407-ben Gwarr, 1490-ben Gwar néven említik az írott források. A község legjelentősebb birtokosai a középkorban a Németújváriak voltak. Részben Kőszeg, részben Rohonc várának uradalmához tartozott. A 14. századtól a helyi nemes Guáry család birtoka volt. A család lényegében a 20. század közepéig birtokolta a települést. 1899-ig hivatalos neve Guar volt.

Az egykori Guary kastély 17. századi eredetű, korai barokk épület, parkjában áll Vas megye két legnagyobb fekete nyár fája, ezek természetvédelmi szempontból helyi védettséget élveznek. A fák előregedtek, koronájuk egy- illetve kétharmad része száraz.

A település lakossága jelenleg 290 fő. Határában szőlőhegy található, a közigazgatási terület déli részét erdő borítja. A község határt északról érintő Répce folyón Bük közigazgatási területén árvízi szükségtározót létesítettek, ezt szeretnék a környék önkormányzatai állandó vízü víztározóvá átalakítani.

A település a közúti közlekedés szempontjából jelenleg zsáktelepülésnek számít, Bükfürdő közelsége ellenére igen csendes település, noha itt is megtalálható a fizetővendég szolgáltatás.

Iskolája, óvodája nincs a településnek, az igazgatási ügyek a bőli körjegyzőséghez tartoznak. A helyben foglalkoztatottak aránya igen csekély, jellemző a lakosság napi ingázása.

A tudatos környezeti rend kialakításának, a jó közbiztonságnak köszönhetően a kis lélekszámú település lakóinak száma folyamatosan emelkedik.

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) **Külterületi kereszt**

A Répceszentgyörgy irányába vezető közút és a Szeleste felé vezető javított földút csatlakozásánál áll ez az út menti kőkereszt.

A kultúrtörténeti értékre két hatalmas és egészséges kislevelű hárs „vigyáz” s egyben nagyon szépen megoldja a létesítmény tájba illesztését. A kereszt szűkebb és tágabb környezete a nyári időszakban eléggé szemetes, maga a kőkereszt jó állapotban van.

Elvégzendő munkák:

- rendszeres szemétyűjtés
- a kereszt elé behajló ágak visszavágása
- finom tereprendezés a kereszt közvetlen környezetében (15 m²)
- 2x2 m-es oldalhosszúságú, 0,8 m magas léckerítés elhelyezése a kereszt talapzata körül
- 1 db ülőpad kihelyezése.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 61 eFt.

Kőkereszt kislevelű hársakkal

TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Kirándulóhely

Szabadidőpark

Gór rendezési tervében kis mértékű belterület bővítés és annak felparcellázása szerepel, többek között a Kápolna dombtól nyugatra eső, „Templomföld melléke” helyi elnevezésű szántóterület belterületbe vonásával. E terület Kápolna domb felőli határát adja az akác erdősávval határolt temető. A keretező erdősáv szélesítése, továbbá a beépíthetőség, a védőtávolságra vonatkozó előírások miatt a rendezési terv a temető és a tervezett lakóingatlanok közé erdőterület létesítési kötelezettséget ír elő.

Az érintett terület temető és meglévő földút közötti 30 – 50 m széles felszínén (1,15 ha) az erdőtelepítést úgy kell végrehajtani, hogy az egy szabadidőpark létesítését is lehetővé tegye. Ezért az erdőtelepítést nem csak a hagyományos eljárás (szabályos sor- és tőtávolság, csemete méretű ültetési anyag) szerint kell elvégezni, hanem attól eltérően, melynek fontosabb ismérveit az alábbiakban foglaljuk össze:

- az elültetendő növényanyag sok fafajú és díszítő értékű legyen, cserje ültetés is történjen
- az elegyítés módja soros vagy (kis) csoportos
- a terület nyugati felére suháng méretű, kis mértékben parkfa és sorfa méretű fák legyenek kiültetve
- 20 – 30 %- mértékig maradjanak szabad felszínek, ezek lesznek a gepes felületek.

A felsorolt elvárások a parkszerű növényanyag elhelyezést szolgálják annak érdekében, hogy a szabadidőpark pár éven belül kialakítható legyen. Ehhez közjóléti berendezések elhelyezésére, sétautak képzésére is szükség van.

A terület javasolt fásítását és feltárását, a kihelyezendő közjóléti berendezéseket a szabadidőpark *Területfelhasználási térképlapja* mutatja.

A Kápolna domb, előtérben a tervezett szabadidőpark helye

Tervezői költségbeclés

		<i>eFt</i>
1.	Akác- és bozótirtás tuskókiszedéssel együtt 1.930 m ² 120 Ft/m ²	232
2.	Tereprendezés 0-20 cm vtg-ban 1.930 m ² 80 Ft/m ²	154
3.	2 m szélességű, szegély nélküli murvás sétaút építése 15 cm vtg.-ban, tükörkiemeléssel, tömörítéssel 325 fm 2.900 Ft/fm	943
4.	Facsoportok létesítése sorfa vagy parkfa minőségű földlabdás fák ültetésével 80x80x80 cm-es ültető- gödörbe, karózással, víztányér képzéssel 70 db 15.000 Ft/db	1.050
5.	Suháng méretű fák ültetése 40x40x40 cm-es ültető- gödörbe, karózással, víztányér képzéssel 280 db 1.300 Ft/db	364
6.	Hagyományos erdőtelepítés végrehajtása lombos fafajokkal 4.200 m ² 100 Ft/m ²	420
7.	Díszítő értékű, konténeres vagy szabad gyökerű cserjék ültetése 2 db/m ² sűrűségben, Ø 20 cm átmérőjű és 40 cm mély fúrt ültetőgödörbe 500 db 700 Ft/db	350
8.	Füvesítés a szabad felszíneken 3.500 m ² 400 Ft/m ²	1.400
9.	Fa szerkezetű, nyitott oldalú védőházikó építése asztalokkal, padokkal berendezve 15 m ² 60.000 Ft/m ²	900
10.	Közjóléti berendezések elkészítése vagy beszerzése, kihelyezése	
	- nagyméretű térképes tájékoztató tábla (150x100 cm) 2 db 350.000 Ft/db	700
	- tűzrakóhely bográcstartó vassal, 6 db ülőtönkkel 2 db 95.000 Ft/db	190
	- ülőgarnitúra 3 db 85.000 Ft/db	255

- támlás ülőpad		
5 db	30.000 Ft/db	150
- hulladékgyűjtő		
3 db	20.000 Ft/db	60
Összesen:	NETTÓ	7.169

azaz

NETTÓ Hétmillió-százhatvankilencezer 00/100 forint.

b.) Pihenőhely

Tölgyfa pihenő

Az egykori góri vasútállomás közelében, a Gór 11D jelű erdőrészlet déli határán, az Országos Kéktúra útvonal mellett javasoljuk kialakítani a Tölgyfa pihenőt. A pihenőhely nevét a környezetében álló idős és tekintélyes méretű tölgyek (cser, kocsányos tölgy) adják.

Az erdőrészlet magántulajdonban van.

A pihenőhely kialakítása érdekében a következő munkák végzendők el:

- 100 m² cserjeirtás gyökfő eltávolítással együtt
- 2 db ülőgarnitúra kihelyezése
- 1 db tájékoztató tábla készítése és kihelyezése (téma: szűkebb környezet bemutatása)
- 1 db irányító tábla kihelyezése.

A pihenőhelyen tűzrakóhely és hulladékgyűjtő nem kell, az esetleges tűzgyújtási nyomok rendszeresen felszámolandók.

Tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 393 eFt.

**TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK BECSÜLT KÖLTSÉGE
GÓR KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN:**

NETTÓ 7.562 eFt

azaz

NETTÓ Hétmillió-ötszázhatvankettőezer 00/100 forint

4.3.4. Hegyfalu

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Hegyfalu nevének eredete elég bizonytalan. Egyesek személynévből származtatják, mivel a 13. században a Hegy szó személynévként is előfordult. Mások a térszíni formát jelentő főnévből eredeztetik. Talán összefüggésben azzal, hogy az eléggé ingoványos környéken csak kisebb kiemelkedéseken lehetett biztonságosan építkezni.

Határában bronzkori település nyomaira bukkantak az állami gazdaság épületének alapozásakor. A leletmentő ásatás során előkerültek egy 11 m hosszú, 4-6 m széles, több helyiségből álló, külső kemencés lakóház maradványai.

A község területén az 1930-as években egy feltehetően római kori sírt is találtak. Két fontos közút találkozásánál való elhelyezkedésénél fogva kiemelt szerepe lehetett. Éppen ezért 1053-ban a fenyegető német betörést visszaverni akaró, de már halálosan sebesült I. Béla király elhunytát is ide feltételezik. Mindezt a kastéllyal szembeni, a templomtól mintegy 200 méterre lévő kis dombon egykor álló, 12 – 15 m átmérőjű kis várba helyezik.

Első okleveles említése 1337-ből maradt fenn Hegyfalu, Hygyfalu formában.

Korai története során lakói a sárvári vár királyi várbirtokához tartoztak. Telepesekkel (hospesekkel) alapították (újratelepítették) valószínűleg a 13. században. A király a Ják nemzetség tagjainak adományozta. A későbbiek során a több családra szakadó nemzetség Kanizsai nevet felvevő ágának tulajdonába került. 1390-ben Zsigmond király a kegyvesztett Kanizsaiaktól elvette. Ekkor Sárvárral együtt bizalmi emberének és hadvezérének, Filippo Scolariinak (Ozori Pipo) adta, aki 1424-ben megegyezett a korábbi tulajdonosokkal és Simontornya uradalmaért elcserélte velük.

1533-ban Kanizsai Orsolyát, mint a család utolsó tagját uralkodói engedéllyel iktatták be a birtok tulajdonjogába. A vele kötött házassága révén kapta meg Nádasdy Tamás. A család tulajdonában volt egészen a Wesselényi összeesküvésben részt vett Nádasdy Ferenc országbíró kivégzéséig (1671). Ekkor a kincstár foglalta le. 1677-ben I. Lipót Draskovics Miklósnak (Nádasdy Krisztina férjének) adományozta. 1780-ban Hallerkői Gábor és Grassalkovich Anna kezében volt. A század végén már a Szentgyörgyi Horváthok, illetve Gludovátz József birtokolta az egykori Draskovics-uradalmat. Őket az 1850-es években a Széchenyiek követték. 1897-ben Sugár Géza vette meg a birtokot. Ő több kisebb részt eladott belőle, a maradékot pedig 1928-ban a kastéllyal együtt báró Gerliczy Félix vásárolta meg.

A község lélekszámáról az első pontos adat 1698-ból származik. Akkor 270 lakost számoltak össze. 1851-ben 483 katolikus és 177 evangélikus lakosa volt. 1872 és 1950 között a község körjegyzői székhely volt.

Jelentős változást hozott a település életében a vasút. 1891-ben készült el a Szombathely-Pozsony vonal, majd amikor 1913-ban átadták a Kőszeg-Zalabér helyi érdekű vasutat, Hegyfalú csomópont lett, ez a pozíciója 1974-ben szűnt meg.

A településnek jelenleg 799 lakója van.

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Kirándulóhely

Szabadidőpark

A belterület délkeleti szélén, az Ady E. utca mellett található a település szabadidőparkja. A falunapoknak is helyet adó 292/3 helyrajzi számú terület önkormányzati tulajdonú, 12.750 m² felszínű. A szabályozási tervben különleges sportterületként (Ksp) sport- és szabadidős tevékenységek részére kijelölt terület.

A szépen gondozott, gyepes területen számos fajú és méretű, eltérő egészségi állapotú és korú fa található (többek között szürke nyár és platán facsoport, mézgás éger-, piramis tölgy és mezei juhar fasor, szórtan oszlopos tiszafa, kocsányos tölgy).

Meglévő közjóléti berendezések:

- 1 db ülőgarnitúra
- 1 db tűzrakóhely (+ 3-4 db ideiglenes tűzgyújtó hely)
- egyedi megjelenésű, részben földdel takart mászóka vár
- négyülékes lengőhinta
- mérleghinta
- falovacskas
- felhagyott homokozó
- 5 fm-es láncos gyalogos fahíd az Ady E. u. melletti árok felett.

A berendezések közepes vagy rossz állapotúak, ezen belül a játszóeszközök egy része fémcsőből készült, továbbá nem felelnek meg a ma érvényes biztonsági előírásoknak.

Az ismertetésből következően a szabadidőpark berendezései sürgősen felújítandók, illetve lecserélendők, mennyiségük a funkcióhoz igazítottan gyarapítandó. Ezen túlmenően visszafogott mértékű, díszítő értékű növényültetést, továbbá sétaút képzést is javasolunk.

Középtávú elképzelésként egy 1.300 – 1.500 m² felszínű tó létesítése is szerepel a szabadidőpark fejlesztési elképzelései között, a tó helyét a belterület szabályozási tervlapja ki is jelöli. Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a meglévő kb. 150 m²-es tavacska sem mélységében, sem felszínében, sem vízutánpótlásában nem felel meg az elvárt funkcióknak, sőt jelen állapotában balesetveszélyes, továbbá környezetének méltatlan eleme. A tervezett tavat csak akkor szabad megvalósítani, ha a vízcseréjéhez szükséges vízmennyiség megnyugtatóan megoldódik (fúrt kút).

A fejlesztési elképzelések kertészeti mélységű tervben fogalmazandók meg részletesen, erre jelen terv típusából adódóan nem alkalmas. Itt csupán a döntés-előkészítő munka megalapozására keretszámokban tudjuk megfogalmazni a beruházás nagyságrendjét, ezt az alábbi tervezői költségbeclésben adjuk meg.

A szabadidőpark felújítása során az Ady E. u. melletti mély vizesárok megtartandó, a földrészlet nyugati, mély fekvésű, vizes részét nem szabad feltölteni (a tóképzés során nyert földet el kell szállítani!), élőhely megtartási céllal ezt a területet érintetlenül kell hagyni.

A közjóléti berendezések, a tervezett növényzet helyének megválasztásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy nagyobb rendezvények (pl. falunap) esetén biztosítani kell a mobil eszközrendszer (pavilon, pad-asztal, WC) telepítési helyét. A közjóléti berendezések, a játszóeszközök jellemzően fából készülők, rusztikus megjelenésűek legyenek.

Parkrészletek

Tervezői költségbecslés a szabadidőpark felújításához

		<i>eFt</i>
1.	Tómeder képzés gépi földmunkával 1.400 m ² -es felszínen, a kikerülő föld elszállításával (1,5 m mélységben, 1:3 hajlású rézsű) 1.800 m ³ 2.500 Ft/m ³	4.500
2.	Tómeder oldalfalának részűképzése 1:3 hajlásúra 675 m ² 120 Ft/m ²	81
3.	Vízormányzási műtárgyak építése	500
4.	Tereprendezés 0 – 20 cm vtg.-ban 3.000 m ² 80 Ft/m ²	240
5.	Elhasználódott, balesetveszélyes közjóléti berendezések bontása, elszállítása 5 db 2.000 Ft/db	10
6.	1,5 m szélességű, szegély nélküli murvás sétaút építése 15 cm vtg.-ú burkolattal, tükörkiemeléssel, tömörítéssel 300 fm 2.200 Ft/fm	660
7.	Sorfa vagy parkfa minőségű, földlabdás fák ültetése 80x80x80 cm-es ültetőgödörbe, karózás, víztányér-képzés 100 db 15.000 Ft/db	1.500
8.	Díszítő értékű, konténeres vagy szabad gyökerű cserjék ültetése Ø 20 cm átmérőjű, 40 cm mély fúrt ültetőgödörbe 500 db 700 Ft/db	350
9.	Füvesítés a szükséges felszíneken 3.000 m ² 400 Ft/m ²	1.200
10.	Mászóka vár felújítása 1 db 75.000 Ft/db	75
11.	Láncos gyalogos fahíd felújítása 5 fm 4.000 Ft/fm	20
12.	Nyitott oldalú, fa védőházikó építése asztalokkal, padokkal 20 m ² 100.000 Ft/m ²	2.000

13. Közjóléti berendezések elkészítése, vagy
beszerzése, kihelyezése

- ülőgarnitúra			
5 db	85.000 Ft/db		425
- támlás ülőpad			
7 db	30.000 Ft/db		210
- tájékoztató tábla (150x100 cm)			
1 db	350.000 Ft/db		350
- tűzrakóhely bográcsstartó vassal, 6 db ülőtönkkel			
3 db	95.000 Ft/db		285
- hulladékgyűjtő			
7 db	20.000 Ft/db		140
- játszóeszközök (köztük 2 db kombinált)			
8 db	500.000 Ft/db		4.000
ÖSSZESEN:		NETTÓ	16.546 eFt
azaz			

NETTÓ Tizenhatmillió-ötszáznegyvenhatezer oo/100 forint.

b.) Kastélypark

Széchenyi-Gerliczy kastély parkja

Részletes ismertetése a II. kötetben található.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 54.097 eFt.

c.) Külterületi keresztek

Hegyfalu külterületén két kőkereszt környezetrendezésével foglalkozunk.

Az egyik vallástörténeti létesítmény a 86. sz. főút és a Répcseszentgyörgy felé vezető közút kereszteződésében áll, 1897-ben létesítették. A kereszt előterében egy meghagyott, szép növekedésű idős vadgesztenye idézi a múltat.

Környezete kezeletlen, a helyszínelés időpontjában szemetes volt, ez a kép egyébként a főút környékére általában jellemző.

A keresztet és közvetlen környezetét jelentőségéhez méltó állapotba kell hozni, ennek érdekében az alábbi munkák elvégzésére van szükség:

- finom tereprendezés a kereszt 5 m-es környezetében 80 m²
- 2 db vadgesztenye ültetése
- 2 x 2 m-es léckerítés építése.

A másik kereszt szintén a 86. sz. főút mellett áll, az előzőtől Pósfá irányába.

Itt nincs idős fa, továbbá a keresztet körülvevő kerítés is hiányzik, környezetét az akác kezdi elfoglalni.

Tervezett munkák:

- 80 m² akácirtás gyökfő- és gyökéreltávolítással együtt a kereszt 5 m-es környezetében
- finom tereprendezés az érintett területen

- 2 db ezüst hárs ültetése
- 2x2 m-es léckerítés építése.

Tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 139 eFt.

**MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEKNÉL TERVEZETT
MUNKÁK BECSÜLT KÖLTSÉGE
HEGYFALU KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN
NETTÓ 70.782 eFt**

azaz

NETTÓ Hetvenmillió-hétszáznyolcvankettőezer 00/100 forint.

4.3.5. Pósfa

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A település első okleveles említése 1465-ből ismert. Egyes helytörténeti írások szerint valószínű, hogy a 12-13. században lakott hely volt.

A középkorban és még a 18. században is Pósfát „Tömörd”-ként említik. Egyes feltételezések szerint ez Árpád-kori vasművességre utal. E területen királyi-királynéi szolgáló népek éltek és a mai Pósfa névadója az itt élő Pósa család lehetett.

Pósafalva az előtagként szereplő Pósa (Pál), utótagként a birtokos személyraggal ellátott „falu”-ból tevődik össze.

A község római katolikus temploma 18. századi eredetű. Alaprajza és arányai alapján román kori templom, 1879-ben romantikus stílusban bővítették és átalakították. Szent Jakab tiszteletére szentelték. 1758-ban Répceszentgyörgy filiája, 1945 – 64-ig mint filia Felsőszeléstéhez tartozott, majd onnantól ismét Répceszentgyörgyhöz.

Az 1804-es népösszeírás adatai szerint a lakosok száma 159 fő. Zömében zsellérek és uradalmi napszámosok. Birtokosai köznemesek: a Pósafalvi, a Tulok és a Vági családok. Földesurai: Szentgyörgyi Horváth Lajos, Dr. Tulok Lajos, Leszner György, Domjánszegi Domján Lajos.

Az 1930-as népszámlálás szerint lakosainak száma 416 fő.

Sokáig kizárólag földművelésből éltek, mivel a földesúri és a közeli püspöki birtokon dolgoztak.

A második világháborút követő időszakban először a kiosztott saját földön, majd 1951-től termelőszövetkezeti gazdálkodási formában próbáltak megélhetési forrást találni, ekkor alakult meg az Új Világ, majd 1952-ben a Szabadság Termelőszövetkezet. 1967-ben közösen a szelestei Haladás Tsz-szel új szövetkezetet hoztak létre, Körismenti MTSZ néven. A későbbi években egyre több lett az ingázók száma, a közeli Sárvár és Szombathely munkahelyeire, ipari üzemekbe járva.

Pósfa sokáig zárt közösség volt, hagyományörző összetartó falu, sok néphagyomány él ma is, pl.: a regölés és a karácsonyi ünnepkor szokása a butelliázás, amely a pásztorjáték egyik helyi formája. Lakosainak száma 2005-ben 305 fő volt.

(Forrás: www.posfa.hu)

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Külsőterületi kereszt

A Cenzusi dűlőbe vezető mezőgazdasági út elején, a 86. sz. főút mellett áll egy kereszt. Felszíne pusztul, sürgős műszaki felújításra szorul, mely során az eredeti felszínt kell visszaállítani. Környezete üres.

Tervezett környezetrendezési munkák:

- 4 db kislevelű hárs ültetése a kereszttől 3-4 m-re
- 2x2 m-es léckerítés építése
- 1 db ülőpad kihelyezése.

Tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 118 eFt.

TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Sportterület

Sport- és szabadidőpark

A belterület délnyugati sarkában, a 86. sz. főközlekedési út mellett, attól északra található a sportpálya. A különböző szabadtéri rendezvényeknek helyet adó focipálya és környezete önkormányzati tulajdonban van, a település rendezési tervében fejlesztendő különleges területként (sportterület, Ksp) szerepel.

A mintegy 13.500 m²-es felszínen jelenleg egy szabálytalan alapterületű gyepes sportpálya, továbbá évről-évre sarjleveréssel érintett terület van, itt az ígéretes gyümölcsfákat visszahagyták. Keleti határán, továbbá délnyugati sarkában fagyönggyel erősen fertőzött nemes nyarak találhatók (8db).

A területet északról a Pósfá 3A jelű erdőrészlet, keletről szántó (belterületbe vonása és beépítése tervezett), délről a hatalmas forgalmat lebonyolító 86. sz. főközlekedési út, míg nyugatról egy vizesárok, majd azon túl külterületi mezőgazdasági terület határolja. Az önkormányzat a sportpálya környezetében szabadidős tevékenységekre, rendezvények megtartására alkalmas szabadidőparkot kíván kialakítani.

A sport- és szabadidőpark jelenlegi állapotát, valamint a javasolt fejlesztéseket mellékelt térképeink tartalmazzák.

A tervezett területfelhasználás rövid ismertetése:

- területelőkészítés, cserjegyökök eltávolítása 6.000 m²-en
- 90x50 m gyepes labdarúgó pálya (IV. osztályú) létesítése a határoló korlátokkal és labdafogó hálókkal
- 100 m² alapterületű klubház építése (rendezvényterem, információs szoba, öltöző, mosdó, WC)
- 80 m² alapterületű szabadidőház építése asztallal, kétoldali padsorral, grillezőpulttal
- 2 m szélességű murvás sétaút építése 200 fm hosszban
- növénytelepítés (keretező- és védő fasorok, facsoportok, díszítő értékű cserjefoltok létesítése)
- közjóléti berendezések készítése és kihelyezése.

A kialakítás során törekedni kell arra, hogy a rendezvénytérként jelölt terület egységen minél kevesebb növénytelepítés, illetve közjóléti berendezés kihelyezés történjen. Ezen a szabadon tartandó felszínen rendezvények alkalomával a mobil eszközök (pavilon, asztal-pad) elhelyezésére nyílik lehetőség. Az épületek, a sportpálya engedélyezett kiviteli tervek alapján létesíthetők.

A meglévő sportpálya gyepes felszíne jó állapotú, így csak a bővítési területen kell létrehozni a gyepes pályafelszínt.

Sportpálya – tervezett sport- és szabadidőpark

Tervezői költségbecslés

		<i>eFt</i>
1. Tuskóirtásos fakitermelés, szállítás		
8 db	7.000 Ft/db	56
2. Cserjeirtás, ill. a meglévő cserjegyökök kiszedése		
6.000 m ²	120 Ft/m ²	720
3. Tereprendezés 0-20 cm vtg-ban		
6.000 m ²	80 Ft/m ²	480
4. A sportpálya alaprajzi módosulása miatti terület- bővülésen gyepes pályafelszín kialakítása		
1.700 m ²	1.200 Ft/m ²	2.040
5. A sportpályát határoló korlát építése 1,5"-os horgonyzott fémcsőből, magassága 1 m		
265 fm	2.500 Ft/fm	663
6. Labdafogó háló létesítése a két kapu mögött 30-30 fm hosszban		
60 fm	4.500 Ft/fm	270
7. Klubház építése engedélyezett kiviteli terv alapján		
100 m ²	180.000 Ft/m ²	18.000

8. Fa szerkezetű, nyitott oldalú szabadidőház építése asztalokkal, kétoldali padsorral, grillezőpulttal berendezve, engedélyezett kiviteli terv alapján	80 m ²	100.000 Ft/m ²	8.000
9. 2 m szélességű, szegély nélküli murvás sétaút építése 15 cm vtg.-ban, tükörkiemeléssel, tömörítéssel	200 fm	2.900 Ft/fm	580
10. Fasorok, facsoportok létesítése sorfa vagy parkfa minőségű földlabdás fák ültetésével 80x80x80 cm-es ültetőgödörbe, karózással, víztányérképzéssel	86 db	15.000 Ft/db	1.290
11. Díszítő értékű, konténeres vagy szabad gyökerű cserjék ültetése 2 db/m ² sűrűségben, Ø 20 cm átmérőjű és 40 cm mély fűrt ültetőgödörbe	350 db	700 Ft/db	245
12. Füvesítés a szükséges felszíneken (sportpályán kívül)	3.000 m ²	400 Ft/m ²	1.200
13. Közjóléti berendezések elkészítése vagy beszerzése, kihelyezése			
- ülőgarnitúra	4 db	85.000 Ft/db	340
- támlás ülőpad	7 db	30.000 Ft/db	210
- nagyméretű tájékoztató tábla (150x100 cm)	1 db	350.000 Ft/db	350
- tájékoztató tábla (80x100 cm)	3 db	200.000 Ft/db	600
- tűzrakóhely bográcstartó vassal, 6 db ülőtönkkel	2 db	95.000 Ft/db	190
- hulladékgyűjtő	7 db	20.000 Ft/db	140
- játszóeszközök (1 db kombinált legyen közöttük)	5 db	500.000 Ft/db	2.500
		ÖSSZESEN:	NETTÓ 37.874
azaz			
NETTÓ Harminchétmillió-nyolcszázhetvennégyezer oo/100 forint.			

4.3.6. Répceszentgyörgy

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A Répce mentén elhelyezkedő település első okleveles említése 1428-ból származik. A település egykor mezőváros volt.

A neoreneszánsz stílusú temploma mellett áll a Szentgyörgyi Horváth-kastély jelentős épületegyüttese. A kastélyt Vas megye alispánja, Zsigmond I. építtette a 17. század végén kora barokk, majd II. Szentgyörgyi Horváth Zsigmond a 18. század végén átépíttette késő barokk stílusban. A kastélyt és a birtokot 1850 körül egy bécsi bankár vásárolta meg, majd immár eklektikus stílusban átalakítva, 1905-45 között püspöki nyaralóként a szombathelyi püspökség tulajdonába került. Később nevelőotthon, majd iskola volt. A kastély főbejárata előtt a tizenhárom aradi vértanú emlékét őrző oszlopok állnak. A kastély védelem alatt álló parkját Horváth János telepítette 1810-ben. A Répce egykori árterében létesült parkban hatalmas platánok, mamutfenyők, páfrányfenyők állnak. A kastély és parkja magántulajdonban van, ezért tervünk nem foglalkozik a park fenntartási tervével.

A település Fő utcájában 18. század elejéről származó Mária szobor található.

A lakosok száma 2005-ben 118 fő volt, mezőgazdaságban dolgoznak vagy ingáznak.

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Külterületi keresztek

A település vallástörténeti múltjához igazodóan a külterületen öt helyszínen található kőkereszt vagy Mária-szobor. Ezek a kultúrtörténeti értéknek számító létesítmények egy-egy adományozó család anyagi támogatásával épültek 80 – 120 évvel ezelőtt.

A keresztek környezete és állapota különböző, ezért rövid jellemzésüket, továbbá a teendőket egyenként adjuk meg.

- *Hegyfalu felé vezető közút melletti kereszt*

Az 1900-ban létesített kereszt jó állapotú, környezetében nincs semmi, a közút másik oldalán 2 db akác található.

Terv: - 2 db kislevelű hárs ültetése

- 2 m-es oldalhosszúságú, 0,8 m magas léckerítés építése a kereszt talapzata köré

- 1 db ülőpad kihelyezése.

A mezőgazdasági művelés széle teljesen rászorult a keresztre, a jövőben el kell azt érni, hogy a kereszt legalább 5 m-es környezete ne legyen felszántva, ezen a felszínen az ültetendő fák alatt gyepes felszín képzendő.

- *Chernelházadomonya felé vezető összekötő út mellett, a Répce-híd előtti kereszt (Répceszentgyörgy 1A jelű erdőrészlet)*

Az úttól nyugatra 7 m-re, az erdőszélben található a jó állapotú, gondozott kőkereszt, 1887-ben létesült. Mellette 1 db jó egészségi állapotú vadgesztenye áll, a talapzat környezetében virágkiültetés van.

Terv: - 2 db vadgesztenye ültetése
 - 2 x 2 m-es léckerítés építése
 - 1 db ülőpad kihelyezése.

- *Gór felé vezető közút melletti kereszt*

A belterület szélén lévő kereszt közepes állapotú, rekonstrukcióra szorul. A közút és egy földút találkozásánál lévő kereszt mögött közvetlenül kezeletlen cserjetömeg, mögötte bodzás- akácos terület van.

Terv: - cserje ifjító metszése 5 m²
 - bozótírtás a kereszt 5 m-es környezetében 20 m²
 - 2 db vadgesztenye ültetése
 - 2 x 2 m-es léckerítés építése
 - 1 db ülőpad kihelyezése.

- *Szérűskerttől délre tartó mezőgazdasági út melletti kereszt*

A ledőlt kereszt valójában az 59 hrsz.-ú földrészlet külterülettel határos déli szélén van. Az akáccal és bálványfával borított földrészleten és az elhanyagolt kereszt közvetlen környezetében vastag fák állnak, gyökérzetük és lombjuk hozzájárulhatott a kereszt ledőléséhez.

Terv: - fás szárú növényzet tuskóirtásos eltávolítása a kereszt 10 m-es környezetéből 100 m²
 - új talapzat építése
 - a ledőlt kereszt sérült részeinek javítása, a kereszt felállítása
 - 4 db vadgesztenye ültetése
 - 2x2 m-es léckerítés építése
 - 1 db ülőpad kihelyezése.

- *Szeleste felé tartó mezőgazdasági út melletti kereszt*

A földút délkeleti oldalán lévő kereszt közepes állapotban van, mellette 1 db akác, az út másik oldalán 1 db fiatal fűzfa található. A mezőgazdasági művelés nagyon ráhúzódtott a keresztre, a jövőben ez hátrébb szorítandó kb. 10 m-re.

Terv: - tereprendezés a kereszt környezetében 50 m²
 - 2 db korai juhar ültetése
 - 2 x 2 m-es léckerítés építése
 - 1 db ülőpad kihelyezése.

A keresztek és környezetük jó állapotba hozása a vallási jelentőségen túlmenően turisztikai szempontból is javasolt, hiszen ezek a keresztek

kerékpározható nyomvonalak mellett vannak s így a túrázók el fognak mellettük haladni.

A kereszteknél tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 688 eFt.

TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Kirándulóhely

Szabadidőpark

A Horváth-kastélyhoz tartozó parkot egy földrendezés kapcsán kettéosztották, leválasztották az épülettől nyugatra eső parkrészletet, továbbá a majorsági épületeket, ezek mára igen rossz állapotúvá váltak.

A földrendezéssel kialakított 133 hrsz.-ú földrészlet önkormányzati tulajdonban van, területe 1 ha 1801 m², a kivett művelési ágú belterületi ingatlan díszkertként van nyilvántartva.

A mélyfekvésű, keskeny parkrészlet növényállománya teljesen elhanyagolt állapotban van, az egykori parkot alkotó fák között a második koronaszintben gyakorlatilag teljesen záródott erdőszerű felújulás jött létre, ezek alatt a szukcessziós folyamatoknak megfelelően a sűrű cserjetakaró is megjelent, amely sok helyen szinte áthatolhatatlan.

A kialakult növénytakaróban csak a szakavatott szem tudja felfedezni az egykori parkot, melyről a mára hatalmas méretűvé nőtt fák árulkodnak (1810-ben telepítették!): platán, japánakác, hegyi juhar, vadgesztenye, szomorú fűz, magas kőris, tiszafa, mézgás éger, vénic szil. A földrészlet kastély felőli szélén egy júdásfa is található. Ezek között a ritka térállású fák között nőtt fel az erdőszerű sűrűséget adó juharok, kőrisek, hársak, fűzek, a mézgás éger, az akác, a gyertyán.

Az idős fák közül a lágylombos fafajok elérték maximális életkorukat, folyamatosan pusztulnak, rengeteg lábon álló illetve földön fekvő fa található a területen. A pusztulási folyamatot a kezeletlenség, továbbá a fákra felkúszó borostyán gyorsítja. Élő fenyőfa már nem található a területen. Egykoron a kastélyból ebbe a parkrészbe is vezetett sétaút az egykori Angol kert irányába, az épület homlokzatára merőlegesen induló nyomvonal egyes részletei még ma is felfedezhetők, továbbá a még élő idős fák elhelyezkedése is erre utal.

A múltban pihenőhely is volt itt, erről árulkodnak a padmaradványok, a hátrahagyott hintaállvány.

Korábbiakban a majorsági épületekhez kapcsolódóan a 133 hrsz.-ú földrészletből kertművelésre elvettek egy közel 700 m²-es felszínt, ez a terület ma üres, rossz állapotú drótkerítés határolja.

Miután a Horváth-kastély és a környezetében lévő kezelt park magántulajdonba került, az önkormányzat a saját tulajdonban lévő 133 hrsz.-ú földrészleten kíván kialakítani egy szabadidőparkot, ahol többek között a település szabadtéri rendezvényeit kívánja megtartani. A terület egykor a Répce árteréhez tartozott, az egykori teljes parki felszín legmélyebb részét alkotta, ma is állandó vizű árkok húzódnak az északi és nyugati határán, valamint a déli

nyúlványát is vízállásos területek határolják. Ezekből adódóan biztosan lesznek olyan magas vízállásos időszakok, amikor a szabadidőpark nem lesz használható a vizesedés miatt.

Az egykori parki terület jelenleg nem tudja betölteni az elvárt funkciókat, sőt a lábon álló elszáradt fák állandó baleseti veszélyforrást jelentenek. Itt tartózkodni még jó időben sem tanácsos, ilyen környezetbe pihenő- és játszóberendezéseket nem szabad kihelyezni. Ezekből adódóan a szabadidőpark létesítésének első mozzanata a terület növényállományának rendbetétele, a baleseti veszélyforrások megszüntetése.

Fejlesztési célkitűzések:

- lábon álló és a kidőlt száraz fák eltávolítása
- a még élő koros fák egészségi vizsgálata, megtarthatóságuk egyedi eldöntése
- a visszamaradó koros fák szakszerű kezelése
- a park térszerkezetének helyreállítása vagy kialakítása fakivágással, növényültetéssel
- parki sétautak kialakítása az egykori nyomvonalak figyelembe vételével, pihenőpadok kihelyezése
- szabadidőközpont kialakítása az alábbi funkcionális egységek létrehozásával:
 - rendezvénytér, 20x40 m-es gyepes sportpálya a jelenleg is üres felszíneken
 - központi szabadidőház (50 m² alapterület, fa szerkezet, nyitott oldal, padok, asztalok)
 - 2-3 önálló piknikhely egymástól területileg elkülönítve
 - játszórét játszóeszközökkel
 - oktatótisztás tájékoztató táblákkal, ülőpadokkal.

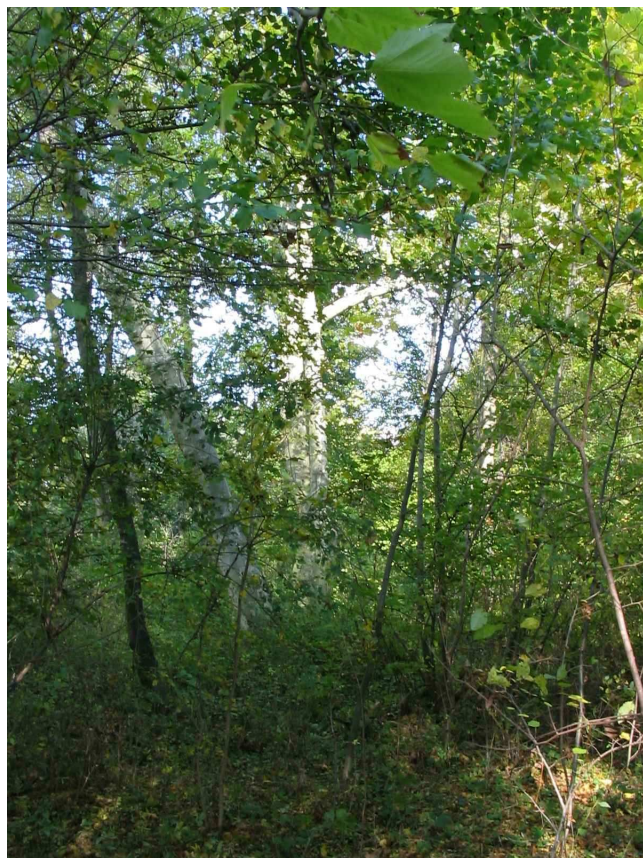
A fenti célkitűzések figyelembe vételével részletes geodéziai felmérésen alapuló, kertészeti mélységű fejlesztési vagy kiviteli terv készítendő, melyet engedélyeztetni kell. Csak ilyen terv birtokában szabad elkezdni a szabadidőpark kialakítását.

A tervtől függetlenül az állandó balesetveszélyt jelentő álló száraz fák kivágása a veszélyes fák döntésére szakosodott vállalkozó bevonásával, a megtartandó egészséges fák maximális kímélése mellett sürgősen elvégzendő.

Az előkészítő tárgyalások során felmerült az az igény, hogy a kastély jövőbeni látogatói részére a 133 hrsz.-ú földrészleten biztosítsunk parkolóhelyet. Tervezői oldalról ezt nem támogatjuk, a kastély környezetében ez a lehetőség jelenleg is adott. A szabadidőparkba gépkocsival érkezők a Fő utcában kényelmesen tudnak parkolni.

Jelen tervtípus keretén belül nincs lehetőség a geodéziai felmérésre, a részletes tervek elkészítésére. Ettől függetlenül az alábbiakban tájékoztató jelleg-

gel a helyszíni bejáráson alapuló feladattervet és annak költségbecslését megadjuk.

A felhagyott park részletei

Mennyiségi meghatározás és költségbecslés

	<i>eFt</i>
1. Geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés	700
2. Növényállomány-kezelési munkák	
- beteg vagy száraz idős fák kivágása (kb 50 db), faanyag elszállítás (a jelenleg földön fekvőt is) 300 m ³ 3.000 Ft/m ³	900
- idős, egészséges fák koronakezelése emelőkosaras munkagépről, speciális eszközök alkalmazásával 50 db 25.000 Ft/db	1.250
- zárt növényállományok megszüntetése tuskóirtásos fa- és cserjekivágással 3.000 m ² 200 Ft/m ²	600
- zárt faállomány gyérítése, cserje visszaszorítása gyökfőeltávolítással 6.000 m ² 70 Ft/m ²	420

3. Tereprendezés 0-20 cm vtg-ban a tuskóirtásos felszíneken		
9.000 m ²	40 Ft/m ²	360
4. Gépi és kézi szárzúzás		
9.000 m ²	20 Ft/m ²	180
5. Gyepes felszínképzés rendszeres kaszálással (évi 6-8 alkalom) a nyílt felszíneken kaszálék összegyűjtéssel		
4.000 m ²	70 Ft/m ²	280
6. 20 x 40 m-es gyepes sportpálya kialakítása		
800 m ²	1.200 Ft/m ²	960
7. Suháng méretű fák ültetése 40x40x60 cm-es ültető-gödörbe		
400 db	1.800 Ft/db	720
8. Földlabdás fák ültetése kikarózással 80x80x80 cm-es ültetőgödörbe, víztányér képzés		
100 db	15.000 Ft/db	1.500
9. Szabad gyökerű vagy konténeres virágzó- és örökzöld cserjék ültetése 2 db/m ² sűrűségben, Ø 20 cm átmérőjű és 40 cm mély fűrt ültetőgödörbe		
1.000 db	700 Ft/db	700
10. 1,5 m szélességű, szegély nélküli gyöngykavicsos sétaút és tanösvény építése 15 cm vtg-ban tükör-kiemeléssel, tömörítéssel		
500 fm	2.200 Ft/fm	1.100
11. Fa szerkezetű, nyitott oldalú szabadidő ház építése asztalokkal, padokkal berendezve, engedélyezett kiviteli terv alapján		
50 m ²	100.000 Ft/m	5.000
12. Gyalogos fahíd építése a vizesárok átkelési szakaszain 1,5 m szélességben (2 db)		
15 fm	60.000 Ft/m ²	900
13. Közjóléti berendezések elkészítése vagy beszerzése, kihelyezése		
- ülőgarnitúra		
5 db	85.000 Ft/db	425

- támlás ülőpad		
10 db	30.000 Ft/db	300
- nagyméretű tájékoztató tábla (150x100 cm)		
1 db	350.000 Ft/db	350
- tájékoztató tábla, tanösvény tábla (80x100 cm)		
7 db	200.000 Ft/db	1.400
- növénynév tábla		
30 db	4.000 Ft/db	120
- tűzrakóhely bográcsstartó vassal, 6 db ülőtönkkel		
3 db	95.000 Ft/db	285
- hulladékgyűjtő		
7 db	20.000 Ft/db	140
- játszóeszközök (legalább 2 db kombinált legyen közöttük)		
7 db	700.000 Ft/db	4.900
14. Madáretetők, madárodúk készítése, kihelyezése		
15 db	10.000 Ft/db	150
ÖSSZESEN:		NETTÓ 23.640
<i>azaz</i>		

NETTÓ Huszonhárommillió-hatszáznegyvenezer 00/100 forint.

b.) Pihenőhely

Magtár pihenő

Az önkormányzat elképzelése, hogy az egykori magtárban (109/1 hrsz.) múzeumot alakít ki. Ha ez megvalósul, akkor az érkező látogatók részére parkoló- és várakozó helyet kell biztosítani. Ennek tervezett helye az önkormányzati tulajdonban lévő 64 hrsz.-ú földrészlet, melynek területe 3.715 m². Művelési ága kivett, mocsár besorolással, a valóságban feltöltött és terepre rendezett terület.

A földrészlet északi részén, az utcára merőleges irányú beállással 10 db személygépkocsit befogadó parkolót javasolunk kialakítani 250 m²-es felszínen. Időjárástól függetlenített használatát 20 cm vtg. murvaburkolat létesítésével lehet biztosítani.

A parkoló határolására és árnyékolására 5 m-es tőtávolsággal 8 db földlabdás törökmogyoró ültetését javasoljuk 80x80x80 cm-es ültetőgödörbe, szűkség esetén részleges talajcserével, kikarózással.

A parkoló mellett 2 db ülőgarnitúra, 1 db tájékoztató tábla, 1 db hulladékgyűjtő kihelyezésével a várakozó látogatók kiszolgálásán túlmenően pihenőhelyül is szolgál a helyben lakók részére.

2-3 db egyszerű játszóeszköz és 2 db támlás ülőpad lehelyezésével a kisgyermekek részére kialakítható egy kis játszórét is. Ezt a funkciót teljessé lehet tenni egy 15x25 m-es nagyságú nyílt füves felszín kialakításával, ahol határozott pályaalaprajz és sportberendezés nélkül különböző labdajátékokat lehet játszani.

A közjóléti berendezések közé 5-7 db-ból álló facsoportok, a berendezésekkel és a nyílt felszínnel nem érintett területre 3x2 m-es hálózatba, jellemzően lombos fafajokból álló, sok fajú növénykiültetés elvégzését javasoljuk egy majdani park kialakítása érdekében.

Az ültetésre javasolt növényméret szabad gyökerű suháng, amelyek fűrt ültetőgödörbe ($\varnothing$ 30 cm) ültetendők. Miután feltöltött területről van szó, így előfordulhat rossz termőképességű föld is. Az ültetés során legyen annyi gondosság, hogy ilyen esetekben az ültetőgödörbe helyszínre szállított, jó minőségű termőföld kerüljön vissza.

Összességében 400 db suháng elültetésére kerülhet sor.

A 64 hrsz.-ú földrészlethez délről csatlakozik a szintén önkormányzati tulajdonban lévő 59 hrsz.-ú földrészlet, területe 4.600 m². Művelési ága kivett, szérűskert jelöléssel. A terület elhanyagolt, kétharmad részén sűrű akác és bálványfa beerdősülés van, a földrészlet déli sarkában a korábbiakban bemutatott ledőlt kökereszt található. Az előző földrészleten elkezdett park kialakítást ezen a földrészleten is lehet folytatni. Üres felszínén ugyanúgy 3x2 m-es ültetési hálózatba suhángültetés elvégzését javasoljuk. A fűvel borított felszínen – 3.000 m² – teljeskörű cserjeirtást, az akácós tözsám apasztását kell elvégezni, 20 m²-ként 1db egészséges faegyed maradjon vissza. A későbbi munkák elvégzésének megkönnyítése érdekében fontos, hogy a visszamaradt tuskók teteje a terepszintig legyen visszavágva, továbbá a sarjadzó-képesség csökkentése érdekében a tuskók (fa- és cserjetuskók egyaránt) vegyszeres kezelése is elvégzendő.

A bálványfa és az akác erőteljes terjeszkedő képességű, csak kevés egyed maradjon vissza ezekből a fafajokból.

A fenti módon előkészített és kiritkított fák közé fajgazdag suháng kiültetés elvégzését javasoljuk kb. 3 x 3 m-es hálózatba, ugyancsak egy majdani park megalapozása érdekében. Az 59 hrsz.-ú földrészleten összességében 600 db suháng méretű fa elültetését javasoljuk.

Mindkét földrészleten lehet számítani a téli rágásos és hántásos vadkárra, így az elültetett suhángokat egyedi vadvédelmi eszközzel kell ellátni.

A növénytelepítések kiviteli terv alapján végezhetők el.

Mennyiségi kimutatás és tervezői költségbecslés

eFt

1. Személygépkocsi parkoló kialakítása 20 cm vtg.-ú, kétrétegű murvaburkolattal, tükörkiemeléssel, tömörítéssel	250 m ²	2.000 Ft/m ²	500
---	--------------------	-------------------------	-----

2. Finom tereprendezés 0-20 cm vtg.-ban a pihenő- és játszóhelyen, a sporttéren			
1.000 m ²	80 Ft/m ²		80
3. Fűvesítés az előző felszíneken			
1.000 m ²	400 Ft/m ²		400
4. Gyepes felszínképzés rendszeres kaszálással (évi 4-5 alkalom) az előző területen			
1.000 m ²	50 Ft/m ²		50
5. Cserjeirtás, faállomány ritkítás, tuskókenés vegyszerrel			
3.000 m ²	80 Ft/m ²		240
6. Gépi- és kézi szárazúzózás			
4.600 m ²	20 Ft/m ²		92
7. Suháng méretű fák ültetése Ø 30 cm-es fűrt ültetőgödörbe, szükség esetén talajcserével, egyedi vadvédő eszköz feltétele			
1.000 db	1.800 Ft/db		1.800
8. Földlabdás fák ültetése a parkoló mellé kikarózással, 80x80x80 cm-es ültetőgödörbe, víztányér képzéssel			
8 db	15.000 Ft/db		120
9. Közjóléti berendezések elkészítése vagy beszerzése, kihelyezése			
- ülőgarnitúra			
2 db	85.000 Ft/db		170
- támlás ülőpad			
2 db	30.000 Ft/db		60
- tájékoztató tábla (80x100 cm)			
1 db	200.000 Ft/db		200
- hulladékgyűjtő			
1 db	20.000 Ft/db		20
- egyszerű játszóeszközök			
3 db	60.000 Ft/db		180
ÖSSZESEN:		NETTÓ	3.912
azaz			

NETTÓ Hárommillió-kilencszáztizenkettőezer oo/100 forint.

Temetői pihenő

A belterület szélén, a Hegyfalú felé vezető közút mellett helyezkedik el a temető. A közút másik oldalán a közelmúltban közművesített építési telkeket alakítottak ki, új építésű lakások jelennek meg. A temető 50 m-es védőtávolságába tartozó területen a rendezési terv közpark kialakítási kötelezettséget ír elő. Az érintett földrészletek: 135/7 és 135/15 hrsz.-ú telkek 5.376 m²-es együttes területtel.

A földterületeken meg kell oldani a temetői látogatók parkolási igényét, ehhez 10 db személygépkocsi részére kell murvás parkolót építeni 250 m²-es felszínen.

A parkolón túlmenően pihenőhely kialakítására is igény van, ennek javasolt berendezési tárgyai:

- 2 db ülőgarnitúra
- 2 db támlás ülőpad
- 1 db hulladékgyűjtő.

A közpark kialakítás elengedhetetlen feltétele a növénytelepítés. Ehhez első lépésben egy tág hálózatu (3x3 m), sok fajból álló, suháng méretű faültetést javasolunk, ez kiviteli terv alapján végezhető el. Becsült mennyiség 550 db.

Kb 10 év múlva a megeredéshez, a fejlődéshez, a kialakult viszonyokhoz igazítottan lehet sétautakat, díszítő értékű cserjekiültetéseket elvégezni, a lakóparkhoz igazítottan további csendes pihenőhelyeket létrehozni.

Az első ütemben tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 1.780 eFt.

**TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK BECSÜLT KÖLTSÉGE
RÉPCESZENTGYÖRGY KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN:
NETTÓ 29.332 eFt**

azaz

NETTÓ Huszonkilencmillió-háromszázharminckettőezer 00/100 forint.

4.3.7. Szeleste

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Az elmúlt évszázadok során, egészen 1950-ig, a községegyesítés évéig, igazából nem létezett Szeleste nevű falu, hanem mindig két Szeleste szerepelt a régi okiratokban. Ez a két falu a középkorban Magyarszeleste és Németszeleste, majd körülbelül a mohácsi vész korától pedig Alsószeleste és Felsőszeleste névvel különböztette meg magát egymástól, és a sok összekötő kapocs ellenére hosszú időn át megőrizte különállását.

A Szelesteyek őriztek egy nagyon régi oklevelet, mely szerint a község története egészen II. Géza király korába (1141-1162) vezet vissza.

Az oklevél két Szeleste keletkezéséről tudósít. II. Géza várjobbágyaiból lettek Magyarszeleste (a későbbi Felsőszeleste) földesurai, míg a Ják nemzetség egyes tagjai Németszelestét (a későbbi Alsószelestét) szerezték meg. Az utóbbi esetben a „Német” előtag a Ják nemzetség német származására vagy az általuk hozott telepésekre utalhat. De a feltevést erősíti az is, hogy Németszeleste templomának védőszentje Szent Lénárd volt, aki – Bálint Sándor szerint – „a bajor-osztrák szakrális tájnak kiváltképpen tisztelt szentje”.

A környék egyházi központja Répceszentgyörgy volt. A tehetős Szelesteyek 1318-ban építették Szelestén a templomot Szent István első vértanú tiszteletére.

A németszelesteiek a középkorban építették fel templomukat.

A Szelestey család legkiemelkedőbb alakja Felsőszelestey Gosztonyi János (...-1527), aki főpap, mecénás, diplomata, Jagelló-kori humanistáink egyik legjelentősebbike (II. Ulászló francia feleségének titkára, 1507-től váci, 1510-től győri, 1524-től erdélyi püspök). Erdélyi püspökként 1526-ban II. Lajos hívására hadba szállt, de Mohács mezejére nem jutott el. Zápolya János elfogatta, börtönbe vetette és megölette.

A két Szelestén egészen a 17. század végéig a Szelestey családtagok a földesurak, rajtuk kívül néhány egytelkes kismanes találni elvétve. A Szele és a Nagy nemes családok a 18. századra visszacsúsztak a jobbágysorokba. Az 1690-es években új földesurak jelentek meg a két Szelestén. A szomszédos Horváthok is a két Szeleste birtokába jutottak, sőt hamarosan ők lettek igazi urai. A 18. század közepétől birtokosok a Festeticsék is.

Szentgyörgyi Horváth Ádám 1855-ben neogót stílusban kastélyt építtetett Alsószelestén. 1871-től gróf Festetics Andor vette át a birtokot. Ő alsószelestei nagybirtokosként az első Wekerle-kormány, majd a Bánffy-kormány földművelésügyi minisztere volt.

Alsó- és Felsőszeleste közigazgatásilag a különböző szomszédos településekhez tartozott (Hegyfalu, Ölbő, Répceszentgyörgy). A két Szelestét 1950-ben egyesítették Nagyszeleste néven, majd 1951-től a község nevét Szelestére változtatták.

Az ország egészére jellemző módon itt is megkezdődött a mezőgazdaság erősza-
kos átalakítása, megalakult a Termelőszövetkezet, az 1970-es 80-as években je-
lentős állattartás folyt a településen. Az 1989-es választásokat követően a község
életében jelentős változások történtek. A kárpótlási folyamatban sokan termő-
földre jutottak, kisüzemi gazdálkodás alakult ki, az állattenyésztés erőteljesen
visszaszorult.

A település lakónépessége 2005-ben 716 fő volt.

(Forrás: www.szeleste.hu)

MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Emlékhely

Kápolna

Pósfa irányába haladva a 86. sz. főút mellett áll egy jó állapotú kis kápolna,
az építmény előtt 5 db betonlábas pad található. A vallási szertartások meg-
tarthatósága érdekében a kápolna környezetében szépen gondozott gyepfelü-
let található, szélén hiányos, fasor jellegű növénykiültetés van. A Kápolna
nyugalmát a 86. sz. főút hatalmas forgalma jelenleg erősen zavarja, az elke-
rülő út megépülésével ez várhatóan jelentősen mérséklődni fog.

Tervezett munkák:

- árnyalási céllal 10 db fa ültetése (vadgesztenye, kislevelű hárs, korai juhar)
- 3 db támlás ülőpad elhelyezése a tisztás szélére.

Egyéb közjóléti berendezés kihelyezését nem javasoljuk, a szertartások ide-
jén szükséges berendezéseket mobil eszközökkel kell megoldani.

Tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 240 eFt.

b.) Kastélypark

Szelestei Arborétum

Részletes ismertetése a II. kötetben található.

Tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 90.323 eFt

c.) Sportterület

Sportpálya

Szeleste gyepes labdarúgópályája a 288/1 hrsz.-ú földrészleten van, déli ha-
tárához kapcsolódik az Arborétumhoz tartozó törzsgyűjtemény telep.

A sportpálya nyugati oldala mellett kiöregedett és kiritkult akác fasor van,
amely egy 0,7 m magas és 2 m széles földprizmára került. Az akácok csúcs-
száradtak, fagyönggyel fertőzöttek, ezért minél előbb kivágandók. Helyére 4
m-es tőtávolsággal törökmogyoró fasor ültetését javasoljuk 0,5 m³-es
ültetőgödörbe, talajcserével (földprizma miatt száraz termőhely).

Ültetendő földlabdás növény mennyiség: 30 db.

A földprizma pálya felőli részsűjére díszítő cserjék kiültetését javasoljuk 10-
15 m-es szakaszokba ugyanannyi hézaggal. Javasolt cserjefajok: nyári orgo-
na, gyöngyvessző, tamariska, heverő kecskerágó, vörösgyűrűsom, ükör-

kelonc, cserszömörce. A szabadgyökerű vagy konténeres cserjék becsült mennyisége 2 db/m^2 kiültetési sűrűséggel számolva: 100 db.

A sportpálya Kossuth utca felőli oldalára, a labdafogó háló mögé fasor telepítése kívánkozik, ajánlott fafaja sorfa minőségű, földlabdás virágos kőris, mennyisége 3 m-es tőtávolságot feltételezve 20 db.

Ugyancsak fasor létesítését javasoljuk a sportpálya keleti, zártkerti ingatlanvégekkel határolt oldalára, az árok pálya felőli oldalára. Ide 4 m-es tőtávolsággal feketefenyő ültetését ajánljuk, szükséges mennyisége 30 db.

A sportpálya déli oldalára az Arborétum fáinak zavartalan látványa miatt faültetést nem javasolunk.

A sportpálya növényesítési munkáinak becsült költsége: NETTÓ 1.270 eFt.

d.) Fürdő

Strand és gyógyfürdő

A szelestei Gyógyfürdő közvetlenül az Arborétum mellett helyezkedik el. 1.400 m^2 -es vízfelszínét több medence biztosítja. A Gyógyfürdő Európa egyik legjobb minőségű gyógyvizével rendelkezik, mely 1.260 m mélységből tör elő, oldott ásványi anyag tartalma 5.500 mg/l . Összetételénél fogva elsősorban reumatikus, szív- és érrendszeri megbetegedések, bőrbetegségek, valamint nőgyógyászati problémák kezelésére ajánlott.

A magánkézen lévő létesítmény környezete rendezett, színvonalas vendéglátást biztosít, fejlesztési lehetőségeit egyelőre a település egészére vonatkozó szennyvízkezelési probléma korlátozza (jelenleg nincs olyan kapacitású szennyvíztisztító mű, amely biztosítaná bármilyen fejlesztés következtében jelentkező többlet igényeket). Talán ennek a fejlesztési korlátnak is köszönhető a gyógyfürdő alacsony kihasználtsága.

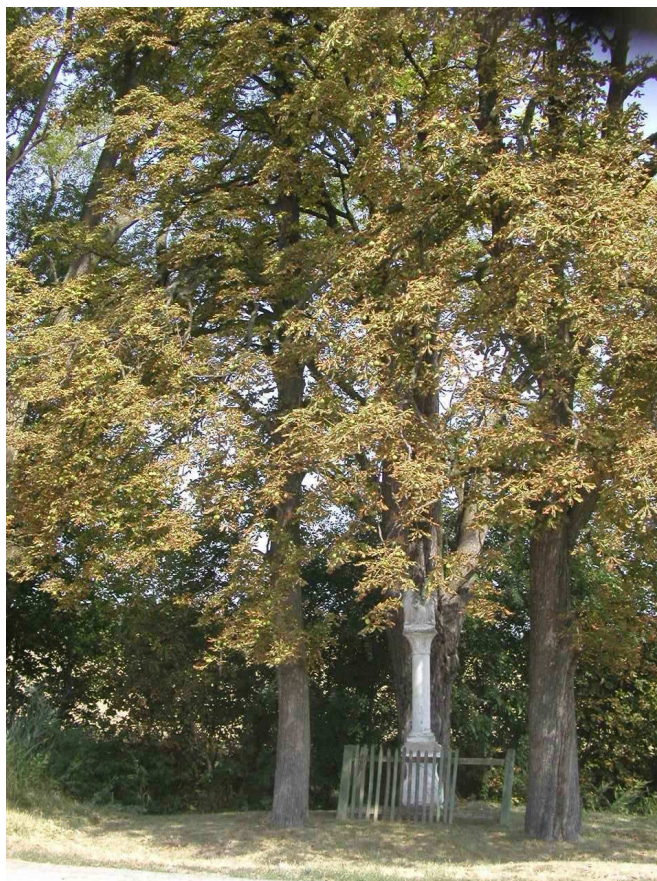
Fejlesztési tervünkhöz kapcsolódó feladat nincs.

e.) Külterületi kereszttek

Szeleste külterületén, a belterület (Felsőszeleste) északi határának közelében egy Szentháromság szobor és egy kőkereszt áll külterületi feltáró utak mellett. Az első vallási létesítményt 3 db idős vadgesztenye veszi körül, ezek a fák sajnos már betegek, továbbá a vadgesztenyelevél aknázó moly folyamatos kártétele tovább gyengíti egészségi állapotukat. A szobor közvetlen környezete szépen ápolat.

Tervezett munkák:

- száraz ág eltávolítás az idős fák koronáiból
- az idős fák elhalását követően 3 db fa kivágása, tuskó kiemelése, tereprendezés
- 4 db vadgesztenye (sorfa minőségű, földlabdás) ültetése
- a $2 \times 2 \text{ m}$ -es fakerítés cseréje
- 1 db ülőpad kihelyezése
- 1 db tájékoztató tábla kihelyezése a település vallástörténeti múltjának bemutatásával.

Szentháromságyszobor a vadgesztenyefákkal

A kőkereszt mellett 2 db idős vadgesztenye áll, az egyik fáról 2007-ben egy vastag ág lehasadt, az aknázó moly itt is jelen van. A létesítményt faoszlopokra és fakorlátokra erősített dróthálós kerítés veszi körbe 2x2 m-es kiterjedésben. A kőkereszt egy belvízlevezető csatorna és a Répceszentgyörgy irányába vezető mezőgazdasági földút melletti mély víztelenítő árok találkozásánál van, könnyű megközelítése csak hátulról, a szántóföld irányából lehetséges. A kőkereszt környezetét nem ápolják, nem használják.

Tervezett munkák:

- 1 db vadgesztenye kivágása tuskókiemeléssel együtt, tereprendezés
- száraz ág eltávolítás, koronakezelés a maradó fán
- 2 db vadgesztenye ültetése
- 80 m²-en rendszeres kaszálással kezelt gyepes felszín kialakítása
- meglévő kerítés cseréje 2x2 m-es léckerítésre (magassága 0,8-1 m)
- 6 fm-es gyalogos fahíd építése a kereszt előtti árok felett
- 1 db ülőpad kihelyezése.

A külterületi keresztéknél tervezett munkák becsült költsége:

NETTÓ 684 eFt.

**MEGLÉVŐ KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEKNÉL TERVEZETT MUNKÁK
BECSÜLT KÖLTSÉGE
SZELESTE KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN:
NETTÓ 92.517 eFt**

azaz

NETTÓ Kilencvenkétfmillió-ötszáztizenhétezer 00/100 forint.

TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK

a.) Kirándulóhely

Tuskós – szabadidőközpont

Az egykori Váti gyakorlótér Szeleste közigazgatási területén lévő részét Tuskósnak nevezik. A közel 97 ha-os volt katonai területen a közelmúltban orosz lokátorállomás volt, mára már minden katonai létesítményt eltávolítottak vagy felszámoltak, a terület ilyen szempontból üres, ezzel együtt számottevő építési törmelék, épületalap, útalap maradt vissza. Állítólag a robbanásveszélyes helyeket sem számolták fel teljes körűen. A területet korábbiakban legeltették, ám ez a tevékenység is felszámolódott.

A felhagyásból adódóan elindult a szukcessziós folyamat, fás-bokros terület alakult ki, amely mély fekvésének köszönhetően igen változatos élővilággal bír. Ezek közül kiemelkedő az énekesmadarak fajgazdagsága és mennyisége. A területen számos nyomvonalat alakítottak ki, ezeken rendszeres szárazúzózással akadályozzák meg az elcserjésedést, ezzel elősegítve a törpekákás iszaptársulások fennmaradását. Korábban értékes égerligetek alakultak ki, ezek nagy részéből az orosz katonák a haszonfát kivágták, ám ettől függetlenül ezek a területek továbbra is megtartandók és kímélendők.

A Tuskós a NATURA 2000 területek közé tartozik, mint kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület (területkód: HUON 20005, név: Váti gyakorlótér, természetvédelmi kezelő: Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság [továbbiakban ÖNPI]).

A terület jelenleg a Magyar Állam tulajdonában, ezen belül honvédségi kezelésben van, „papíron” a Savaria Dandár kiképzőhelye, a valóságban évek óta nem történik itt semmiféle katonai tevékenység.

Alkalmanként helyi szervezésű terepversenyeket szoktak tartani, ennek és a vadászatnak köszönhető a kikaszált nyomvonalak.

A terület kezeletlensége természetvédelmi szempontból sem jó, hiszen az elbozótosodással éppen a védett növénytársulások szűnnek meg, a Tuskós északi részén valószínűleg ez már most bekövetkezett.

Szeleste önkormányzata szeretné ezt a kezeletlenséget felszámolni, a területet a természetvédelmi igények szem előtt tartásával, helyi vállalkozók bevonásával hasznosítani kívánja. Ennek első lépcsője az állami tulajdon megszerzése, ez ügyben már különböző szinten történtek előkészítő tárgyalások. Ezek eredményessége ma még nem látható, a tárgyalásokat az önkormányzat folytatni kívánja.

Az Önkormányzat a Tuskós megszerzése esetén egy sport- és szabadidőközpontot kíván kialakítani, a területet a védettség szem előtt tartásával kezelni. A szabadidőközpont kiváló kiegészítése lenne a település idegenforgalmi tevékenységének, jelentősen hozzá tudna járulni annak fejlesztéséhez, sokszínűbbé tételéhez.

A Tuskós kiválóan alkalmas személygépkocsis és motorkerékpáros terepversenyekhez, a tereplovagláshoz, különböző extrém sportokhoz.

Természetvédelmi igény a terület mérsékelt gépes járása. Olyan kettős pályarendszert kell kialakítani, amely lehetővé teszi az egyes szakaszok egy éves pihentetését. Azonban e mellett sem engedhető meg a pályák túlzott használata (országos vagy nemzetközi szintű versenyek ne kerüljenek megrendezésre). A nyomvonal-kijelölés és a használat mértéke az ÖNPI-gal részletesen egyeztetendő.

A sport- és szabadidőközpont kialakítás fejlesztési programja:

- pályanyomvonalak kitűzése (gépjárműves, lovas)
- rendezvényter kialakítása, közjóléti berendezések csoportos és szórt elhelyezése
- madármegfigyelő hely kialakítása (Madarak Fák Napja, az ÖNPI bemutató jellegű madárgyűrzéseket vállal)
- oktatótisztás képzés, tanösvény létesítés
- szarvasmarha (szürkemarha) legeltetés és bemutatás
- igényes horgászati lehetőség biztosítása a „Ruszki-tó” kotrásával (természetes partszél megóvandó, iszapot el kell szállítani, stégek és horgászkunyhók nem létesíthetők)
- vadaskert kialakítás a Tuskós északi részén.

A Tuskós területfelhasználási tervét a tulajdonviszonyok tisztázása, a befektetői szándékok pontos ismerete alapján kell majd összeállítani.

Az egyeztetések alapján elkészült programunk mennyiségi mutatóit és tervezői költségbecslését az alábbiakban adjuk meg azzal a céllal, hogy a döntéshozók nagyságrendi tájékoztatást kapjanak. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy a konkrét megvalósításokhoz részletesebb tervekre van szükség.

A Tuskós jelenlegi állapota

Költségbeclés

		<u>eFt</u>
1. Cserjeirtás tuskókiszedéssel együtt		
200.000 m ²	80 Ft/m ²	16.000
2. Nyomvonalak évi kétszeri gépi kaszálása		
8-10 m szélességben		
40.000 m ²	2 Ft/m ²	80
3. Tókotrás, az iszap elszállítása		
17.000 m ³	2.500 Ft/m ³	42.500
4. Vízkormányzási műtárgyak újjáépítése		500
5. Nyitott oldalú, fa szerkezetű fogadóépület építése		
asztalokkal, padokkal		
80 m ²	60.000 Ft/m ²	4.800
6. Közjóléti berendezések elkészítése vagy beszerzése,		
kihelyezése		
- ülőgarnitúra		
10 db	85.000 Ft/db	850
- támlás ülőpad		
10 db	30.000 Ft/db	300
- nagyméretű térképes tájékoztató tábla (150x100 cm)		
1 db	350.000 Ft/db	350
- tájékoztató tábla, tanösvény tábla (80x100 cm)		
7 db	200.000 Ft/db	1.400
- irányító tábla		
10 db	20.000 Ft/db	200
- tűzrakóhely bográcstartó vassal, 6 db ülőtönkkel		
3 db	95.000 Ft/db	285
- kétegységes, zárt ürgödrös WC		
2 db	400.000 Ft/db	800
- hulladékgyűjtő		
10 db	20.000 Ft/db	200
7. Madáretetők, madárodúk		
15 db	10.000 Ft/db	150

Összesen: NETTÓ 68.415

azaz

NETTÓ Hatvannyolcmillió-négyszáztizenötezer 00/100 forint.

b.) Pihenőhely

Horgászpihenő

A Tuskós déli határát a Kőris-patak alkotja. Ezen a patakon az orosz katonák kialakítottak egy jelenleg 1,7 ha-os vízfelszínű tavat, helyi elnevezése Ruszki tó. A katonák elvonulása után kedvenc horgásztóvá vált, Vátról sokan járnak ide horgászni.

A tavat völgyzárógát építésével létesítették, ennek déli végén van a bukóaknás csóáteresz. A tavat régen nem kotorták, medre feltöltődött, elhinarasodott, szegélyén sűrű nádas és füzes alakult ki. Miután a horgászok csak a gátat használják, így a tó gáton kívüli partvonala érintetlen, igen gazdag élővilág található itt.

A gát északi végén, annak mentett oldalán korábban faházakból álló üdülőhelyet alakítottak ki. Ma már csak a tereprendezett felszín és a növénykiültetés utal erre. Ez a hely kiválóan alkalmas egy pihenőhely újbóli létesítéséhez, melynek során az alábbi közjóléti berendezések kihelyezését javasoljuk:

- 1 db védőházikó (6-8 m² alapterületű)
- 1 db zárt ürgödrös WC
- 2 db tűzrakóhely
- 2 db ülőgarnitúra
- 5 db támlás ülőpad (ebből a gátra 2-3 db)
- 1 db tájékoztató tábla a helyszín múltjának bemutatásával (80x100 cm)
- 5 db hulladékgyűjtő (ebből a gátra 2-3 db).

Hulladékgyűjtőket csak akkor szabad kihelyezni, ha a helyi horgászegyesület vállalja azok rendszeres ürítését. A WC létesítésének ugyanez a feltétele, nem gondozott illemhelyet senki sem használ, létrehozásának nincs értelme.

A helyszín alkalmas sportrét kialakítására is. Ennek érdekében csupán a rendszeres kaszálást (évi 6-8 alkalom) kell elvégezni, a felszín adott. A pihenőhelyen összességében 1.500 m²-es felszínen kell a rendszeres kaszálást elvégezni.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 1.110 eFt.

A Ruszki tó

A Horgászpihenő helye

Pocsári pihenő

A 86. sz. főút és a Felsőszeleste irányába vezető közút csatlakozási pontja mellett van egy kb. 900 m² nagyságú, háromszög alakú gyepes rész, szórtan idős és fiatal fák találhatók rajta. A terület északi határát egy keskeny erdősáv adja. A terület északi szélén, a belterületi utca mellett egy nagyon jó állapotú kőkereszt áll.

A rendszeres kaszált gyepes felszínt sekély víztelenítő árkok határolják, a 86. sz. főút 90°-os ívének vizuális jelzésére hamisciprus facsoportot ültettek (5 db).

A leírt terület mellett halad el az Országos Kéktúra útvonala, továbbá kerékpárutak találkozási pontja is lesz itt. Ezekből adódóan az elkerülő M86 gyorsforgalmi út I. ütemének megépítését követően itt egy kis pihenőhely kialakítását javasoljuk. A jelenlegi hatalmas gépjárműves forgalom mellett most még nem szabad ezt a létesítményt megépíteni.

A tervezett pihenőhely berendezési tárgyait a meglévő fák (hamisciprus, korai juhar) alatt javasoljuk elhelyezni.

Kihelyezésre javasolt közjóléti berendezések:

- 1 db ülőgarnitúra
- 1 db támlás ülőpad
- 1 db tájékoztató tábla Szeleste bemutatásával
- 1 db öt egységes kerékpártároló (nyitott kivitel)
- 1 db hulladékgyűjtő.

A tervezett pihenőhely szolgáltatási színvonalát nagyban növelné, ha ott egy nyomókút segítségével ivóvízhez lehetne jutni.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 485 eFt.

Újmajori pihenő

A hasznosítás előtt álló Új majortól nyugatra vezető erdészeti feltáró út mellett, a Szeleste 1F jelű erdőrészlet délnyugati sarkában áll egy felhagyott munkásmelegedő, ezt a közelmúltban már csak eszköztárolásra használták, jelenleg nincs funkciója.

A terület állami tulajdonban van, az erdő kezelője a Szombathelyi Erdészeti Igazgatóság.

Az erdészeti feltáró út kerékpáros igénybevételét tervezzük, ehhez kapcsolódóan a faház felújítandó és nyitottá teendő, a faházon belül körben ülőpadokat, továbbá legalább egy asztalt el kell helyezni. A kémény jó állapotú, megvizsgálandó a biztonságos tűzgyújtás lehetősége és ha arra mód nyílik, akkor annak műszaki feltételeit meg lehet valósítani.

A faház 200 m²-es környezetében rendszeres kaszálással gondozott gyepes felszín képzendő, erre az alábbi közjóléti berendezések kihelyezését javasoljuk:

- 2 db ülőgarnitúra
- 1 db támlás ülőpad
- 1 db tájékoztató tábla az erdei viselkedéskultúráról, az erdészeti utak kerékpáros használhatóságának szabályairól az igénybe vehető feltáró utak térképes ábrázolásával együtt.

Tűzrakóhely itt ne létesüljön, sőt figyelmeztető táblán az állandó tűzgyújtási tilalomra fel is kell hívni a figyelmet.

A tervezett munkák becsült költsége: NETTÓ 915 eFt.

Felhagyott melegedőház

Közzóléti berendezések helye az út másik oldalán

c.) **Kemping**

A gyógyfürdő mellett a szálláslehetőségek bővítése érdekében kemping létesítése, ezen belül erdei iskola üzemeltetése tervezett. A kemping területfelhasználási terve, műszaki tervei elkészültek, fejlesztési tervünkhöz kapcsolódó tervezési feladat a tervezett fák fafajának meghatározása. Ehhez segítségül az önkormányzattól kapott térképlapot használtuk, a tervezett fák helyét és szerepét a térképlap mutatja (Vasi Agilitás Tervező és Szolgáltató Kft, Szombathely: Szeleste, Camping vízellátása – vízjogi létesítési engedélyezési terv; 2005. november).

Fafaj javaslat:

- Épületek (recepció, faházak, közösségi és kereskedelmi létesítmények) környezetében elhelyezendő fák 15 db
 - Paulownia tomentosa
 - Kínai császárfafa
 - Tilia tomentosa „Szeleste”
 - Ezüst hárs
- Sportpályák környezetében lévő fák 10 db
 - Sophora japonica
 - Japán akác
 - Tilia tomentosa „Szeleste”
 - Ezüst hárs

- Lakókocsis leállóhelyek fái	45 db
- Acer platanoides	- Korai juhar
- Aesculus carnea	- Hússzínű vadgesztenye
- Quercus rubra	- Vörös tölgy
- Sátorozóhelyek fái
25 db
- Betula pendula	- Nyír
- Celtis occidentalis	- Nyugati ostorfa
- Fraxinus excelsior	- Magas kőris
- Kossuth utca felőli fasor 5 m-es tőtávolsággal
20 db
- Fraxinus ornus	- Virágos kőris

Az elültetendő fák földlabdásak és sorfa minőségűek legyenek, minimális törzskerület 15 cm. Az ültetőgödör mérete 80x80x80 cm, ültetéskor részleges talajcserét javaslunk az ültetőgödörbe. Az öntözés hatékonyságát elősegítő dréncső elhelyezéséről nem szabad elfeledkezni, továbbá fontos a fák kikarózása is. A lakókocsis leállóhelyeknél a törzssérülések megelőzése érdekében egyedi törzsvédők elhelyezését is javasoljuk.

A fák nevelése magas törzsszel történjen, erre az igényre már a fák vásárlásakor is oda kell figyelni.

A Kossuth utca felőli kiültetés 2008 tavaszán szil fasor elhelyezésével és cserjesáv létesítésével megtörtént.

A kempingfásítás becsült költsége: NETTÓ 2. 070 eFt.

**TERVEZETT KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK BECSÜLT KÖLTSÉGE
SZELESTE KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉN:
NETTÓ 72.995 eFt**

azaz

NETTÓ Hetvenkettőmillió-kilencszázkilencvenötezer 00/100 forint.

4.4. Növénytelepítési terv

„(1) Erdei faállomány korábban más művelési ágú ingatlanon való telepítése (a továbbiakban erdőtelepítés), valamint a fásítás telepítése az ország környezeti állapotának javítását, a természeti értékek és a táj, a termőföld, a vizek és az egyes emberi létesítmények védelmét, a természeti erőforrások bővítését, valamint a telepítők gazdasági érdekeit szolgálja.” (1996. évi LIV. törvény 34. §)

4.4.1. Külterületi erdőtelepítési lehetőségek

Az erdőtömb körüli peremterületeken alacsony termőképességű szántó művelési ágú területek találhatók. Az állattartás megszűntével sok a felhagyott gyepterület. A felsorolt területek hasznosítási lehetőségül az erdőtelepítést ajánlja tervünk.

Az erdőtelepítési lehetőségek feltárása során egyrészt a földtulajdonosi akaratot, másrészt a településrendezési tervekben szereplő véderdőtelepítési előírásokat vettük alapul (a véderdősávokkal a következő fejezetben foglalkozunk). Hangsúlyozzuk, hogy a tervünkben szereplő erdőtelepítési tervezet csak a lehetőségek feltárását szolgálja, megvalósításuk engedélyezett erdőtelepítési kiviteli tervdokumentációhoz kötött. (Engedélyező hatóság: Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóság, Szombathely, Batthyány tér 2.) A kiviteli terv a termőhelynek megfelelő faállomány meghatározásán túlmenően az erdőtelepítés támogathatóságának is feltétele, továbbá pontosan rögzíti az elvégzendő munkák körét és szabályait.

Az erdőtelepítési lehetőségek térbeni elhelyezkedését tervtérképünkön rögzítettük, fontosabb mutatóit az alábbi táblázatban foglaltuk össze. Megfeleltetésük a „Jel” oszlop alapján végezhető el (E_1 ; E_2 ; ...).

Erdőtelepítések kimutatása

Település	Jel	Terület	Célállomány	Telepítés célja	Hrsz	Műv.ág	Tulajdonos
Acsád	E1	2.69	EKL, EL, KST-F	Új lakóterület zöldterülete (közpark)	010/8 010/9	SZ SZ	Magán Magán
	E2	18.87	CS-EL	Védő erdő létesítés	043/3	SZ	Magán
	E3	11.56	CS-KST	Védő erdő létesítés	045/1a	SZ	Magán
Bő	E4	14.18	CS-KST	Új üdülőkert és sportterület védőfásítása (sz=100 m)	0104/1 099/10-14	SZ SZ	Magán Magán
	E5	12.97	KST-CS	Új üdülőkert védőfásítása	0108/66	SZ	Magán
	E6	15.65	KST-CS, HNY	Új edzőpályák védőfásítása	0108/71-74	SZ	Magán
	E7	6.22	KST-K, HNY	Tartalék üdülőkert védőfásítása	0123/1-2 0123/12	SZ SZ	Magán Magán
	E8	14.24	KST-K, HNY	Védő erdő létesítés	0123/13	SZ	Magán
	E9	24.28	KST-K, HNY	Védő erdő létesítés	0121/13	SZ	Magán
	E10	6.03	KST-CS	Védő erdő létesítés	0131/54-55 0131/56a 0131/56b 0131/57a 0131/57b 0131/57c 0131/58	SZ SZ E SZ E E SZ	Magán Magán Magán Magán Magán Magán Magán
	E11	0.96	CS-KST	Erdőkertület kiegészítés	071/2 071/4-5	SZ SZ	Magán Magán
	E12	0.45	CS-EL	Erdőkertület kiegészítés	063	L	Magán
	E13	1.15	EKL	Zöldterület (közpark)	128/1-2	SZ	Magán
Gór	E14	2.81	KST-EL	Védő erdő létesítés	084/2	SZ	Magán
	E15	1.82	VT	Gazdasági erdő létesítés	025/?	SZ	Magán
Pósfa	E16	16.30	CS-KST	Gazdasági és védő erdő létesítés	0159/9-10	SZ	Magán
	E17	3.50	VT	Gazdasági erdő létesítés	05	SZ	Magán
	E18	3.79	VT	Védő erdő létesítés	03/2-3	SZ	Magán
	E19	3.27	A-HNY	Rekultiváció	0115/1,5	kav.bánya	Magán

Település	Jel	Terület	Célállomány	Telepítés célja	Hrsz	Műv.ág	Tulajdonos
Répcseszentgyörgy	E20	2.62	HNY-EL	Erdőterület kiegészítés	035/3	R	Önkormányzat
	E21	0.36	A	Rekultiváció	059 060/6	kivett kivett	Önkormányzat Önkormányzat
Szeleste	E22	15.58	CS-KST	Gazdasági erdő létesítés	0214/12-14 0214/17-18	sz sz	Magán Magán
	E23	2.68	CS	Gazdasági erdő létesítés	0207/5	sz	Magán
	E24	2.89	CS	Gazdasági erdő létesítés	0205/6-12	sz	Magán
	E25	15.51	CS-EF	Gazdasági erdő létesítés	0208/5	sz	Magán
	E26	20.85	CS-EF	Erdőtömb bővítés	0171	sz	Magán
	E27	9.62	KST-K	Erdőtömb bővítés	0142/1-2	L	Magán
	E28	10.31	KST-K	Erdőtömb bővítés	0144/6	sz	Magán
	E29	12.01	KST-CS	Erdőtömb bővítés	0144/1	L	Magán
	E30	9.42	CS-EF	Erdőtömb bővítés	0123/1	L	Magán
	E31	1.03	EKL	Közjóléti erdő létesítés	087/1	sz	Magán
	E32	22.49	CS-KST	Védő erdő létesítés	075	sz	Magán
	E33	11.11	CS-KST, EKL	Védő erdő létesítés (NAT 2000)	062/2	sz	Magán
	E34	5.01	CS-EF	Erdőterület bővítés (NAT 2000)	060/1	sz	Magán
Osszesen:		302.23 ha					

A Célállomány-rövidítések magyarázata:

KST-CS	- Cseres-kocsányos tölgyes
KST-K	- Kőrises-kocsányos tölgyes
KST-EL	- Egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes
KST-F	- Fenyő elegyes-kocsányos tölgyes
CS	- Cseres
CS-KST	- Kocsányos tölgyes-cseres
CS-EL	- Egyéb lomb elegyes-cseres
CS-EF	- Erdeifenyves-cseres
A	- Akác
A-HNY	- Hazai nyáras-akác
VT	- Vörös tölgyes
EKL	- Egyéb kemény lombos
EL	- Egyéb lágy lombos
HNY	- Hazai nyár
HNY-EL	- Egyéb lomb elegyes-hazai nyáras

Valamennyi célállomány esetében ajánlatos egyéb kemény lombos fafajok és vadgyümölcsök szórt elegyítése.

Tervezési területünk erdeiben az akácok területi részaránya 34%. Az erdőtelepítők előszeretettel ültetik az akácot gyors növekedése, egyszerű nevelhetősége miatt. Ennek ellenére a javasolt célállományok között csak a rekultiválandó területen szerepeltetjük. Oka elméleti: egyrészt az akác nem őshonos fafaj, agresszív terjeszkedőképességű, másrészt adott termőhelyeken az általunk javasolt célállományok nagyobb fatömeget produkálnak (igaz hosszabb idő alatt), sokkal változatosabbak, biodiverzebbek, a talajt nem változtatják meg, kedvezőbb tájképet alkotnak.

Az erdőtelepítés megkezdését követően a befejezés várható időpontja a tervezett célállományoktól függően változó:

- kocsányos tölgyeseknél, csereseknél	7-9 év
- egyéb kemény lombosoknál, vörös tölgyeseknél	6-8 év
- hazai nyárasoknál, egyéb lágy lombosoknál	3-5 év

Az erdőtelepítés végrehajtásának fontosabb technológiai előírásai:

- elcserjésedett területen bozótirtás, tuskókiemelés, gyökérfésülés, terület letakarítás, durva tereprendezés
- teljes talajelőkészítés normál mélységű szántással, tárcsázás, simítózás
- ültetési sorok kitűzése
- makkvetés vetőgéppel illetve csemeteültetés géppel vagy kézzel
- szükség szerint vadkárelhárító kerítés vagy villanypásztor építése
- ápolás.

4.4.2. Véderdősáv telepítések

Az újonnan elkészített településrendezési tervekben számottevő véderdő telepítési előírás van. A fátlan síkon a szél elleni védelmen túlmenően a tájkép kedvező formálása miatt is szükséges véderdősávok kialakítása, továbbá nem szabad megfeledkezni az erdősávok nagyon fontos élőhely bővítő-, ökológiai folyosót biztosító szerepéről sem.

A meglévő erdősávok általában erdő művelési ágú földrészleten helyezkednek el, területtel rendelkeznek, általános szélességük 20-30 m. Amennyiben ezeken az erdőtörvénynek megfelelő faállomány van, úgy azok erdőtervezettek, térképmellékletünkön meglévő erdőként szerepelnek.

A fátlan síkon igen kevés erdősávot találunk, az itt lévő mezőgazdasági területek zöldfelületi rendszerének kialakításához erdősáv telepítésekre van szükség. Ezen túlmenően a meglévő és tervezett lakóterületek, üdülőterületek, egyéb beépített területek, vonalas létesítmények védelme is erdősávot kíván.

A véderdősávok szerepe, funkciója:

- élőhely bővítés, ökológiai folyosó létrehozás
- defláció elleni védelem
- hófogó erdősáv
- lakópark védelem
- ipari parkok és területek keretezése, takarása
- M86 gyorsforgalmi út keretezése, lehatárolása.

Az erdősávok hatását elhelyezkedésükön kívül magasságuk, szélességük és szerkezetük befolyásolja. A különböző védelmi feladatok ellátására és a változó termőhelyi adottságok miatt más-más típusú és szerkezetű erdősávra van szükség.

A termőhelyi adottságok nagyban meghatározzák a választható fafajok körét, ám ezeken belül a fafaj jellemzői alapján kell kiválasztani az ültetendő fafajokat.

Nem kell sok fafajt alkalmazni, törekedni kell az egyszerűsége.

A kedvező szerkezet kialakítása jelentős mértékben az alkalmazott fő- és töltelék fajok, valamint a cserjefajok megválasztásától és elegyítési módjától függ.

Tervezési területünkön tervezett véderdősávok kimutatását a következő táblázat tartalmazza, térbeni elhelyezkedésüket a mellékelt tervtérkép mutatja.

Megfeleltetésük a „Jel” mező alapján történhet (Es1; Es2; ...).

Fontos, hogy az utak uralkodó szélirány felőli oldalára – észak, északnyugat – tervezett erdősávok esetében az út és az erdősáv széle között fátlan sávnak kell maradnia, ahová a szél le tudja tenni a havat. Ennek a szabad sávnak a szélessége alapvetően a létesítendő erdősáv szerkezetétől függ, általában 15-20 m szélesnek kell lennie.

A véderdősáv-rendszer kialakításának legfőbb akadálya a területhiány. Az erdősáv-rendszer egységes kialakítása csak abban az esetben valósulhat meg, ha az ehhez szükséges területek egy kézben – önkormányzati, állami vagy egy magánszemély – vannak. Az önkormányzatnak nincs pénze a területvásárlásra, az állami és egyszemélyi szerepvállalásnak egyelőre nincs meg a motivációja.

Az erdősáv-telepítés az erdőtelepítéshez hasonló módon támogatható. Ehhez erdőtelepítési kiviteli tervdokumentációra és az erdészeti szakhatósághoz benyújtott pályázatra van szükség.

Tervezett véderdősávok kimutatása

Jel	Település	Helyrajzi szám	Szerep	Terület (ha)	Szélesség (m)	Erdősáv típus	Megjegyzés
Es1	Acsád	010/7-8	Tervezett belterületi védőfásítása	0.95	25	KST	
Es2	Acsád	010/8-9	Tervezett belterületi védőfásítása	0.39	40	KST	Közkert lesz
Es3	Acsád	010/12-24	Belterület védőfásítása	0.59	10	ÓNY-MK-EH	
Es4	Acsád	038/1	Temető keretező fásítása	0.6	30	KST	
Es5	Acsád	0118/18	Vízmű keretező fásítása	0.25	változó	CS-EF	
Es6	Acsád	036/1	Major takarófásítása	0.11	15	KONY	
Es7	Bó	0108/1, 5-6, 33-34, 37-38, 54, 59-62, 75-77	Tervezett üdülőpark védőfásítása	2.06	változó	KST	Közpark lesz
Es8	Bó	0108/52, 0108/66	Tervezett üdülőpark védőfásítása	3.71	változó	KST	Erdei tornapálya helyszíne
Es9	Bó	0108/65, 0108/71	Tervezett edzőpályák keretező fásítása	1.93	változó	KST	Erdei tornapálya helyszíne
Es10	Bó	0108/65, 0121/4-10	Tartalék üdülőterület és sportterület védőfásítása	3.92	változó	KST	
Es11	Bó	057/8	Sport- és szabadidőtér védőfásítása	0.33	20	CS-EF	
Es12	Bó	057/11-13	Sport- és szabadidőtér védőfásítása	0.36	változó	CS-EF	
Es13	Bó	055/41-43	Nagyér-patak védőfásítása	0.89	változó	MÉ	
Es14	Bó	055/18, 053/3	Belterület védőfásítása	1.85	40	ÓNY-MK-EH	
Es15	Hegyfalu	029/4-6, 8-10	Települést védő fásítás	7.22	40	MÉ	
Es16	Hegyfalu	054/11	Temető védőfásítása	0.09	10	KST	
Es17	Hegyfalu	054/8, 10, 12	Mezőgazdasági üzem takarófásítása	2.29	50	ÓNY-MK-EH	
Es18	Hegyfalu	057/14-17, 29-30, 38, 40, 43, 48-50	Gazdasági terület takarófásítása	1.29	30	CS-EF	
Es19	Hegyfalu	292/1	Vasút határoló fásítása	0.24	változó	MÉ	
Es20	Hegyfalu	--	M86 út védőfásítása	34.06	85	KST	
Es21	Hegyfalu	--	M86 út védőfásítása	33.84	85	KST	
Es22	Pósfa	--	M86 út védőfásítása	11.43	85	KST	
Es23	Pósfa	--	M86 út védőfásítása	12.81	85	KST	
Es24	Pósfa	32	Ipari terület takarófásítása	0.35	25	KONY	
Es25	Répcseszentgyörgy	2	Közbiztonsági fásítás	0.51	változó	KST	Közpark lesz
Es26	Répcseszentgyörgy	59, 60	Közbiztonsági fásítás	0.70	változó	CS-EF	Közpark lesz
Es27	Répcseszentgyörgy	135/7, 135/15	Lakópark takarófásítása	0.52	változó	CS-EF	Közpark lesz
Es28	Szeleste	0128/5	Állattartó telep takarófásítása	1.81	változó	CS-EF	
Es29	Szeleste	293/2	Ipari park keretező fásítása	0.30	20	KONY	
Es30	Szeleste	0120/4, 0120/6	Ipari park takaró fásítása	0.56	30	CS-EF	
Es31	Szeleste	252-256	Növénykert védőfásítása	0.95	változó	KST	
Es32	Szeleste	--	M86 út védőfásítása	21.46	85	KST	
Es33	Szeleste	--	M86 út védőfásítása	20.77	85	KST	
Es34	Szeleste	037/3-4	Bio üzem takarófásítása	0.87	15	ÓNY-MK-EH	
Összesen:				170.01			

Megjegyzés: Az M86 gyorsforgalmi út védőfásítása kisajátítás után valósítható meg, ezt követően földrendezés szükséges. Jelenleg sok földrészletet érint a tervezett fásítás, helyhiány miatt ezek felsorolásától eltekintettünk.

4.4.3. Fasortelepítések

A fasoroknak a fátlan síkokon fontos tájlesztettkai szerepe van. Általában vonalas létesítmények mellett hozzák létre s ezzel kirajzolódik azok térbeni helye.

Tervezési területünk síksági részét vizsgálva általánosságban megállapítható, hogy hiányoznak a karakteres, egyöntetű fasorok. A közutak mellett alig-alig találunk fasordarabokat, pedig korábban általánosak voltak, de előregedésük okán azokat kivágták és helyettük nem telepítettek újakat, nem létesültek közutakat kísérő fa- és cserjecsoportok sem.

A külterületi mezőgazdasági utak mellett is voltak korábban fasorok, de azok rendre kivágásra kerültek, helyük elbozótosodott, a tuskósarjaknak köszönhetően áthatolhatatlan sűrűségű 5-15 m széles növényzóna alakult ki. A mezőgazdasági utak mellett a hazai nyarakon kívül akácok és gyümölcsfák voltak, illetve egy-két szakaszon még ma is vannak. A mezőgazdasági területek művelésének háttérbe szorulásával párhuzamosan az út menti területek gondozása is megszűnt. Ennek következménye az egyre szélesedő cserjesávok kialakulása, a felhagyott mezőgazdasági utak közlekedési úrszelvényének szűkülése és megszűnése.

Ezek az út menti cserjesávok ökológiai folyosóknak nagyon jók, ám az út használhatóságát a cserjék visszaszorításával fenn kellene tartani. A benőtt utak esetében az alkalmankénti gépjárműves forgalom az út és a cserjesávon kívüli területeken történik, ami a termőföld területének csökkenéséhez, továbbá több nyom kialakulásához vezet.

A tervezett fasorok döntően egy sorosak, 6-8 m tőtávolságra kell gödrös ültetéssel kiültetni a fákat. A kiültetési növényanyag suháng méretű, szabadgyökerű, ám lehet földlabdás is. A kiültetéssel egy időben a faegyed mellett egy támasztó- és védő(jelző) karót is el kell helyezni, továbbá nagyon lényeges az 1 m átmérőjű víztányér elkészítése. Ez segíti a faegyed melletti talajszellőzést, a száraz időszakok öntözésének hatékonyságát, rendszeres művelés esetén a gyommentesen tartást. Gondoskodni kell a vadkár elleni védelemről is egyedi törzsvédő eszköz felhelyezésével.

A fasorok sok esetben korábbi fasorok helyére kerülnek, ahol a kezeletlenségnek köszönhetően változó szélességű cserjesávok vannak. Ezeket nem kell a fasortelepítés miatt felszámolni, ám a kiültetett növények zavartalan fejlődését biztosítani kell. Ennek érdekében az ültetési hely 2-3 m-es környezetében az ott lévő tuskósarjakat és a cserjéket tuskóikkal együtt el kell távolítani, a későbbiekben pedig rendszeres visszavágással biztosítani kell a kiültetett fácskák zavartalan fejlődését.

A fasortelepítések koordinálását az önkormányzatoknak kell felvállalniuk.

A fasorok létesítése ellen általában a helyhiányra hivatkozva szoktak kifogásokat felhozni. Miután az egy soros fasor nem foglal el számszerűsíthető területet, ezért ez a hivatkozás nem állja meg a helyét. Az tény, hogy kis mértékben akadályozza a mezőgazdasági művelést (útban van a fordulóban a gépnek), továbbá árnyaló hatása természsökkenést okoz, de ez annyira minimális, hogy ettől el lehet tekin-

teni. Pozitív tájesztétikai szerepe lényegesen nagyobb a felsorolt hátrányoknál, igaz, hogy az csak áttételesen forintosítható.

A fasor létesítés előtt a földtulajdonossal tudatosítani kell a fasor szerepét, egyeztetni kell, hogy a földrészlet határára 6-8 m-ként egy-egy fa kerül. Amennyiben sikerül az együttműködését is megszerezni (besegítés az ültetésbe, a későbbi ápolásba), úgy biztosított a fasor hosszú távú fennmaradása.

A közút melletti fasor létrehozásánál felmerül a balesetveszély kérdése. Csökkenése érdekében az alábbiakat kell szem előtt tartani:

- a közlekedéshez szükséges látást a fasor nem zavarhatja
- fasor csak a közutat határoló víztelenítő árok külső oldalára ültethető
- nem szabad az útkanyarok külső ívére fát ültetni
- a fasor alatti cserjecsoportok lényegesen csökkentik a fához csapódás esélyét
- sebességkorlátozással csökkenthető az útról való lesodródás valószínűsége
- a monotonitás elkerülése érdekében 200-300 m-ként legalább 50 m-es szakaszra ne kerüljön fa.

A tervezett fasorokat F1, F2 ... jelekkel láttuk el, rövid bemutatásuk az alábbiakban található. A sorszámozást az esetleges félreértések elkerülése érdekében településenként nem kezdtük újra.

Acsád

F1 049 hrsz.-ú mg.-i földút déli oldala 400 fm

A szántóként művelt mezőgazdasági területek északi határán húzódó földút mellett 3 – 5 m széles cserjesáv van. Ebbe a sávba a térképen ábrázolt szakaszon fasor létesítését javasoljuk. A fák ültetése előtt a víztelenítő árkot fel kell újítani.

Javasolt fafaj: Korai juhar.

F2 024 hrsz.-ú mg.-i földút keleti oldala 1.200 fm

A 14 m szabályozási szélességű földút mindkét oldalán van 3 – 5 m széles cserjesáv, ezek között szabálytalan eloszlásban juharok, szilvák és egyéb gyümölcsfák vannak.

A kétoldali cserjesávnak köszönhetően a földút nehezen szárad ki, a közlekedési úrszelvénybe behajló ágakat rendszeresen visszavágják. Az út gyorsabb kiszáradása érdekében az út nyugati oldalán lévő cserjesáv erőteljesen megritkítandó. A víztelenítő árok felújítását követően a földút keleti oldalára, az árkon kívülre fasor létesítését javasoljuk a tervezett elkerülő úttól kezdődően északi irányba.

Javasolt fafaj: Virágos kőris, mezei juhar.

F3 026 és 025/5 hrsz.-ú mg.-i földutak keleti oldala 1.600 fm

A jellemzően 16 m szabályozási szélességű földút a Keleti majortól indul északi irányba, ezt a földutat is keresztezni fogja a tervezett elkerülő út (8636. j. ök. út).

A mezőgazdasági út nyugati oldalán határozott cserjesáv (6-8 m széles) alakult ki, míg a másik oldalon szakaszonként találunk cserjéket. A növényzavokban elvétele találunk egy-egy fát. A cserjesávok a kétoldali víztelenítő árok felújításával

lényegesen le fognak keskenyedni, az árok és az út között nem szabad cserjét hagyni. Az árokképzést követően az út keleti oldalára fasor létesítését tervezzük.
Javasolt fafaj: Kislevelű hárs, törökmogyoró.

F4 *Tervezett elkerülő út északi oldala (8636. j. ök. út) 1.700 fm*

A tervezett elkerülő út megvalósítása esetén a belterülettől északra, a mezőgazdasági területeken vezető szakaszra fasor telepítését irányozza elő a rendezési terv. Közút mellé kerül a fásítás, ezért lényeges, hogy a kiültetés során ne egyenlő távolságú elhelyezés történjen, hanem inkább 3 – 5 db fából álló facsoportok, rövidebb-hosszabb szakaszok egyenlőtlen távolságú kiültetése valósuljon meg oly módon, hogy közöttük legyenek famentes szakaszok is. A kiültetési helyek pontos meghatározása érdekében kiviteli terv készítésére van szükség.

Javasolt fafaj: Ezüst juhar, ezüst hárs, nyír.

F5 *Tervezett elkerülő út déli oldala (8636. j. ök. út) 1.300 fm*

Bemutatása, jellemzése az F4 jelű fasornál leírtakkal megegyezik.

Javasolt fafaj: Korai juhar, vörös tölgy, magas köris.

F6 *8636. j. ök. út déli és keleti oldala 1.800 fm*

A közút Keleti major és ablánci erdőtömb közötti szakaszának déli, majd keleti oldalára fásítást tervezünk facsoportok, rövidebb-hosszabb fasorok létrehozásával. A szántóföldi művelés jelenleg teljesen kihúzódik a víztelenítő árkok külső széléig, ezzel megakadályozzák az út melletti kezeletlen sáv kialakulását. A fásítás ezt az árokélet, illetve – esetenként minimális mértékben a művelt területet fogja érinteni, ezért a földtulajdonosokkal feltétlenül szükséges az ültetés előtti egyeztetés. A kiültetési helyek pontos meghatározása érdekében kiviteli terv készítése ajánlott.

Javasolt fafaj: Platan, korai juhar, ezüst hárs.

F7 *083 hrsz.-ú mg.-i földút délkeleti oldala 900 fm*

A Malomútnak nevezett 16 m szabályozási szélességű stabilizált földutat nem használják, a bozót és az akác mindkét oldalát teljesen benőtte, a közlekedési úrszelvény megszűnt. Az út északnyugati oldalán lévő árokban szintén fás szárú növényzet van. A mezőgazdasági út közúti csatlakozásánál rengeteg illegálisan lerakott szemét van, eltávolítása sürgős feladat.

Az út használhatóságának biztosítása érdekében az árkot fel kell újítani, az út padkájáról a fás szárú növényzetet el kell távolítani, a behajló illetve bedőlt fák az úrszelvényből eltávolítandók, a maradó cserjék sűrűségén az út kiszáradása érdekében csökkenteni kell.

A fasor létesítését az út árok nélküli oldalára javasoljuk.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy.

A benőtt és felhagyott Malomút

F8 084 hrsz.-ú mg.-i földút keleti oldala

500 fm

A 12 m szabályozási szélességű földút az Erdő-dűlői parcellákat tárja fel. Az út mellett árok nincs, gyakorlatilag az út széléig fel van szántva mindkét oldal. A szabályozási szélességen belül a földút keleti oldalán egysoros fasor telepítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Virágos kőris.

F9 0112 hrsz.-ú mg.-i földút északi oldala

2.100 fm

A 30 m szabályozási szélességű javított földutat kétoldali víztelenítő árok szegélyezi. A temetőtől indulóan csupán az Erdő dűlőt feltáró útig használják (084 hrsz.-ú út), onnan kelet felé gyakorlatilag nem járt, ennek következtében a cserje és az akác mindkét oldalát teljesen benőtte, a közlekedési úrszelvény jelentősen leszűkült.

Az utat a rendezési terv tervezett településközi útként tárgyalja, amely az erdő-tömbön keresztül Gőr irányába teremtheti meg a közlekedési kapcsolatot, ám lehetőség van Szeleste elérésére is (a kerékpárút-hálózat tervezésénél részletesen bemutatjuk).

A közlekedés feltételeinek biztosítása érdekében a víztelenítő árkokat fel kell újítani, az út padkájáról a fás szárú növényzetet el kell távolítani. A behajló illetve bedőlt fák az úrszelvényből eltávolítandók, az árkokon kívül maradó cserjék sűrűségét minőségi válogatással csökkenteni kell.

A munkák során a szép növekedésű, egészséges fák megkímélendők (dió, szilva, cseresznye, akác), azok elemei lehetnek a tervezett fasornak, amelyet a temető és tervezett vasúti nyomvonal-korrektció következtében kiépülő vasút között kell létrehozni.

Ültetésre javasolt fafaj: Korai nyár, vadgesztenye, ezüst hárs.

F10 0112 hrsz.-ú mg.-i földút déli oldala 2.100 fm

Bemutatása, jellemzése az F9 jelű fasornál leírtakkal megegyezik.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy, vadgesztenye, nyugati ostorfa.

F11 Temető keretező fasora 200 fm

A 380 hrsz.-ú temető minden oldalról teljesen nyitott. Keretezésére részben erdő-sáv (Es4 jelű), részben fasor telepítését tervezzük.

A szűk nyugati és déli oldalon csupán egy soros fasor elhelyezésére van mód közvetlenül a kerítés mellett, annak külső oldalán.

Javasolt fafaj: Virginiai boróka vagy nyugati tuja vagy ciprus (tőtáv: 3-4 m!).

F12 Szombathely felé vezető közút déli oldala (hrsz.: 08) 400 fm

A közút szabályozási szélessége 30 m, ezen belül az út déli oldalán korábban is volt fasor, ezt ma már csak a korhadó tuskók jelzik. A régi fasor nyomvonalán új fasor telepítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Píramistölgy.

F13 Vát felé vezető közút nyugati oldala (hrsz.: 02) 1.100 fm

A közút szabályozási szélessége 30 m, ezen belül az út nyugati oldalán korábban is volt fasor, ma azonban már csak a korhadó tuskók találhatók meg. A régi fasor nyomvonalán a Szombathely felé vezető közút és a vasúti átmjáró között fasor létesítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Píramistölgy.

F14 Vát felé vezető közút keleti oldala (hrsz.: 02) 500 fm

Az előző fasornál bemutatott közút keleti oldala a belterület és a vasúti átmjáró között fátlan, fásítását tervezzük.

Javasolt fafaj: Nyugati ostorfa.

Bő**F15 8634. j. ök. út északi oldala 1.700 fm**

A közúton Bükfürdő szomszédsága miatt sok személygépkocsi közlekedik. A közút északi oldalán nagyon hézagos kislevelű hárs fasor van, a közelmúltban sok fát vágtek, sarjadó tuskóik még most is láthatók. Úgy ítéljük meg, hogy az út szerepe miatt itt továbbra is szükség van fasorra, ennek biztosítása érdekében 80 %-os pótlásra van szükség.

Javasolt fafaj: Nyír, platán, kislevelű hárs (80 %-os pótlás, eltérő tőtávolság).

F16 8634. j. ök. út déli oldala 1.700 fm

A Bükfürdő felé vezető közút déli oldalán hézagos kislevelű hárs fasor van, a töhiány kb. 50 %.

A közút szerepe miatt ezen az oldalon is fontosnak ítéljük a fasor jelenlétét, így a meglévő fasor pótlását javasoljuk oly módon, hogy a kiültetésre kerülő fák eltérő tőtávolságra legyenek egymástól.

Javasolt fafaj: Kislevelű hárs, nyugati ostorfa (50 %-os pótlás).

F17 8633. j. ök. út keleti oldala**1.900 fm**

A Lócsra vezető közút keleti oldalán korábban csörgőfa fasor volt, ma már csak egy-két idős példány maradt belőle. Tájfásítási szempontból továbbra is szükségesnek ítéljük az út melletti fák jelenlétét, amelyek lehetnek 3-7 db fából álló facsoportok, továbbá rövidebb-hosszabb fasorszakaszok üres útszakaszokkal változtatva.

Javasolt fafaj: Csörgőfa, nyugati osterfa, nyír, vörös tölgy.

F18 074 hrsz.-ú mg.-i földút déli oldala**700 fm**

A volt bányagödör felé vezető mezőgazdasági földút teljesen fátlan, cserjesáv sem kíséri. Az út jelzésére fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Korai juhar.

F19 075 hrsz.-ú mg.-i földút északi része**200 fm**

Az előző fasor keleti végétől északi irányba halad egy felhagyott földút, ennek a kökeresztnél van vége.

A vallási létesítmény megközelítési lehetőségének méltóvá tétele érdekében ezen útszakasz mindkét oldalára fasor telepítését irányozzuk elő.

Javasolt fafaj: Vadgesztenye.

F20 075 hrsz.-ú meg.-i földút keleti oldala**400 fm**

A földút községhatár és kökereszt közötti szakaszának keleti oldalára az előző fasornál leírtak miatt fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Vadgesztenye.

F21 092 és 093 hrsz.-ú mg.-i földutak nyugati oldala**1.900 fm**

A település közigazgatási határának északkeleti sarkában lévő mezőgazdasági földút keleti oldala mellett gázvezeték húzódik, amely Lócs irányából érkezik a község területére. A földút mellett elszórtan idős akácok találhatók, jellemzően fátlan, a szántóföldi művelés teljesen az út széléig tart. A földút térbeni elhelyezkedése miatt annak nyugati oldalára fasor létesítését ajánljuk.

Javasolt fafaj: Virágos kőris, korai juhar, gledicsia.

F22 8634. j. ök. út keleti szakaszának déli oldala**800 fm**

A közút községhatárt érintő keleti szakasza fátlan, a korábban leírt megfontolások alapján a szakasz déli oldalán fasor telepítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Nyugati osterfa, kislevelű hársl.

F23 0121/11 és 0131/43 hrsz.-ú földrészletek nyugati széle**600 fm**

A tervezett üdülő- és sportterületeket lehatároló véderdősávok déli irányú folytatásként a községhatár mellé fasor telepítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Píramistölgy.

F24 Egykori vasútvonal északi oldala 500 fm

Bükkföld felé, az Árpád utca folytatásában, az egykori vasútvonal nyomvonalán a rendezési terv gyalogos és kerékpáros út létesítését irányozza elő. A tervezett ökoturisztikai út fasorral lehet teljes, ezért az északi oldalára fasort kell ültetni, amely a későbbiekben cserjetelepítéssel tovább gazdagítható.

Javasolt fafaj: Vöröstölgy.

F25 8614. j. ök. út északi oldala 500 fm

A település belterületétől nyugatra lévő közútszakasz északi oldalára fasor kívánkozik.

Javasolt fafaj: Vérbükk.

Gór**F26 052/2 hrsz.-ú mg.-i földút keleti oldala 1.300 fm**

A Górt Szelestével összekötő mezőgazdasági utat jelenleg is sokan használják átközlekedésre. A góri szakasz szélesen murvázott, a nehézgépjárművek által okozott kátyúkat kerülgetve egyre szélesedik. Az út keleti oldala a közút és a 25 jelű erdőtag között a padkáig szántott, míg az erdőtől délre keskeny akácsarjas, cserjés növényzét határolja.

Az út jövőbeni funkciója a két település összekötése, valamint kerékpározható nyomvonal biztosítása. Ezek érdekében az erdőn kívüli szakaszait fásítani kell, az egy soros fasor részére mindenhol biztosítani kell a helyet.

Javasolt fafaj: Ezüst juhar, vörös tölgy.

F27 052/2 hrsz.-ú mg.-i földút nyugati oldala 600 fm

A településközi összekötő út nyugati oldalának tervterképen jelzett szakaszaira az előző fasornál leírt indokok alapján fasor létesítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Ezüst hárs, virágos kőris.

Hegyfalu**F28 8632. j. ök. út déli oldala 700 fm**

A Répceszentgyörgy felé vezető közút mindkét oldala fátlan, tájfásítási szempontból az út déli oldalára egy soros fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Magas kőris, nyír.

F29 018 hrsz.-ú kiszolgáló út északkeleti oldala 600 fm

A malomhoz vezető stabilizált út mindkét oldalán sűrű fás szárú növényzet található, a teljes hosszának csupán 20 – 30 %-a üres. A növényzet sűrűségét a jellemzően tuskósarj eredetű fák és a közöttük megjelenő cserjék adják. Jellemző fafajok: juharok, kőrisek, füzek, kocsányos tölgy, cser, nemes nyarak, mézgás éger. Az adottságok miatt csupán a teljes hossz 20 %-án kell fát ültetni (üres szakaszok), a többi részen a környezeti rend megteremtése érdekében minőségi törzsválogatással fakivágás, bozótirtás végrehajtása szükséges.

Javasolt fafaj: Mézgás éger (20 %-os pótlás).

F30 *018 hrsz.-ú kiszolgáló út délnyugati oldala* *600 fm*

A meglévő állapot leírását, a tervezett munkákat az előző fasornál ismertettük.
Javasolt fafaj: Mézgás éger (30 %-os pótlás).

F31 *Temető keretező fásítása (utcafront, hátsó telekhatár) 200 fm*

A Kossuth Lajos utca keleti végénél található temető utca felőli oldalán felnyírt lucfenyők állnak. Közepes egészségi állapotúak, a közeljövőben megindulhat elszáradásuk. Az utcát érintő felújítási munkák, közművezetések során a lucfenyők épségére fokozottan ügyelni kell, valamint biztosítandó a temető előtti mindenkori faszor helye, ez a bővítési terület előtti utcaszakaszra is vonatkozik. A meglévő lucfenyők közé, valamint a temető bővítési területe elé szűk koronaállású, szárazságtűrő örökzöld fa ültetendő (üres szakaszon 3 – 4 m-es tőtávolság).

Javasolt fafaj: Virginiaia boróka vagy tiszafa.

A temető hátsó, északi részén egyes sírok 3 – 4 m-re vannak a telekhatártól, a kerítésben lévő egy-két sarjcsokros fán kívül egyéb fás szárú növényzet nincs.

A temető vizuális lezárására ezen a telekhatáron hamar záródó fasorra van szükség.

Javasolt fajaj: Leyland ciprus 3 m-es tőtávolsággal.

F32 *Sportpálya keretező fásítása* 500 fm

A vasút déli oldalán lévő sportpálya magántulajdonban van, a focipályát csak alkalmanként használják, öltözőépülete rossz állapotú. Néhány fa csupán az öltöző környezetében található. A sportpálya vasút felőli oldalán gázvezetékek vannak.

Amennyiben a tulajdonos a sportpályát hosszú távon fenn kívánja tartani, akkor javasoljuk a terület keretező fásítását egy soros fasor létesítésével.

Javasolt fafaj: Magas kőris, korai juhar, törökmogyoró.

F33 *093 hrsz.-ú mq.-i aszfaltút keleti oldala* *600 fm*

A Rózsa majorhoz vezető külterületi aszfaltút mindkét oldala fátlan. A Rábapatty felé vezető utat a rendezési terv településközi összekötő útként tárgyalja, mellette tájfasítási szempontból fasor létesítése kívánatos.

Az F33 jelű fasor a Rózsa major délkeleti sarkánál lévő útelágazásig tervezett.

Javasolt faj: Piramis tölgy.

F34 *0170 hrsz.-ú mq.-i földút keleti oldala* *300 fm*

A földút Rózsa major – tervezett M86 gyorsforgalmi út véderdősávja közötti szakaszának mindkét oldalán akác sáv van, ezek egyedei jellemzően tuskósarj eredetűek. A földút a Rábatúty felé vezető településközi összekötő út része, mellette esztétikus fasor kialakítását javasoljuk. A meglévő akácos sűrűségén minőségi törzsválogatást alkalmazva fakivágás végrehajtásával lehet csökkenteni, ennek során 8 – 10 m-ként biztosítani kell az új ültetendő fafaj növényterét.

Javasolt fafaj: Japán akác.

F35 0170 hrsz.-ú mg.-i földút nyugati oldala 500 fm

A földútszakasz általános jellemzése, a tervezett munkák köre megegyezik az előző fasornál leírtakkal.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy.

F36 0152 hrsz.-ú mg.-i földút keleti oldala 2.700 fm

A Cseresznyés út tervezett M86 gyorsforgalmi út déli véderdősávjától délre eső szakaszának mindkét oldalán van rövidebb-hosszabb akác sáv, ez a keleti oldalon összességében 1.200 fm-es együttes hosszat tesz ki, a többi szakasz fás szárú növényzettől mentes. A földút mellett korábban cseresznyefák által alkotott fasor volt. Az egyik akácos sáv sűrűségén 2007. telén fakivágással és bozótirtással csökkentettek. A többi sávban is hasonló jellegű munkát kellene elvégezni annyi eltéréssel, hogy a kivágott fák, tuskósarjcsokrok tuskóit a földfelszínig vissza kell vágni, továbbá tuskósarj eredetű akácegyed lehetőleg ne maradjon meg. A tuskók vegyszeres kezelésével az újrasarjadás minimálissá csökkenthető.

Az út szintén része a Rábapaty felé vezető településközi összekötő nyomvonalnak, ezért fásítása kívánatos.

Javasolt fafaj: Korai juhar, cseresznye, gledicsia.

F37 0152 hrsz.-ú mg.-i földút nyugati oldala 2.400 fm

Az előző fasornál jellemzett földút szakasz nyugati oldalán 1.600 fm-es együttes hosszban találunk ritkítandó akác sávot. A szakasz tervtérképen jelölt részére fasor létesítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy, cseresznye, törökmogyoró.

F38 0108 hrsz.-ú meg.-i földút keleti oldala 1.200 fm

A Nemes Mihályné dülőnek nevezett földút Kőris-patak – községhatár közötti szakaszának kétharmad része fátlan, középső harmada akáccal és cserjével kis mértékben benőtt. Ezen keskeny növényzások szükség szerinti ritkítása mellett a földút keleti oldalára egységes megjelenésű fasor létesítését tervezzük.

Javasolt fafaj: Mezei szil.

F39 0124 hrsz.-ú földrészlet községhatárral érintkező oldalai 2.400 fm

Az előző fasor folytatásaként a zsédenyi községhatáron a közigazgatási határ jelzésére fasor létesítését javasoljuk a tervtérképen jelölt helyen. A fasor keleti része a községhatáron futó földút nyugati oldalára, míg déli része a határárok mellé ültetendő.

Javasolt fafaj: Gledicsia, magas kőris.

Pósfa**F40 067 hrsz.-ú mg.-i földút északi oldala 600 fm**

A Rábapaty irányába tervezett településközi összekötő út major és a tervezett M86 gyorsforgalmi út melletti véderdősáv közötti szakaszának északi oldalán hézagos cserjesáv található, ide fasor ültetését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Korai juhar, ezüst hárs.

F41 0176 hrsz.-ú mg.-i földút északkeleti oldala 2.500 fm

A földútnak csak az északi 600 fm-es része van meg, a többi része teljesen elművelt, illetve déli 600 fm-es vége cserjével teljesen benőtt, járhatatlan. Amennyiben a nyomvonalon megvalósítják a rendezési tervben jelölt településközi összekötő utat Rábapaty irányába, úgy a tervezett gyorsforgalmi utat kísérő véderdősávtól kezdődően az út északkeleti oldalára fasor létesítését irányozzuk elő. A megadott fasorhossz utolsó 300 fm-es szakasza Hegyfalú községhatárában, a 0141 hrsz.-ú földút északi oldalára tervezett.

Javasolt fafaj: Kislevelű hárs, nyugati ostorfa, ezüst juhar.

F42 0114, 0107, 099 hrsz.-ú mg.-i földutak keleti és északi oldala 2.300 fm

A település déli közigazgatási területét északi irányból ezeken a földutakon keresztül lehet elérni. A kitaposott földútnak a községhatár mellett van olyan szakasza, amelyhez nem tartozik ingatlan-nyilvántartás szerinti út.

A jelzett földút jellemzően fátlan, ezért mellé fasor létesítését tervezzük. A tervezett fasor utolsó 200 fm-es szakasza Hegyfalú határában, a 0144 hrsz.-ú mezőgazdasági földút északi oldalán van.

Javasolt fafaj: Magas kőris, vörös tölgy.

F43 081, 0116 hrsz.-ú mg.-i földutak délkeleti oldala 1.000 fm

A 081 hrsz.-ú földút délkeleti oldalán cserjés-tuskósarjas fákban álló növénycsáv húzódik, melynek sűrűségén fakivágással és cserjeirtással kell ritkítani oly mértékig, hogy a tervezett fák növényterülete biztosított legyen.

A 0116 hrsz.-ú út egy része nincs kijárva, a nyomvonal teljesen fátlan.

A megadott földutak mellé fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Platan, japán akác.

F44 0141 hrsz.-ú településközi összekötő út keleti oldala 400 fm

A Kisölbőre vezető jó minőségű murvás út vasútig tartó szakaszának keleti oldala fátlan, kétoldali padkája példamutatóan rendszeresen kaszált. A tervezett szennyvíztisztító műhöz vezető csatorna gerincvezeték az út nyomvonalára tervezett. A műszaki munkák befejezését irányozzuk elő.

Javasolt fafaj: Piramis tölgy.

F45 0195 hrsz.-ú településközi összekötő út keleti oldala 500 fm

A tervezett fasort a Kisölbőre vezető út vasút utáni szakasza mellé javasoljuk. Az út jellemzését, a várható fejlesztéseket az előző fasornál ismertettük.

Javasolt fafaj: Piramis tölgy.

F46 Temetői bekötőút két oldala 2 x 100 fm

A község temetője a Répceszentgyörgy felé vezető településközi összekötő útról aszfaltos úton érhető el, az út mindkét oldala fátlan (hrsz.: 0162). A bekötőút méltó keretét 4 – 5 m-es tőtávolságra ültetett, örökzöld fákban álló fasor adhatja meg.

Javasolt fafaj: Feketefenyő vagy szerb lucfenyő.

A temetői bekötőút

Répceszentgyörgy**F47 02 hrsz.-ú településközi összekötő út keleti oldala 700 fm**

A Chernelházadamonya felé vezető murvás településközi összekötő út keleti oldalán változó tőtávolsággal fiatal diófákat ültettek. Ettől függetlenül ide egységes fasor ültetését irányozzuk elő.

Javasolt fafaj: Ezüst juhar.

F48 Sportpálya keretező fásítása (hrsz.: 06/1) 200 fm

A sportpályát jelenleg cserjesáv határolja. A sportpálya határozott keretezésére két soros fasor telepítését javasoljuk. Az ültetési helyeket a meglévő cserjesávban kell kijelölni. Ajánlott sortávolság 3 – 4 m, tőtávolság 5 – 6 m, háromszög kötésű kiosztás.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy, korai juhar.

F49 0118 hrsz.-ú mg.-i földút déli oldala 1.100 fm

A földút északi oldalán gázvezeték húzódik, ennek ellenére 4 – 6 m széles akác sáv is található az út első 400 m-es szakaszán. Ezt követően az út északi oldala a közelmúltban végrehajtott cserjeirtásnak köszönhetően üres, a déli oldalon változó szélességben jellemzően sűrű cserjesáv húzódik, amely akadályozza a földút gyors kiszáradását, ez időszakonként az út használhatatlanságához is vezet. Ennek elkerülése érdekében az úttól hátrébb kell szorítani a cserjesáv szélét, továbbá szükséges a tőszámapasztás is.

A földutat kerékpározható nyomvonalként jelöltük, ezen keresztül lehet elérni Hegyfaluban a malmot, majd azt követően a belterületet. A tervezett többet funkció, valamint tájesztétikai szempontból a földút déli oldalára fasor létesítését javasoljuk. A tervezett szakasz 200 fm-es része Hegyfalú közigazgatási területén van.

Javasolt fafaj: Kocsányos tölgy, magas kőris.

F50 Temető keretező fásítása (hrsz.: 53)

A belterület szélén álló temető a közút és a külterület felől teljesen nyitott, a temetői hangulat biztosítása és a tájba illesztés növényzettel végrehajtandó keretezését követeli meg. A külterületi oldalaira kétsoros fasor létesítését, míg a közút felőli oldalra a szűk hely miatt sűrű kiültetésű (3 m) egy soros fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: - külterületi oldalakra feketefenyő vagy szerb lucfenyő 3 – 4 m-es sor- és tőtávolsággal, háromszög kötésben,
- utcafrontra Leyland ciprus 3 m-es tőtávolsággal.

F51 8632. j. ök. út déli oldala 1.200 fm

A Hegyfalú felé vezető közút fátlan, tájfásítási szempontból az út déli oldalára egy soros fasor létesítését irányozzuk elő, a kiültetés változó tőtávolsággal történjen. Régen is volt ezen az oldalon fasor, erről a hatalmas nyártuskók tanúskodnak.

Javasolt fafaj: Magas kőris, nyír, korai nyár.

F52 0106/33 és 082 hrsz.-ú településközi összekötő út keleti oldala 1.300 fm

A Pósfa irányába vezető településközi összekötő út jó minőségű murvás út, két oldali akácos-cserjés növényzsáv határolja. Ezek sűrűségén akác esetében a tuskósarjcsokrok visszaszorításával, továbbá a bodza eltávolításával lehetne csökkenteni. A fakivágási munkák elvégzésével megfelelő útkísérő növényzet jön létre, ennek gazdagítására az út keleti oldalán 10 – 15 m-ként a meglévő növényzsávba egy-egy tölgyféle kiültetését ajánljuk.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy.

F53 062 hrsz.-ú településközi összekötő út keleti oldala 800 fm

A Felsőszeleste irányába vezető településközi összekötő földút egy részét erdőtervezett erdősáv kíséri (erdőtervi jele: Répceszentgyörgy 5B), fafaja akác. A szakasz érdekessége, hogy az út nyugati oldalán is van akácos sáv, amely ráadásul még szélesebb is, mint az erdőtervezett sáv. A kétoldali erdősáv igen rászorult az útra, ennek következtében a földút nehezen szárad ki, használhatósága korlátozott. Ezen a padka közeli fák és cserjék kivágásával, továbbá a nyugati oldali akácsarjak visszaszorításával lehet segíteni.

A 9D jelű erdőrészlettől délre eső útszakasz mellett kb. 5 – 5 m széles műveletlen terület van, melyet időnként cserje borít. Ezen útszakasz keleti oldalára egysoros fasor létesítését javasoljuk.

Javasolt fafaj: Gledicsia, nyugati osterfa.

Szeleste**F54 0230 hrsz.-ú településközi összekötő út
 délkeleti oldala****1.300 fm**

Az előző fasor folytatását jelenti a Szeleste községhatárba eső településközi összekötő út fásítási terve. Az érintett útszakasz jól járható földút, északnyugati oldalán jellemzően keskeny növényzetsáv húzódik (akác + cserjék), míg az út másik oldala általában fátlan, ide fasor elhelyezése kívánkozik.

Javasolt fafaj: Gledicsia, nyugati osterfa.

**F55 0222 és 0211 hrsz.-ú településközi összekötő út
 keleti oldala****1.100 fm**

A településközi összekötő út Gőr irányába teremti meg a közlekedési kapcsolatot. Az EU társfinanszírozásával 2006-ban felújított útszakasz aszfaltburkolatot kapott, továbbá kétoldali víztelenítő árok is kialakításra került.

Az út mellett a meglévő cserjesávokat felszámolták, a felferődő sarjakat igyekeznek folyamatos visszavágással féken tartani. Szakszerű vegyszerezés végrehajtása után (tuskókenés) az irtási munka jelentősen csökkenhetne. Érdekes jelenség a bálványfa tömeges megjelenése és rendkívüli vitalitása. A növényzet visszaszorítása során az egészséges faegyedeket (elsősorban gyümölcsfákat) megkímélték, ám ezek csak igen ritkán maradtak meg, ezért az út kétoldali fásítására tájlesztetiai szempontok miatt szükség van. Az út keleti oldala mellett van a 15A jelű erdőrészlet, ide fasor létesítését nem tervezzük.

Javasolt fafaj: Ezüst juhar, vörös tölgy.

**F56 0222 és 0211 hrsz.-ú településközi összekötő út
 nyugati oldala****1.700 fm**

Az előző fasornál az út részletes bemutatását, a tervezett munkák körét megadtuk.

Javasolt fafaj: Ezüst hárs, virágos kőris, vörös tölgy.

F57 Temetői bekötőút kétoldali fásítása**2 x 100 fm**

A Diószerben lévő külterületi temetőhöz vezető aszfaltos bekötőút fátlan, a csatlakozó mezőgazdasági területeken a szántás széle az út padkájánál van. A temetőt jellemzően lucfenyőből álló fasor keretezi.

A 12 m szabályozási szélességű bekötőút két oldalán is szükség van örökzöld fából álló fasorra, a kiültetés tőtávolsága 4 – 5 m legyen.

Javasolt fafaj: Szerb lucfenyő v. feketefenyő.

A temetői bekötőút

F58 0279, 0269 és 0264 hrsz.-ú mg.-i földutak**déli oldala****1.400 fm**

A Tanárok útjának nevezett földúton Pósfára lehet eljutni, kerékpározható nyomvonalként szerepeltetjük tervünkben.

Az út mindkét oldalán kisebb-nagyobb megszakításokkal 5 – 6 m széles növény-sáv van fajgazdag fa- és cserjefajokból.

A behajló ágakat időnként visszavágják, ám tőszámapasztás nem történik, így a meglévő növény-sávok igen sűrűek, akadályozzák a földút gyors kiszáradását.

A növényzet sűrűségén a sarjcsokrok visszaszorításával, az értéktelen cserjék kivágásával, a maradó cserjék szükség szerinti visszavágásával, ifjító metszésével lehet csökkenteni.

Karakteres fasor kialakításának elősegítése érdekében a földút déli oldalára növényültetést tervezünk.

Javasolt fafaj: Korai juhar, japán akác.

F59 *Acsádi út északi oldala***500 fm**

Az arborétumtól induló jó minőségű murvás út régen kocsikázó út volt, két oldalán még ma is állnak a 80 – 100 cm törzsátmérőjű platánok, vadgesztenyék, kislevelű hársak. A 10 – 12 m-es tőtávolságra ültetett fák fele már elpusztult, helyükre szakaszonként ültettek hasonló fafajú fákat, továbbá gyümölcsöket. A frissen ültetett fák egy része az ápolás hiánya miatt elpusztult.

A 28 jelű erdőtaggal határos útszakasz mellett is megtalálható még a főleg platánokból álló kétoldali fasor, itt a hiány kb. 30 %-os. Az erdő melletti fasorok alján erőteljes cserjefelverődés van (szélességük 5 – 5 m), továbbá az erdő fái helyenként belenőnek az idős platánok koronájába. Ezen a 300 m-es szakaszon a cserjék kivágandók, a fasor fáit zavaró fák eltávolítandók. A felfutó borostyánt minél előbb le kell szedni az idős fákról. A fagyöngyöt nagy gondossággal el kell távolítani az összes fa koronájából (ezt a munkát nem csak az idős fáknál kell elvégezni, hanem az arborétum környezetében az összes fagyönggyel fertőzött fánál). Ez költséges művelet, ám az idős fák élettartamának meghosszabbítása szempontjából elengedhetetlenül fontos, ugyanis a fagyöngy a gazdanövény tápanyagát vonja el.

A meglévő idős fasor pótlását mihamarabb el kell végezni, az elszáradt faegyedek kiváltásáról sem szabad elfeledkezni, továbbá a gyümölcsfákat is javasoljuk leváltani. Ezeket az ültetéskor még nem kell kivágni, 2 – 3 m-re kell ültetni a fát, majd annak megerősödését követően kell csak a gyümölcsfát eltávolítani.

Javasolt fafaj: Platán, vadgesztenye (40 %-os pótlás).

F60 *Acsádi út déli oldala***500 fm**

Az útszakasz növényzetének jellemzése, a tervezett munkák köre megegyezik az előző fasornál leírtakkal.

Javasolt fafaj: Platán, vadgesztenye (40 %-os pótlás).

Hézagos fasor az Acsádi út mellett

F61 088/1 hrsz.-ú mg.-i földút nyugati oldala 300 fm

A rendezési terv a László major közelében lévő belterületi határ melletti 088/1 hrsz.-ú földutat 12 m-es szabályozási szélességgel belterületbe kívánja vonni az úttól északra fekvő, szintén belterületbe vonandó területhez kapcsolódóan. Az út melletti közművek elhelyezése, az út kiépítése után annak nyugati oldalára egy soros fasor telepítését javasoljuk, amely egyben a belterület keretezését is megadja.
Javasolt fafaj: Ezüst hárs.

F62 095 hrsz.-ú mg.-i földút keletioldala 900 fm

Az Acsádi útra merőleges jó minőségű földút 18 m szabályozási szélességű, ám a László major mellett ez kiszélesedik 35 m-re. A kitaposott nyomvonal érdekessége, hogy az Acsádi úttól délre eső szakasza nem az ingatlan-nyilvántartás szerinti nyomvonalon halad, hanem attól keletre 20 – 25 m-ra a csatlakozó legelőn. Az út eredeti szakasza itt cserjével és fával teljesen benőtt, gépjárművel járhatatlan. Ezt a 450 fm-es szakaszt újra használható állapotba kell hozni (cserje- és fakitermelés, tuskózás, tereprendezés, földút és víztelenítő árok képzés).

Az Acsádi úttól északra lévő földútszakasz két oldalán 6 – 8 m, akácból álló kezelt növényzát van, nincs besűrűsödve, nem jellemző a tuskósarjcsokrok megjelenése, a növényzet nem szorul rá az útra.

A meglévő növényzát fajgazdagítása érdekében változó tőtávolsággal fasor létesítését tervezzük. Helyreállítást követően ugyanilyen típusú fásítást kell elvégezni a déli szakaszon is.

Javasolt fafaj: Vörös tölgy, nyír.

F63 095 hrsz.-ú mg.-i földút nyugati oldala 900 fm

Az út és környezetének jellemzését, a tervezett munkák körét az előző fasornál megadtuk.

Javasolt fafaj: Ezüst hárs, vadgesztenye.

Akáccal szegélyezett mezőgazdasági út

F64 077 és 066 hrsz.-ú meg.-i földút északi oldala 1.600 fm

A László major és a Tuskós között lévő 20 m-es szabályozási szélességű, jó minőségű, murvával stabilizált földút jelentősége akkor fog igazán felértékelődni, ha megvalósul a Tuskós területén a sport- és szabadidőcentrum.

A Csordahajtó útnak nevezett út északi oldalán végig, déli oldalán a lovastanya után 10 – 15 m széles növényssáv húzódik. A növényzet nem szorul rá az útra, annak használhatóságát nem befolyásolja.

A növényzetet jellemzően az akác alkotja, de találunk csert és körtét is. A cserjék között általános a galagonya, a kökény, a vadrózsa. Érdekességként megfigyelhető egyes szakaszokon az akác száradása, pedig ezek a faegyedek nem is idősek.

A növényssáv karakteresebb megjelenése érdekében, továbbá fajgazdagítási céllal változó tőtávolsággal fasor létesítését tervezzük. A meglévő növényzetből csupán az ültetendő fák növényterének biztosítása érdekében kell fát és cserjét kivágni.

Javasolt fafaj: Cser, feketefenyő, törökmogyoró.

F65 077 és 066 hrsz.-ú mg.-i földút déli oldala 1.100 fm

Az út és környezetének jellemzését, a tervezett munkák körét az előző fasornál megadtuk. Az út déli oldalán a lovastanya és a Tuskós közötti szakasz fásítását tervezzük.

Javasolt fafaj: Cser, virágos kőris, nyugati osterfa.

Tervezett fasorok kimutatása

Település	Jel	Hossz fm	Javasolt fafaj	
			név	mennyiség db
Acsád	F1	400	KJ	60
	F2	1200	VK, MJ	170
	F3	1600	KH, TÖMO	230
	F4	1700	EJ, EH, NYI	250
	F5	1300	KJ, VT, MK	190
	F6	1800	PL, KJ, EH	260
	F7	900	VT	130
	F8	500	VK	70
	F9	2100	KONY, VG, EH	300
	F10	2100	VT, VG, NYO	300
	F11	200	VIBO v. NYTH	60
	F12	400	oKST	60
	F13	1100	oKST	160
	F14	500	NYO	70
	Összesen:	15800		2310
Bó	F15	1700	NYI, PL, KH	200
	F16	1700	KH, NYO	120
	F17	1900	CSFA, NYO, NYI, VT	300
	F18	700	KJ	100
	F19	200	VG	30
	F20	400	VG	60
	F21	1900	VK, KJ, GL	270
	F22	800	NYO, KH	120
	F23	600	oKST	90
	F24	500	VT	70
	F25	500	vB	70
	Összesen:	10900		1430
Gór	F26	1300	EH, VT	190
	F27	600	KH, VK	90
Összesen:		1900		280
Hegyfalu	F28	700	MK, NYI	100
	F29	600	MÉ	20
	F30	600	MÉ	30
	F31	200	VIBO v. TIFA, LECI	70
	F32	500	MK, KJ, TÖMO	70
	F33	600	oKST	90
	F34	300	JA	30
	F35	500	VT	60
	F36	2700	KJ, CSNY, GL	390
	F37	2400	VT, CSNY, TÖMO	350
	F38	1200	MSZ	170
	F39	2400	GL, MK	350
Összesen:		12700		1730

Település	Jel	Hossz fm	Javasolt faj	
			név	menyiség db
Pósfa	F40	600	KJ, EH	90
	F41	2500	KH, NYO, EJ	360
	F42	2300	MK, VT	330
	F43	1000	PL, JA	150
	F44	400	oKST	60
	F45	500	oKST	70
	F46	200	FF v. SZLF	50
	Összesen:	7500		1110
Répceszentgyörgy	F47	700	EJ	100
	F48	200	VT, KJ	80
	F49	1100	KST, MK	160
	F50	200	FF v. SZLF, LECI	110
	F51	1200	MK, NYI, KONY	170
	F52	1300	VT	100
	F53	800	GL, NYO	120
	Összesen:	5500		840
Szeleste	F54	1300	GL, NYO	190
	F55	1100	EJ, VT	160
	F56	1700	EH, VK, VT	250
	F57	200	SZLF v. FF	50
	F58	1400	KJ, JA	200
	F59	500	PL, VG	20
	F60	500	PL, VG	20
	F61	300	EH	50
	F62	900	VT, NYI	130
	F63	900	EH, VG	130
	F64	1600	CS, FF, TÓMO	230
	F65	1100	CS, VK, NYO	160
	Összesen:	11500		1590
	Mindösszesen:	65800		9290

4.4.4. Egyéb növénytelepítések

A részletes tervezés alá vont kastélyparkok, továbbá egyes közjóléti létesítményeknél is szükség van növénytelepítések végrehajtására. Ezek részletes ismertetése az adott létesítménynél szerepel (4.3. fejezet illetve a II. kötetben).

4.5. Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai

Az erdők kezelési irányelveit az erdőtörvény, a természetvédelmi törvény, az érvényes körzeti erdőterv foglalja magába. A vonatkozó jogszabályok természetvédelmi területeken a természetvédelmi előírásoknak adnak elsőbbséget, ám nagyon fontos a helyszínhez kötött kompromisszumkészség.

Tervezési területünk erdőterületei nyiladékokkal és utakkal hálószerűen jól fel van tárva. A jellemzően egyenes és párhuzamos nyomvonalak kissé sematikussá teszik a terepen is az erdőt, ehhez az érzéshez párosul az állami erdőben előszeretettel használt tarvágásos felújítási módszer. Az erdőben haladva az ember léptenyomon beleakad egy-egy szabályos négyszög alakú, általában bekerített, üresnek tűnő felújítási területbe. Ezek látványa zavaró, jó lenne a jövőben ezek kialakítását minimálisra csökkenteni. Lombos állományok esetében kerülni kell a tarvágásos erdőfelújítás alkalmazását (ez a törekvés öröndetes módon már most elkezdődött), fenyő állományok esetében pedig 100-500 m²-es, lehetőleg lombos fából álló, szabálytalan alakú facsoportok, illetve egyedül álló hagyásfák visszahagyásával kell ezt a hatást csökkenteni.

Az egészségügyi- szociális, turisztikai rendeltetésű erdők vágáskorát az üzemtervekben fel kell emelni a biológiai vágáskor közelébe.

Felújításuk csak kis területű fokozatos felújítóvágással történhet (lékes, foltos). Végvágás során törekedni kell a nagy koronájú, érdekes növekedésű, ám egészséges faegyedek – hagyásfák – megtartására.

Az intenzíven látogatott idős erdőkben, a túraútvonalak és pihenőhelyek 30 m-es környezetében gondot kellene fordítani 5 évenkénti visszatéréssel a fakoronákból történő szárazág eltávolításra.

A közjóléti erdőkben a fahasználatok ne látogatási csúcsidőben történjenek, továbbá ugyanúgy nagy hangsúlyt kell fektetni a gondos vágástakarítási munkák elvégzésére. Gyérítések után se maradjanak vissza egybefüggő koronarészek. Kerülni kell a turistautak, közjóléti nyomvonalak közelítésre, készletezésre történő használatát. Ha ez nem valósítható meg, akkor az igénybevétel rövid idejű legyen, továbbá nagyon fontos a profil helyreállítás és felülettisztítás.

A fahasználati munkák helyein a turistautak mentén figyelmeztető táblák kihehelyezésével – ne fára szegezve! – kell óvatosságra inteni a turistát.

A közjóléti erdők felújítása során mindenképpen törekedni kell a sokfajúságra, min. 10 %-ban ültessünk erdei gyümölcsfákat. Ennek a természetszerűsége túlmenően tájlesztettkai, madárvédelmi jelentősége is van. A felújítások rendszeres ápolása közjóléti szempontból is fontos (lássák a turisták a facsometéket).

4.6. A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése

A különböző közjóléti helyszínek közjóléti létesítmény-igényét a korábbi fejezetekben helyszínenként megadtuk.

A közjóléti létesítmények fából készülnek, szabadtéren vannak, így nagyon lényeges azok jó minőségű faanyagból való elkészítése, felületrendezése, évenkénti visszatéréssel történő karbantartása. A létesítmény kihelyezése előtt a földbe kerülő farészeket bitumenes kezeléssel, vagy telítéssel konzerválni kell.

A fenntartás, karbantartás során elsősorban a következőkre kell figyelemmel lenni:

- balesetveszélyessé váló létesítmény azonnali javítása vagy eltávolítása
- rongálások, kezdődő meghibásodások gyors javítása az állagmegóvás érdekében (tűzrakóhelyeknél is!)
- elhasználódott vagy tönkretett, és ezáltal funkcióját veszített létesítmények cseréje
- fafelületek évente-kétévente történő favédőszeres kezelése.

A pihenőhelyek rétjei, tisztásai az időjárás függvényében rendszeresen kaszálándók, a levágott hosszú szálú fűvet össze kell gyűjteni és el kell szállítani.

Forgalmas helyszíneken a hulladékgyűjtők ürítésének gyakoriságát a látogatottság függvényében kell elvégezni, ez főszezonban napi feladat. Ezzel párhuzamosan az elszórt szemetet is gyűjtsék össze. Gyér forgalmú helyeken, továbbá az erdőtömb belsejében nincs szükség hulladékgyűjtőre, továbbá ezeken a helyeken tűzrakóhely se létesüljön.

A nyári szezonban a tűzrakóhelyeket is tartalmazó forgalmas erdei kirándulóhelyeken a tüzelő folyamatos biztosításával jelentősen növelni lehet a közjóléti szolgáltatás színvonalát, továbbá fontos a létesítmények és a fák védelme miatt is! Csak akkor lehet eredményre számítani, ha ezeken a helyeken a látogató mindig talál száraz tüzelőt.

Nagyobb nyári záporok után javasoljuk az intenzíven látogatott helyszínek murvás útjainak, ösvényeinek, vízelvezető műtárgyainak átvizsgálását és az esetlegesen keletkező vízmosságok azonnali megszüntetését, az eltömődött árkok, átterszek, bukóaknák kitisztítását. A vízfolyások úton, ösvényen történő felgyorsulásának megakadályozására vízvetők elhelyezését javasoljuk.

A sétautak mentén az úttól famagasságon belül lévő száraz, félig kidőlt, balesetveszélyes fákat el kell távolítani.

Az ösvényekbe belógó, a parkerdei táblák elé hajló ágrészek vagy magas szárú lágyszárú növények visszavágását sem szabad elhanyagolni, ez is hozzátartozik a parkerdő fenntartásához.

A rossz állapotú pihenőhelyek, közjóléti létesítmények a látogatóban joggal keltenek az elhanyagoltság érzetét, továbbá ilyen helyszíneken a szándékos rongálás is gyakoribb, hiszen nincs jelen a rend és tisztaság visszatartó ereje.

A fejezetben ismertetett főbb közjóléti karbantartási munkák elvégzésének fontosságát és szükségességét a térséget felkereső látogatók motiválják, akikben hosszú időre megmarad a kirándulás során szerzett élmény, benyomás.

A közjóléti objektumok a fenntartó tükrei, hiszen ezen keresztül ítélnék meg sok mindent a látogatók az erdészekkel, erdőkezelőkkel, az ott élőkkel kapcsolatban.

4.7. Talajelőkészítés, növényültetés technológiai előírásai

A csemete méretű ültetési anyaggal tervezett telepítések helyszínén a szükség szerinti bozótirtási munkák elvégzése után tereprendezeit, idegen anyagok összegyűjtését és annak eltávolítását kell végrehajtani. Ezt követően normál mélységű szántással, majd tárcsázással teljes talajelőkészítés végzendő. Géppel nem járható területen kézi padkázással végzendő el a talajelőkészítés, melynek sűrűsége az ültetési hálózat függvénye.

A csemetek csemeteültető géppel vagy kézi módszerrel – pl. ékásó – kerüljenek elültetésre. Az összes többi növényültetési helyen az ültetési hálózatnak megfelelően a növények helyei karókkal megjelölendők. Ezt követően kerülhet sor a kézi gödrös ültetésre.

Az ültetőgödör nagysága az ültetésre kerülő növény méretétől függően a következők szerint határozandók meg:

sorfa, díszfa, fenyőfácska	80 x 80 x 80 cm
suháng, félsuháng, nagycsemete	60 x 60 x 60 cm
facsemete, szabad gyökerű cserje	40 x 40 x 40 cm
konténeres cserje	25 x 25 x 30 cm

Az ültetőgödrök kézzel és géppel egyaránt elkészíthetők.

Az ültetőgödör készítésénél a felső humuszos részt külön kell tenni, amely visszatöltéskor a csemete gyökeréhez kerüljön. Továbbá fontos az idegen anyagok teljes körű elkülönítése. Ezeket az ültetőgödörbe visszatenni nem szabad! Fontos, hogy az ültetőgödör fala ne száradjon ki, ez a növény kezdeti fejlődése szempontjából lényeges.

A növényanyag beszerzésénél fokozottan figyelni kell a gyökérzet épségére, mivel az eredés csak ép gyökérzettel biztosított.

A növény ültetésekor a gyökérzethez humuszos föld kerüljön, a gyökerek visszahajlása – „pipás” ültetés – elkerülendő, a visszatöltött föld tömörítéséről nem szabad megfeledkezni.

A félsuhángnál nagyobb méretű növényanyag ültetéskori beöntözésére nagy gondot kell fordítani, melyet a csapadékviszonyok függvényében szükség szerint ismételni kell.

A növényanyag beszerzése, az ültetés csak szakember felügyelete mellett végezhető!

A suhángnál nagyobb méretű fák kikarózással – 3 db fakaró – védendők a sérülések és a kezdeti kidőlés ellen. A vadrágás elkerülése érdekében nagyon fontos az ilyen méretű növények egyedi védelmi eszközzel történő ellátása, illetve fenyők esetében vadriasztószer rendszeres alkalmazása.

4.8. Növénykezelési, -fenntartási, -ápolási munkák előírásai

Az erdőtelepítések sorközeit lehetőség szerint keskeny nyomtávú géppel, sorait kézi kapálással kell gyomtalanítani az első két-három évben. Ezt követően szükség szerint gépi kaszálás és kézi sarlózás végzendő.

A többi elültetett nagyobb méretű faegyed körül 1 m átmérőjű tányér alakítandó ki, melyek hasonló gyakorisággal felkapálandók a gyomosodás elkerülése, továbbá a talaj vízmegtartó képességének, szellőzésének javítása érdekében.

A cserjefoltok kézi kapálását csak az első évben kell elvégezni szükség szerint. A következő évben már a sűrű ültetési hálózat miatt záródni fog, ekkor már csak a magas növéssű gyomokat kell eltávolítani.

Tavaszi gyeptelepítés esetén az időjárás függvényében többszöri locsolás ajánlott. A kikelő fű védelme érdekében az első két kaszálást kézi erővel javasoljuk megoldani, későbbiekben a szép gyepfelület kialakulása érdekében évenkénti 4-6 alkalommal szükséges a gépi kaszálás, a szükség szerinti locsolás elvégzése.

A facsoportokban, fasorokban, tág hálózatú ültetési helyen meg nem eredő növényeket pótolni kell ugyanazon fajjal. Az összefüggő erdőtelepítés helyein pótlásra csak akkor van szükség, ha a hiány meghaladja a 10-15 %-ot. A pótlás fafajai a főfafajon kívül erdei gyümölcsök legyenek.

A cserjék pótlására a magas tőszám miatt várhatóan nem lesz szükség, rendszeres kezelés, táperő utánpótlás esetén ez vonatkozik a mesterségesen kialakított gyepfelületekre is.

5. INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT

5.1. Anyagi erőforrások

Hazánk 2007-2013 között mintegy 5 milliárd euró (1.250-1.300 Mrd forint) fejlesztési forrást költhet el az agrárium, a vidéki környezet és a vidéki térségek fejlesztésére. Ezzel lehetővé válik, hogy a megkezdett szerkezetváltás folytatódjon, valamint hogy a vidéki térségek leszakadása lelassuljon és megkezdődjön a társadalmi-gazdasági felzárkózás.

Az elmúlt időszak nemzeti forrásból finanszírozott, valamint uniós társfinanszírozással megvalósuló agrár-vidékfejlesztési programjainak tapasztalatain alapulva elkészült az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, amely igazodik az uniós és hazai fejlesztési iránymutatásokhoz.

Hazánk a Stratégia végrehajtására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot (ÚMVP) készítette el, amely hazánk egész területére vonatkoztatott egyetlen vidékfejlesztési program. Az Európai Unió vidékfejlesztési bizottsága 2007. szeptemberében fogadta el az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot. A négy intézkedéscsoportból álló Program az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) származó forrásból lesz támogatva 2007-2013 között.

Az ÚMVP II. és III. tengelye tartalmaz olyan támogatási intézkedéseket, melyek a fejlesztési tervben megfogalmazott fejlesztések megvalósításához pályázható. A támogatás várható intézkedései a következők:

ÚMVP II. tengely

Az erdészeti potenciál helyreállítása és megelőző intézkedések bevezetése (226)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a társadalom közjóléti, szabadidős, környezetvédelmi igényeinek kielégítését veszélyeztető tényezők mérséklése, megszüntetése, az abiotikus és biotikus károk felszámolása, megelőzése, ezáltal a fajgazdagság megőrzése, növelése. Cél továbbá az erdőgazdálkodás kockázatának csökkentése, az erdők ökológiai, közjóléti szolgáltatásait veszélyeztető károk megelőzése, felszámolása. A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás: normatív, terület alapján, az egyes védekezési módoktól függően.

A támogatás aránya: 100 %

Nem termelő beruházások támogatása (227)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a megfelelő szintű elegyesség, több szintes állományszerkezet kialakítása az erdők természetességének, biodiverzitásának, egészségi állapotának javítása, a leromlott szerkezetű, vagy idegenhonos fafajokból álló erdőtársulások őshonos erdőtársulásokká történő átalakításának ösztönzése, támogatása.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: 100 %

ÚMVP III. tengely

A turisztikai tevékenységek ösztönzése (313)

Az intézkedés célja:

A helyi turisztikai szolgáltatások bővítése és minőségének fejlesztése révén a települések vendégfogadó képességének és egyéni arculatának erősítése. A mezőgazdasági termelés és helyi értékesítés összekapcsolása a falvak turisztikai kínálatával, a falusi értékek megőrzése és hasznosítása. Minőségi szolgáltatásokat nyújtó falusi szálláshelyek létrehozása a már működő szálláshelyek és szolgáltatások felújítása, korszerűsítése és fejlesztése, valamint a piacra jutás segítése a marketing fejlesztésével. Az intézkedés célja továbbá a térség turisztikai vállalkozások, szolgáltatók együttműködésének támogatása, az ehhez szükséges informatikai fejlesztések, minősítési, minőségbiztosítási szabványok bevezetésének ösztönzése.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: Közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül: 55 %. Hátrányos helyzetű településeken vagy társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósult projekt esetén 65 %.

A vidéki örökség megőrzése és korszerűsítése (323)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a falvak településképeinek és környezetének javítása, az épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás megőrzése, megújítása, a termékértékesítés infrastrukturális feltételeinek javítása.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: Közcélú (önkormányzati) beruházások esetén a közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül 75 %. Hátrányos helyzetű településeken vagy a társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósuló projekt esetén 85 %. Magánvállalkozás esetén a közforrások aránya a nem jövedelemtermelő beruházások esetében az elismerhető költség 85 %-a, a jövedelemtermelő beruházások esetében az összes elismerhető költség 50 %-a.

A pályázati lehetőségeket megfogalmazó hazai rendeletek folyamatosan jelennek meg, ám sajnos gyakran változnak is. Sokszor nagyon rövid a pályázat beadási határideje, valamint igen terjedelmes pályázati anyagokat kell összeállítani. A meghirdetésre kerülő támogatási keretösszeg többszörösére van igény, így a támogatás elnyerésére sokszor elég kicsi az esély.

A tervezett beruházások finanszírozhatósága ügyében a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökségnek a jövőben is meghatározó a szerepe.

Elkészültek a nem termelő beruházások támogatásához kapcsolódóan a közjóléti létesítmények megvalósítását támogató, továbbá az egyes közjóléti berendezések fenntartását támogató rendelet-tervezetek. A támogatási lehetőségek normatív alapon vehetők igénybe. Beruházás esetében várhatóan alapfeltétel lesz az erdőtervezett terület igénybevétele, valamint a pályázónak bejegyzett erdőgazdálkodónak kell lennie. A karbantartási támogatást csak az a létesítmény kaphat, amely szerepel az erdészeti hatóság által vezetett közjóléti nyilvántartásban.

A fentiekén túlmenően továbbra is szükség lesz a beruházó saját erőforrásainak bevonására. Ennek mértékét a különböző pályázatok egyértelműen meghatározzák.

Fel kell arra készülni, hogy a beruházások egy része –főleg az alacsony forrásigényűek- nem valósítható meg pályázati támogatásból, ezért a helyben élők összefogására (önkormányzatok és vállalkozók), gazdasági társasággá szerveződésükre van szükség az anyagi erőforrások előteremtése érdekében.

A mezőgazdasági szakigazgatási rendszeren belül az erdőhöz kapcsolódó tevékenységeket az erdészeti hatóság koordinálja, azaz a tervünkben szereplő erdőt érintő fejlesztések megvalósításának támogatása és/vagy engedélyeztetése ügyében továbbra is ehhez a szervezethez kell fordulni.

5.2. Személyi és eszközigények

Az erdészeti fejlesztési terv több tulajdonost és erdőkezelőt érint, egyikük esetében sem merül fel a közjóléti feladatok ellátására önálló személy alkalmazásának igénye. Ettől függetlenül az önkormányzatoknak fel kell vállalnia egy olyan koordináló szerepet, amely a tulajdonosi hovatartozástól függetlenül összehangolná, irányítaná a terv közjóléti vonatkozású elképzeléseinek megvalósulását, fenntartását. Ehhez alapfeltétel a felek együttműködési készsége.

A nagyobb beruházások pályázati vagy más úton választott kivitelezővel, egyedi szerződések alapján valósulhatnak meg.

A növényültetési és az azt követő ápolási munkákra, a kis volumenű közjóléti beruházásokra és az összes közjóléti karbantartási munka elvégzésére olyan vállalkozás létrehozását javasoljuk, amelynek vezetője erdész szakember. Ezzel megnyugtatóan biztosítható az állandó színvonalú, a tulajdonos szakértelmétől független munkavégzés. Egy ilyen vállalkozásnak a feladat ellátása érdekében már érdemes olyan gépeket, munkaeszközöket beszereznie, melyek a különböző típusú munkák elvégzéséhez szükségesek.

A közjóléti berendezések gyártása régió szinten valósuljon meg. Nincs értelme egyedi megbízás alapján 5-10 darabos tétel elkészíttetésének olyan kis asztalos-

műhelyben, ahol eddig sem, s a megbízás teljesítése után sem foglalkoztak(nak) ilyen eszközök előállításával. Különösen vonatkozik ez a játszóeszközök gyártására, ahol ezen eszközökre jogszabályban, szabványban rögzített előírásokat kell betartani mind a gyártás, mind a kihelyezés során.

5.3. Ütemezési javaslat

Első lépcsőben a tervben szereplő munkákat csoportosítani kell a finanszírozási, támogatási lehetőségek függvényében, fel kell tárni a pályázati lehetőségeket.

Így meg lehet határozni, hogy milyen forrásból mennyi pénzre van szükség a beruházások, fenntartások elvégzéséhez. Ezt követően meg kell vizsgálni a források teherbíró képességét, az évenként lehívható pénzeszegek nagyságrendjét.

A rendelkezésre álló anyagi erőforrások pontos ismeretében, a kezelői szándék, a társadalmi igény alapján lehet felállítani egy megvalósítási sorrendet, amely az érintettek közös szándékán alapuljon.

A fejlesztési tervben foglaltak több tulajdonost érintenek. Első lépcsőben ki-ki a saját tulajdonát (kezelését) érintő fejlesztési elképzeléseket rangsorolja a megadott szempontok szerint. Ebben a fázisban is lehet az önkormányzatoknak bizonyos koordináló, segítő szerepe.

A nagyobb volumenű munkák további kiviteli terv jellegű terveztetéseket követelnek meg. A beruházások, felújítások elvégzése jogszabályokban megadott engedélyeztetési eljárásokhoz kötött (önkormányzati területen a közigazgatási hivatal kijelölése alapján másik önkormányzat, erdőterületen az erdészeti hatóság).

A fejlesztési tervben foglalt munkák igen sokrétűek, továbbá több tulajdonost érintenek, így azok tervezői ütemezése nagyon nehéz. A fejlesztések ismertetésekor általában leírtuk azokat a körülményeket, amelyek megléte szükséges az adott beruházás elvégzéséhez. Ezek időbenisége alapvetően meghatározza a végrehajtási sorrendet. Megítélésünk szerint elsősorban az információadással, tájékoztatással, az erdei rekreációval összefüggő fejlesztéseket célszerű első ütemben megvalósítani. Itt elsősorban a központi tájékoztató táblák, a különböző túraútvonalak kijelölésére és szükség szerinti kialakítására, az irányítótáblás információs rendszer felállítására, a szabadidőparkok fejlesztésére illetve kialakítására lehet gondolni.

A tervezett növénytelepítések a tulajdonosi szándéktól függően, erdőtelepítési kiviteli tervek alapján folyamatosan végezhetőek. Kiviteli terv nélkül az erdőtelepítés nem támogatható.

6. TERVEZŐI KÖLTSÉGELOIRÁNYZAT

A tervezett munkák beruházási költségigényének tervezői becslése az alábbiakban látható. A kimutatásban a kastélyparkok beruházási költségigénye is szerepel az adott település meglévő közjóléti létesítményeinek fejlesztésénél.

SZELESTE ÉS VONZÁSKÖRZETÉNEK ERDÉSZETI TÉRSÉGFEJLESZTÉSI TERVE A BERUHÁZÁS TERVEZŐI KÖLTSÉGELOIRÁNYZATA

		eFt
I. KÖZJÓLÉTI FELTÁRÁS FEJLESZTÉSE		397.296
1. Kerékpárúthálózat, gyalogos túraútvonalak	396.871	
2. Lovaglőutak	425	
II. KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK FEJLESZTÉSE		326.365
	Meglévő	Tervezett
1. Acsád	13.996	
2. Bő	440	
3. Gőr	61	7.562
4. Hegyfalu	70.782	
5. Pósfa	118	37.874
6. Répceszentgyörgy	688	29.332
7. Szeleste	92.517	72.995
Összesen:	178.602	147.763
III. NÖVÉNYTELEPÍTÉS		333.134
1. Külterületi erdőtelepítési lehetőségek 302,23 ha		
Tölgy céláll. típus: 99,64 ha * 702 eFt/ha =	69.947	
EKL céláll. típus: 175,88 ha * 584 eFt/ha =	102.714	
ELL céláll. típus: 23,08 ha * 471 eFt/ha =	10.871	
Akác céláll. típus: 3,63 ha * 413 eFt/ha =	1.499	
2. Véderdősáv telepítések 170,01 ha		
Tölgy céláll. típus: 149,48 ha * 702 eFt/ha =	104.935	
EKL céláll. típus: 8,70 ha * 584 eFt/ha =	5.081	
ELL céláll. típus: 11,07 ha * 471 eFt/ha =	5.214	
NNY céláll. típus: 0,76 ha * 471 eFt/ha =	358	
3. Fasortelepítések 65.800 fm		
9.290 db * 3.500 Ft/db	32.515	
<i>(Az 1. és 2. esetben az egységárakat az első kivitel és az öt évi ápolás normatív támogatása [88/2007. (VIII.17.) FVM r.] alapján határoztuk meg 260 Ft/€ árfolyammal számolva.)</i>		
MINDÖSSZESEN:	NETTÓ	1.056.795
azaz		
NETTÓ Egymilliárd-ötvenhatmillió-hétszázkilencvenötezer 00/100 forint.		

7. ZÁRÓ GONDOLATOK

A fejlesztési programok elsősorban az erdőterületek turisztikai célú területhasználatát adják meg, a terv hozzájárul a térség turisztikai fejlesztéseinek előkészítéséhez.

A tervben megfogalmazott beruházások várható megvalósulási ideje 8-10 év. A végrehajtás koordinálását az önkormányzatoknak fel kell vállalniuk, megvalósításukhoz pályázati támogatásokat remélnék. Ezek mellett nagyon fontos a helyi összefogás (önkormányzatok és vállalkozók között), a beruházások megvalósulására alapuló gazdasági társulások létrejötte. Csupán pályázati lehetőségekre várva nem valósítható meg a program!

A fejlesztési tervben megfogalmazott munkák végrehajthatósága esetenként további tervezéshez, valamint engedélyezéshez kötött. Ezek szükségességét egyrészt az adott létesítménynél, növénytelepítésnél jeleztük, másrészt minden esetben a hatályos jogszabályok alapján kell eljárni (pl. fakivágás engedélyezése, épületek létesítéséhez kötődő előírások figyelembe vétele, erdőterület igénybevételenek szakhatósági engedélyeztetése, védett területek előírásai).

Az erdészeti fejlesztési terv összeállításához nyújtott segítségért köszönet illeti az önkormányzatokat, a kastélyparkokban működő intézmények vezetőit, a Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságát, akik segítséget nyújtottak a terület megismeréséhez, elmondták az egyes helyszínek iránt megmutatkozó turisztikai, közjóléti elvárásokat, felvázolták az elérni kívánt célokat, segítettek az erdőtelepítések célállomány-típusainak meghatározásában.

Az erdészeti térségfejlesztési tervből bizonyára maradtak ki olyan helyszínek, melyeknek jó lett volna megjelenni a dokumentációban. A fejlesztési terv iránymutatásul szolgál a megfogalmazott célok elérése érdekében elvégzendő feladatok megadásával, így azok konkrét helyszínhez kötött tartalma rugalmasan kezelendő.

A tervezett közjóléti feladatok nagyságrendje óhatatlanul előre vetíti a kivitelezés előkészítése és elvégzése közbeni változtatási igényt, akár a helyszín megváltoztatását is. Ezt mindig az adott helyzetben, az ismertetett rendszerekhez igazítottan kell mérlegelni, és ez alapján kell meghozni a változtatást célzó döntést.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Boda L. és Orbán R. (szerk.): Bük, Csepreg, Sárvár és környékük.
B.K.L. Kiadó, Szombathely, 2000.
- Boda L. (szerk.): Élet a Répce mentén 2000.
Felső-Répce menti Területfejlesztési Társulás, Csepreg, 2000.
- Bozzai L. (szerk.): Turisztikai értékleltár és fejlesztési lehetőségek a Répce mentén.
Régiófókus Kht., Szombathely, 2006.
- Dr. Marosi S. (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere.
MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 1990.
- Somkúthy F. és Tóth J. (szerk.): Vas megye arborétumai és kúriakertjei. Életünk -
Faludi Ferenc Alapítvány, Szombathely, 2000.
- Dr. Tardy J. (szerk.): Magyarországi települések védett természeti értékei.
Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1996.
- Vas megye műemlékjegyzéke. Országos Műemléki Felügyelőség, Budapest, 1990.
- Községek településrendezési tervei és egyéb fejlesztési programjai.
- Honlapok:
<http://www.bdmk.hu>
<http://www.fvm.hu>
<http://www.gyaloglo.hu>
<http://www.hu.wikipedia.org>
<http://www.iranymagyarorszag.hu>
<http://www.kvvm.hu>
<http://www.okoturizmus.hu>
<http://www.varak.hu>
<http://www.vasmegye.hu>
<http://www.vendegvaro.hu>
 illetve a települések honlapjai.